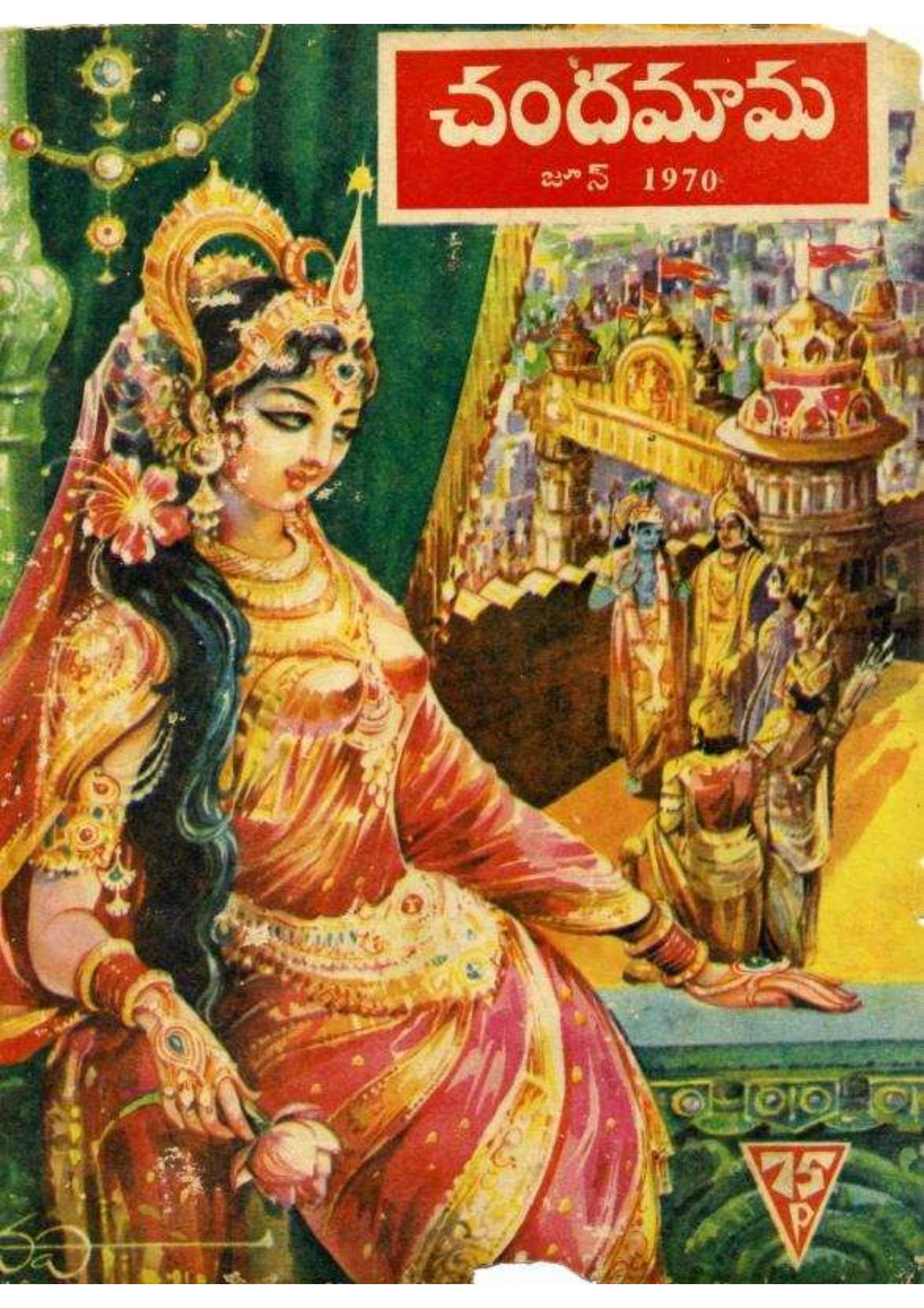

చందులు

జూన్ 1970

for personal or official Stationery

CHANDAMAMA PRESS

VADAPALANI : MADRAS - 26.

OFFERS YOU

FINEST PRINTING

EQUIPPED WITH

PHOTO GRAVURE
KLIMSCH CAMERA
VARIO KLISCHOGRAPH

BLOCK MAKING

AND A HOST OF OTHERS...

కాల్జెట్ డెంటల్ క్రీమ్తో నోటి దుర్వాసనను ఆపండి... రోజంతా దంతక్షయాన్ని నివారించండి!

...మరియు పూర్తి దంత రక్తాను
ఎంచుచుగా ఉన్న ను
పెయందిన రాశేట్ బూక్
అందిన వాణిక.
అది కళ సంఘయ
అన్ని లోఫీకి పో
టగూరు ఉన్న
పయముంది!

కాల్జెట్ 10 మిలిలిటర్ 7 గుంపి సౌండ్ లోపిండిస్ట్రి, రోజంతా అయితే వెంటనే కాల్జెట్ డెంటల్ క్రీమ్ అన్ని తంత్రములు, ఎంచున భుంబి అందిన రక్తాను రిస్ట్రోట్ ఫోర్ములా ఎప్పుడూ ప్రారంపమయి ఉత్తి ఎండిక ఏటాసించేందు. అందినపే : కాల్జెట్ డెంటల్ క్రీమ్ టాపాల మ్యాట్రాంజెస్ 45% రక్తాను కాల్జెట్ మరియు రక్తానుముఖ రథించే పాప్స్ ప్రముఖ పోతాలు. కాల్జెట్ మారిపే యా యాంక్ ఎస్ట్రో! ఎంటో దక్కుం లెచ్కులొంగే ఉం జూ ఎంటాశ్చేర్ లెపర్ క్రీమ్ రోశా వాళ్ల కొమెర్చుముఖ చైల్డు లుఘుమిశ్రాద!

కుద్దులను, కాలు క్రూపలను మరియు శైల్కా సెంపి రక్కలు... వేరుగ్గుచెపుండి
అన్ని ప్రపంచములో ఏ యతక బూక్ హైక్ లైన్ కంపెనీ కాల్జెట్ నే కొండా!

చందులు

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

దేవుడైపైభారం	2	వెంచిబాతుగుడ్లు	30
శోకకారణం	6	మాయదారిముసలిది - 1	33
శిథిలాలయం - 30	9	వాణికుమారి	41
ముగ్గురురాజులు	17	మహాభారతం	49
కురూపిరాజుకుమారై	23	లెనిన్గాధలు	57

ఈ గాక భాట్ కిర్రికల పొటీ, మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

రంగురంగులు, రకరకాలు, కొత్తకొత్త దిజ్యోన్లు, పెల్లలకు పెద్దలకు ఎటువంటి బుట్టలు కావలసినా మీ అభిరుచికి తగిన పరకులు లభించును

ఒక్కసారి మా పాపింగ్ సెంటర్కు దయుచేయండి !

REKHĀ CLOTH
రైఖా క్లోథ్

రేబు క్రూ ఎంపోరియమ్

3277-శ్రవణ రోడ్.

సికింద్రాబాద్ - 1

[ఫాన్: 73064]

శ్రీదేవి

ప్రా. సువర్ణ. యెం. నారాయణ
ఎడిషన్స్ అండ్ మ్యూజిక్
సినిమా విలువాతములు కుటుంబముల విలువాతములు
అన్న లోకమార్గములు విలువాతములు, యాండ్రా విలువాతములు

SUVARNA

కెమెల్
ఆర్ కలర్ లాస్ వెర్గించండి
 తరువంచేసుకోండి

ఆర్ కలర్ లాస్ వెర్గించండి.
 ఆర్ కలర్ లాస్ వెర్గించండి.
 ఆర్ కలర్ లాస్ వెర్గించండి.

కెమెల్ ప్రైవెట్ లిమిటెడ్

ఉనిసిపి శియన
 శెసింహ్ మీ ఉరిక పేశు
 నింపండి. ఆపోర్ కంప్
 నిక్సం విడిగా ఉయ్యాం
 బాగెంది. రంగులు కంపండి.
 మీ అల్ఫోబాలటు దూష
 రేఖలు దుండి. లీచం
 ఇచ్చివే రెంగులు రంగులు
 క్రీక న్యూమంచంతో
 పొంగి దూఢండి.

పువి సరమైన, సంపూర్ణమైన
 చర్చెండిక పెందిన అర్
 కంప్—వేన్ ప్రైమ్స్, న్యూ
 అయిక పీసిన్, బ్రూన్
 కంప్, ప్రోఫ్సర్ కంప్,
 గ్రామెట్ మరియు కే
 కంప్—వ్రైచెంగ మీ
 కోసం కేపర్ ఉయాద
 చేస్తున్నాదు.

PRATIBHA-70-3 TEL

Chandamama - H I N D I
Chandamama - T E L U G U
Chandamama - K A N N A D A
Chandamama - G U J A R A T I
Chandoba - M A R A T H I
Ambullimama - T A M I L

GRAMS: "CHANDAMAMA"

PHONE: 444851 - 6 LINES

E S T D. 1947

CHANDAMAMA PUBLICATIONS

2 & 3, ARGOT ROAD :: VADAPALANI :: MADRAS - 26

"చందులూ అంగ్గబాపలో ఎందుకు వెలువడదం లేదు?" అని పారకుల దగ్గర్నుంచి గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా నాకు ఆసంఖ్యకంగా లేఖలు వస్తున్నాయి. వాటని పురస్కరించుకుని, అంగ్గంలో కూడా 'చందులూ అంగ్గ' ను వెలువరించడానికి నిశ్చయించుకున్నాను. జాతీయ పూర్వం నుంచి అంగ్గ 'చందులూ' లభించబోతున్నది! ఇదిపరలో మీరు చదవని ఎన్నో కథలు ఇందులో వుంటాయి. భారతీయ ఇతిహాసానికి సంబంధించిన అధ్యాత గాథలు; వాటితేపాటు రష్యా, సిసిలి దేశాలకు చెందిన చెరాక కథా ఉంటాయి. 75 పైసలకు కచ్చితమైన విలువ కనిపిస్తుంది; అందు వల్ల ఒక కాపీ కొనుక్కుని మీరే చూడవచ్చుగా!

సంపాదకుడు

మజా మజాగా ఉండుండి...
గోల్డ్ స్పెట్ తూగుండి!

గోల్డ్ స్పెట్ నుండి లోచన
కొరిదు ఇంజినియర్ కు విషాదం.
సంతోష మంగించే డార్చీ, కీచు ప్రాణిల వామి.
గోల్డ్ స్పెట్, అంధార లో వెంటి రకం
పరిశుల్ప క్రాస్‌బ్రెడ్ చెంబల్, మాం వింగ్
ఎంబండ, గోల్డ్ స్పెట్ అగుండ.
తాళు ఉని కోరం బోర్డ్ చౌప్ప

మిముఖ
సాందర్భనికి

రెమీ ®
టాల్కుం పొడర్

విక్రెడ
లైఫ్‌బూయ్
 పున్నదో ఇక్కడ
 ఆరోగ్యం
 పున్నది

లైఫ్‌బూయ్
 మురికిలో గల సూక్ష్మ
 త్రిములసు కడిగివేస్తుంది

D00740 - L 62-77 TL

పొందుస్తాన శివర వారి విశ్వా ఉత్సవి

త్వరిత వస్తున్మాద!

రామ విజేతా ఫిలిమ్స్

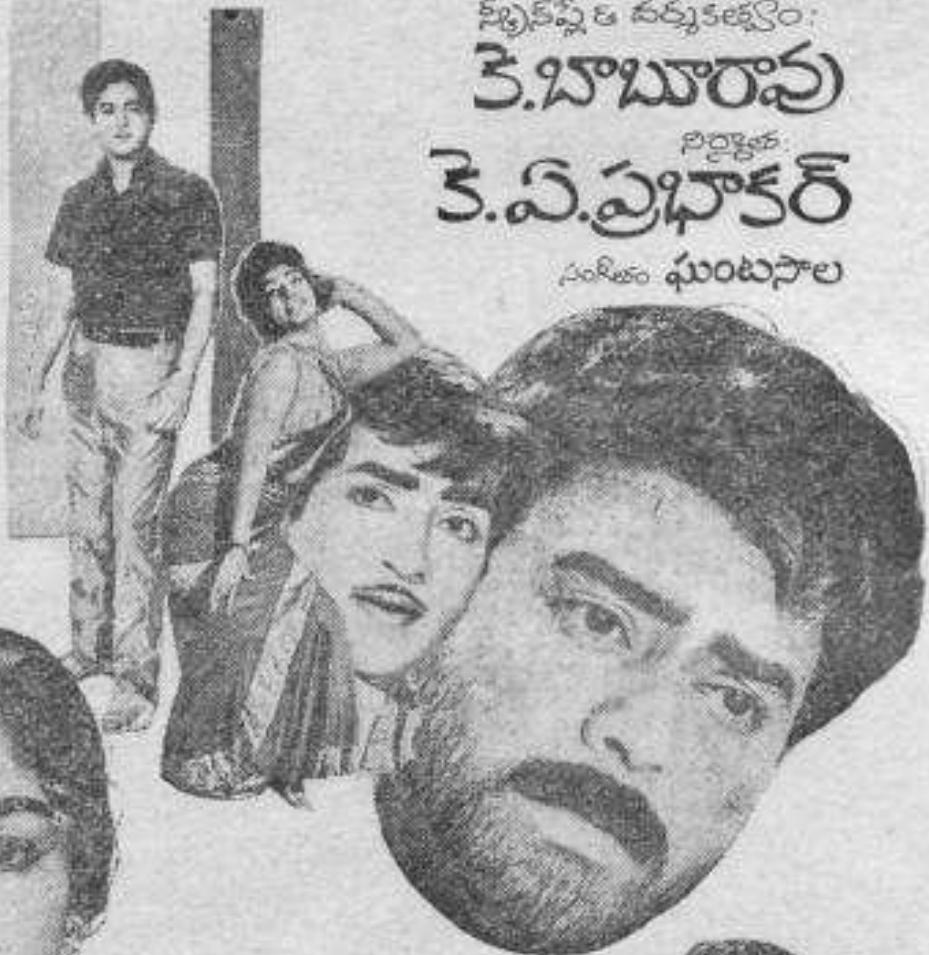
త్వరితండ్రులు

చిత్రపట ఉత్సవాలలో

క.బొబూరోవు

క.వి.ప్రభాకర్

ముంటూల

శస్తులు: అంతర్జాతీయ, నిజం, నుహాత్త

సంగీతాలు: కెప్పణి, సైఫుల్ ఇబ్రహిమ్

JASHEE

HODOKETDIA

ఉద్దోస్వు
పౌనియం
ఎప్పడైనొ
చవిగోన్నూరా?

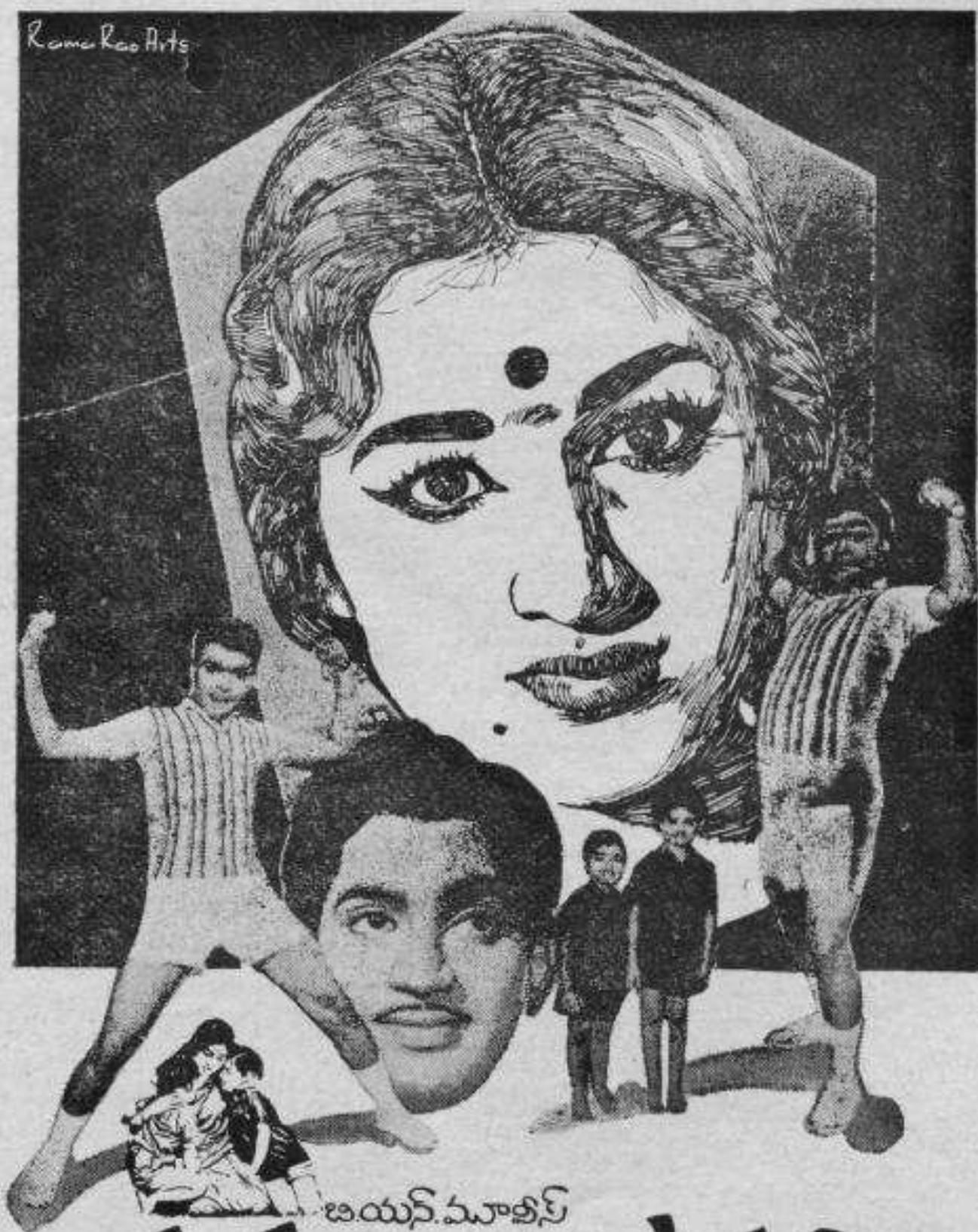
FANTA IS A REGISTERED TRADE MARK OF THE COCA-COLA COMPANY

ఫాంటా ఆరంభి
రుచినేమందును?
మరిమరీ దాహం
కావాలని పెంచును!

టాల్కా టీ.ఎ.టీ కోసారా ఏర్పత్త

CMCF-5-152 TR.

Rama Rao Arts

ఉయ్య. మాత్రం
పద్మరి సంసారం

కృష్ణ-వ్యక్తం చిలక్ష్మీచిహ్న - అడ్డం. ఎ. నారాయణ

లక్ష్మీ ఫిలింస్ ఇండి

LAKSHMI

విస్వేషచ్ఛిన్నదని భయము ఎంత మూతము తపసరము లేదు.

క్రమముగా ప్రతిదినము అశోకా 90ండల్ పుడ్ - పేన్ - టాల్యూ మరియు ఆల్పర్స్ పాథర్
ఉపయోగించిన వేవవ శాపమును తెలియనిప్పాటు. వేవవిప్పలై
కలిగిన చెపులు గుల్లలు, చర్చం ఎయిప్పు, మంటలు వగ్గొంగాలను
ఊగ్గార్జు శరీరమునకు దళ్లయిపుము - హియాని
కత్తిగించును, మరియు, ఏటి మసే
ఫూట చందన పరిమళము మొమ్ములను
దీప మంతయు ఉత్సాహ భరితులను
చేయుము. నేడె ఉపయోగమును
ప్రాశంధింపుటు.

విజయూ కెమికలు, మద్రాస - 7.

పొదుపుకీ, అందానికీ
ఎల్లప్పుడూ వాడవలసినవి

AMARJOTHI FABRICS

BEDSPREADS - FURNISHINGS - FANCY TOWELS

శయ్యారు చేయువారు :

అమరజోతీ పాల్విక్స్,

పొన్నిఖాక్కు నం. 22, కరూర్ (దిఖ.)

ప్రాంచిలు : టోంబాయి - థల్లీ

మద్రాసు ఏజింట్లు :

అమరజోతీ ప్రైసర్స్,

99, గాదావ ప్రీత్త, మద్రాస - 1

ఫోన్ : 28438

చండమాయ

వంచాలకుదు: 'చ క్ర పా ణ'

మానవ యత్నంవల్ల సాధ్యం తాని దానికి దేవుణై నమ్ముకోవటంలో అర్థం ఉంటుందిగాని, తన భారమంతా దేవుడి పైనె వేసి, చేతులు కట్టుకు కూర్చున్న వాయు ముఖుధుడు. ఈ నీతి "దేవుడి పై భారం" అన్న కథలో మనకు సృష్టింగా కనిపిస్తుంది.

మరొకరకం మనుషులు తాము అశించిన దానికి ఏంచిన సుఖాలు సంప్రాప్త మైనా వాటని పొగట్టుకునే చిలిపిపనులు ఏపే చేస్తారు. అవే వారికి "శాక కారణం" అప్పుతాయి.

సంపుటి 46 జూన్ '70 సంచిక 6

దేవదివైభారం

పూర్వం పర్వియాడేశం లోని ఒక గ్రామంలో ఫకీరు ఒక దుండెవాడు. వాడు పట్టి మూర్ఖుడూ, సొచురిపొతూనూ, కాళ్ళూ, చెతులూ ఉండి, శావలసినంత బలం పున్నా కష్టం చేసి బతకాలన్న ఇచ్చలేదు వాడికి. అనలు కష్టానికి అతని ఒళ్ళు వంగేది కాదు. కడుపు నింపదం కోసం యాచన చేసేవాడు. మిగిలిన కాలమంతా నిద్రపొతూనే, అటూ ఇటూ తిరుగుతూనే వెళ్ళయిచ్చేవాడు. "ఎద్దులా పున్నాపు. కష్టం చేసి బ్రతక లేవా?" అని ఎవరెన్న తిర్మినా పట్టించుకునే వాడుకాదు.

అయితే, రాను రాను అతనికి ఉళ్ళో విశ్వం పెట్టేవాళ్ళో కరువయారు. ఒక్క పూట తిండికి గడవడం కూడా గగనమై పొయింది. ఇక ఆ హృళ్ళో పుండడం సాధ్య పడవనిపించి, మరొక పూరిక వలసపోతే అక్కడ కొంతకాలం గడపవచ్చు ననుకొని,

ఒకనాటి ఉదయం ప్రక్క పూరికి బయలు దేరాడు ఫకీరు.

మధ్యలో ఒక పెద్ద ఆడవి దాటువలసి వచ్చింది. ఫకీరు ఆడవి కుండా ప్రయాణం చేస్తూండగా ఒకచేట కాళ్ళూ, చెతులూ లేని నక్క ఒకటి కనిపించింది. అస్పర్ణ పొయాడు ఫకీరు :

"అహ, భగవంతుని సృష్టి! కాళ్ళూ, చెతులూ లేకుండా ఈ నక్క ఈ భయం కరాటవిలో ఎలా జీవిస్తున్నట్టు? అహరం ఎలా సంపాదించుకుంటున్నది?"

ఫకీరు ఇలా అనుకుంటూండగా, పెద్ద పులి ఒకటి జింకను చంపి అటుగా తయ్యాకొని వచ్చింది.

పులిని చూడగానే ఫకీరు ఒక పొద చాటున. నక్క కూర్చున్నాడు.

పెద్దపులి తన ఆకలి తీరేవరకు జింకను కొంతపరకు తని, మిగిలిన దాన్ని అక్కడ

పదిలేసె వచ్చిపోయింది. పురి తినగా మగి ఇంటికీపోయి యాచించవలసిన ఆవసరం లిన జింక దేహన్ని, ఆశ్చర్య, చెతులూ లేని ఆ మొంది నక్క లిని, ఆకరితీర్చుకున్నది.

ఫకీరుకు ఒక గొప్ప సత్యం తెలిసి చచ్చి సట్టు అనిపించింది. పుకల జీవిషమకుడైన సర్వేశ్వరుడే ఆ మొంది నక్కకు ఆవసర స్వామిని అహరాన్ని సకాలంలో దానికి అంద జేస్తున్నాడు!

భగవంతుడికి గల ధర్మబుద్ధిపై ఫకీరుకు అపారమైన విశ్వాసం పుట్టుకొచ్చింది.

“భగవంతుడు ఆ మొంది నక్కకు ప్రతి రోజు దాని ఆహారం ఆందిస్తున్నట్టే, నాకు మాత్రం ఎందుకు అందించడు? నేను ప్రతి

ఏమటి? ఏమైనాసరే అకమీదట నేను ఎవ రిసీ తిండి యాచించబోను. భగవంతున్న నచ్చుకుంటాను. నక్కలాగే నేసూ ఒక మూల కూర్చుంటాను. నా దిన బత్రెం భగవంతుడే నా దగ్గరికి పంపిస్తాడు.” అని వైస నెఱిపు ఆహారాన్ని సకాలంలో దానికి అంద నెశ్చయించుకుని ఆ ఫకీరు గ్రామం వైపు ప్రయాణం సాగించాడు.

ఆతసు ప్రక్క గ్రామం చేరి తిన్నగా మసీదు వద్దకుపోయి, జోలికట్టి మసీదు ముందు నిలబడ్డాడు.

అక్కడున్న ఒక పెద్ద మనిషి ఫకీరును చూసి, “అయ్యా, ఇక్కడ ఎవరూ లేరు.

మరొక చెటికి పోయి యాచించు," అని సలహా ఇచ్చాడు.

"ఇల్లంటూ ఉన్న తరవాత ఎవరూ ఉండక పోవటమేమిటి? ఇందులో ఉండే వారు దీనుల ఆపస్తకు జాలి చెందరా?" అన్నాడు ఘకీరు.

ఆ పెద్ద మనిషి చిరాకుపడుతూ, "ఇక్కడ ఉండేది ఎవరనుకుంటున్నావు? నీకూ, నాకూ ప్రాణం ఇచ్చినవాడూ, సకలజీవ పోషకుడూ అయిన సర్వేశ్వరుడు. అతన్ని అపహా స్వాం చెయ్యకు. దయవుంచి వెళ్లిపాః" అన్నాడు.

"సర్వేశ్వరుడి ఇంటి ముందు యాచించి వర్షి చెతులతో వెళ్లిపావటమేమిటి? ఏమైనా నరే నా ఖిడన్ని తీసుకోకుండా ఇక్కడి సేపించి పొను!" అంటూ ఘకీరు ఒక చెట్టు నీడన జోలెదింపి, "దీనపోషకా, నీ ఆదృశ్య భండారం నుంచి నాదిన బత్తెం పంపించు!" అంటూ బైతాయించాడు.

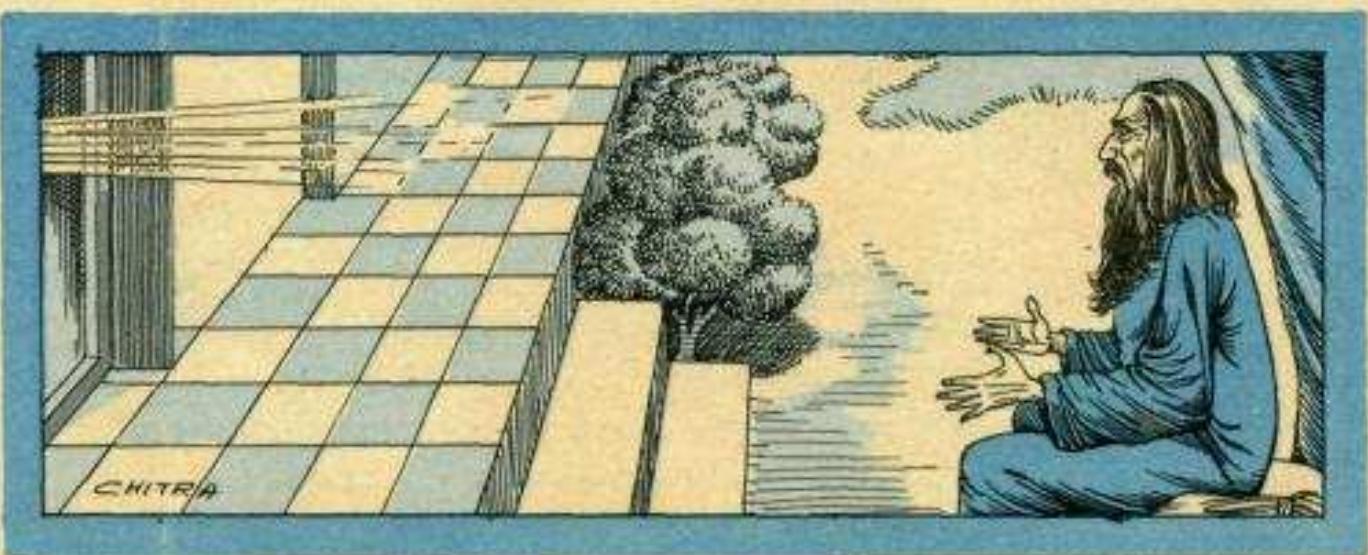
ఘకీరు ఆ పూరికి కొత్త కావటం చేత అతన్ని గురించి పట్టించుకున్నవాడే లేక పోయాడు.

కొంతకాలానికి, తిండిలేక ఘకీరు శుష్టిం చాడు. అతని కండలన్ని కరిగిపోయి, చర్చమూ, ఎముకలూ మిగిలాయి. ఘకీరు అవసానదశను చేరుకుంటున్నాడు.

ఆ సమయంలో మసీదు అంతర్మాగం నుంచి ఈ మాటలు వినిపించాయి :

"మూర్ఖుడా, నీవు శాఖ్యా, చెతులూ లేని మొండి నక్కవా? శక్తి కలిగి ఎంగిలి మెతుకులకు అశ పడటం నీచం. శాయ కష్టంతో పరుల సాఖ్యానికి పాటుపడేవారిని నేను అనుగ్రహిస్తాను."

ఈ మాటలు విని ఘకీరు సిగ్గుపడ్డాడు. అతనికి జ్ఞానేదయమయింది. కొన ప్రాణంతో అతను మసీదు నుంచి బయటపడి, అనాటి నుండి శాయ కష్టం చేసి, నలుగురిలో పరుపుగా బ్రతకసాగాడు.

శ్రవణ రేవతి

శుత క్షామోపి, జరా కృశాపి, శిథిల ప్రాయోపి, కష్టాందక
మూపన్నోపి, విషన్వ దీధితిరపి, ప్రాతోము నశ్యత్నువపి,
మత్తెబేంద్ర విభిన్నకుంభ పిశితగ్రాసైక బద్ధస్పృహపాః,
క్రైం జీర్ణం తృణమత్తి మానమహతా మగ్రేసరః కేసరి.

1

(అమితమానం గల సంఘం ఆకరితే అలమచించినా, మునలిదయినా, కష్టదళో
ఉన్న, శక్తి ఉడిగినా, ప్రాణాలు పొయ్యే స్తుతిలో ఉన్న కూడా ఏనుగు కుంభపులం
చిర్చి తినాలని కోరుతుంది గాని, ఎండుగడ్డి తినగోరుతుందా?)

లాంగూలచాలన మధుశ్చరణావఫూతం,
భూమో నిషత్య వదనేదర దర్శనం చ,
శ్వ పిండదస్య కురుతే గజపుంగ వస్తు
ధిరం విలోకయతి చాటు శత్రువు భుంక్తే.

2

(కుక్క తన కింత ఏండం వేసేవాళ్లి ఉని తేక ఆడించి, భూమి మీద శిల్పిలా పడి
వేరూ, పూళ్లా చూపించుతుంది. తాని ఏనుగు మావటివాడి చెత ఎంతే తియ్యగా కబుర్లు
చెప్పించుకుంటూ గంభీరంగా తింటుంది.)

పరివర్తని సంసారే మృతః కో వా న జాయతే?
న జాతే యేన జాతేన యాని వంశస్స మున్నతిము.

3

(జనన మరణ పరివర్తనలో చచ్చిన వారిలో పుట్టనివాడెవడు? ఎవడి వల్ల వంశం పైకి
వస్తుండే వాడి పుట్టుకే పుట్టుక.)

శోకకారణం

షిక్ గ్రామంలో రాజహంసుడనే ఒక యఱవకు దుండిపాడు. అతనికి తల్లిదండ్రులూ, ఆన్నదమ్ములూ ఎవరూ లేరు. తండ్రి సంపాదించిన దంతా విచ్ఛిల విడిగా ఖర్పు చేసి, దికారి అయిపోయాక పశ్చాత్తాపం చెంది, ఎక్కుడిక్కెనా పోయి, ఏదే విథంగా థనం సంపాదించుకుని, ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని బతుకుదామని నిశ్చయించుకుని ఇల్లు విడిచి బయలుదేరాడు.

అతను చాలా దూరం ప్రయాణం చేసి అలసిపోయి, ఒక చెట్టు కింద విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండగా ఒక శ్రీమంతుడు అటుగా వచ్చాడు.

ఆయన మంచి బట్టలూ, మేలైన తలపాగా థరించి ఉన్నాడు. ఆయన రాజహంసుణ్ణి పలకరించి, అతని పరిస్థితి తెలుసుకుని, “నువ్వు నా వెంట మా ఇంటికి వచ్చేయ్యా. నాతోపాటు ఉండిపో. నిన్ను నా తమ్ముది

లాగా చూసుకుంటాను. నీకు ఏ లోటూ జరగదు. అయితే, మా ఇంటో అందరూ అస్తమానమూ ఏదుస్తూ ఉంటారు. దానికి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోవటానికి ప్రయు త్యాగంచకు,” అన్నాడు.

ఈ ఏర్పాటుకు రాజహంసుడు సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

ఆ పెద్ద మనిషి జల్లు రాజబవనం లాగున్నది. రాజహంసుణ్ణి ఎవరూ సేవకుడు లాగా చూడలేదు. అయితే అందరిపీ ఏదుపు ముఖాలే. కారణం తెలుసుకోవాలని కుతూ హాలమైతే కలిగించి గాని, శ్రీమంతుడి మాట గుర్తు కావ్చి రాజహంసుడు తన కుతూ హాలాన్ని అణుచుకున్నాడు.

అస్తమానమూ ఏదుస్తూ ఉండే వారిలో అప్పుడప్పుడూ ఒక్కొక్కరు చచ్చిపోయేవారు. ఇంటి యజమాని వారికి ఉత్తర క్రియలు చేయించేవాడు.

ఒక నాడు ఆయన రాజహంసుడితే, "నేను తీర్మానటకు పోతున్నాను. తిరిగి వస్తానే, అందుచేత నువ్వే ఈ ఇంటికి యిట్ల మానిగా ఉందు," అన్నాడు.

"ఈ ఇంటో అందరూ ఎందుకు ఏదున్న న్నారో చెబుతారా ఇష్టుద్దన్న?" అని రాజహంసురు ~~తాడగాడు~~.

"చెప్పుసు. వాళ్ళు దుఖానికి కారణం తెలుసుకున్నందువల్ల నీ కేమీ లాభం ఉంటదు. మరో విషయం. ఈ భవనంలో తూర్పువాకిలి ఎన్నడు తెరపకు. అది తెరిచి అవతలికి వెళ్ళావంటే చూచుతాపానికి గురి

ఇలా పొచ్చరించి ఆయన తీర్మానట అకు బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాక ఒక నాడు రాజహంసుడికి ఆ తూర్పు ద్వారం తెరవాలని కుతూహలం కలిగింది. ఆ వాకిలితరిస్తే ఒక గది అందులో ఒక సారంగ ద్వారమూ కనిచించాయి. అతను ఆ సారంగంకుండా నదిది వెళ్ళి సముద్ర తీరాన్ని చేరుకున్నాడు.

అక్కడ కూర్చుని ఉన్న ఒక బ్రహ్మంద మైశప్పకి లేచి పచ్చి. రాజహంసున్ని తస్తాళ్ళతో పట్టుకుని, సముద్రం మీదుగా ఎగిం వెళ్ళి, ఒక సిర్ఫన ద్వీపంలో అతన్ని దించి, ఎలో ఎగిరిపోయాంది.

రాజహంసుడు, ఏదన్నా ఒడ వచ్చి తనను రక్తిస్తుందేమోనని సముద్ర తీరాన నిలటికి చూపు ఉండగా, కొంతసేపటిక

అటుగా ఒక ఒడ రానే వచ్చింది. దాన్ని నదిపే వారంతా ప్రీతి. వాళ్ళు అతన్ని తమ ఒడలో ఎక్కుంచుకుని ఏదే దేశానికి తీసుకుపోయారు.

ఒడ సరంగుగా ఉండిన ప్రీతిన్ని రాజ భవనానికి తీసుకుపోయి, "నేను ఈ దేశానికి రాణిని. నేను తగిన వర్షణీ వెతుకుతూ నీ కోసం వచ్చాను. మాత్ర సమ్మ పెళ్ళాడి. ఈ దేశానికి రాజువై, పాలించు," అన్నది.

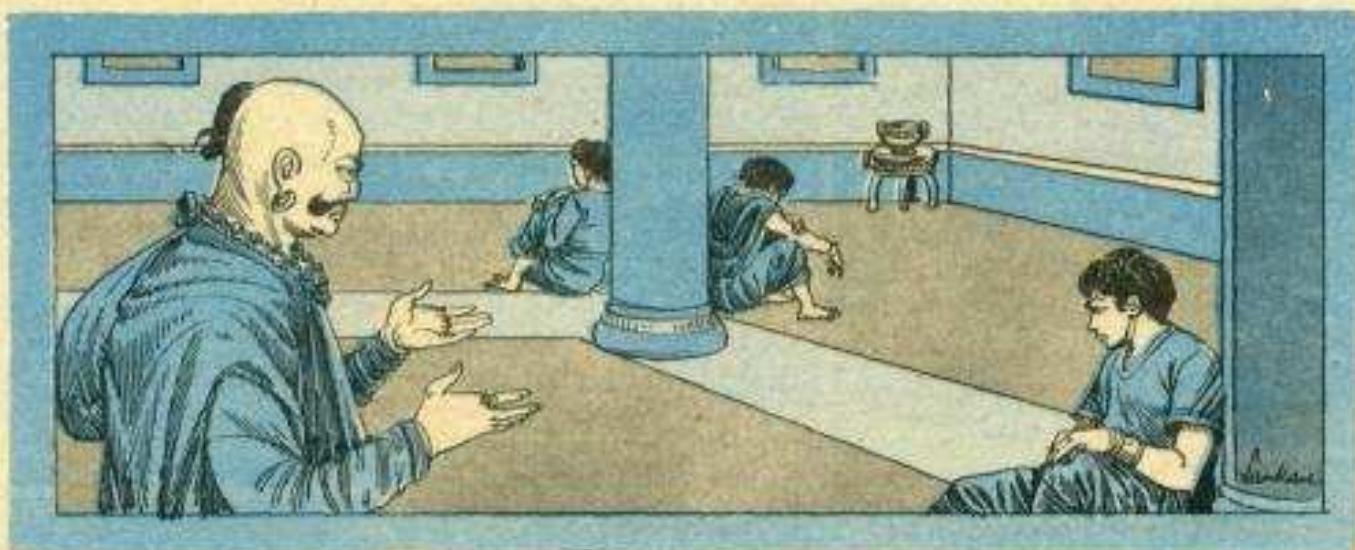
"అంత కన్నానా?" అని రాజహంసుడు అమెను పెళ్ళాడి. మఖంగా అక్కుడే ఉండి ఉపనం అంతా కలయ తిరుగుతూ ఒక మూసి ఉన్న ధ్వారం వద్దకు వచ్చి. "ఈ గదిలో ఏ మున్నది?" అని అడిగాడు.

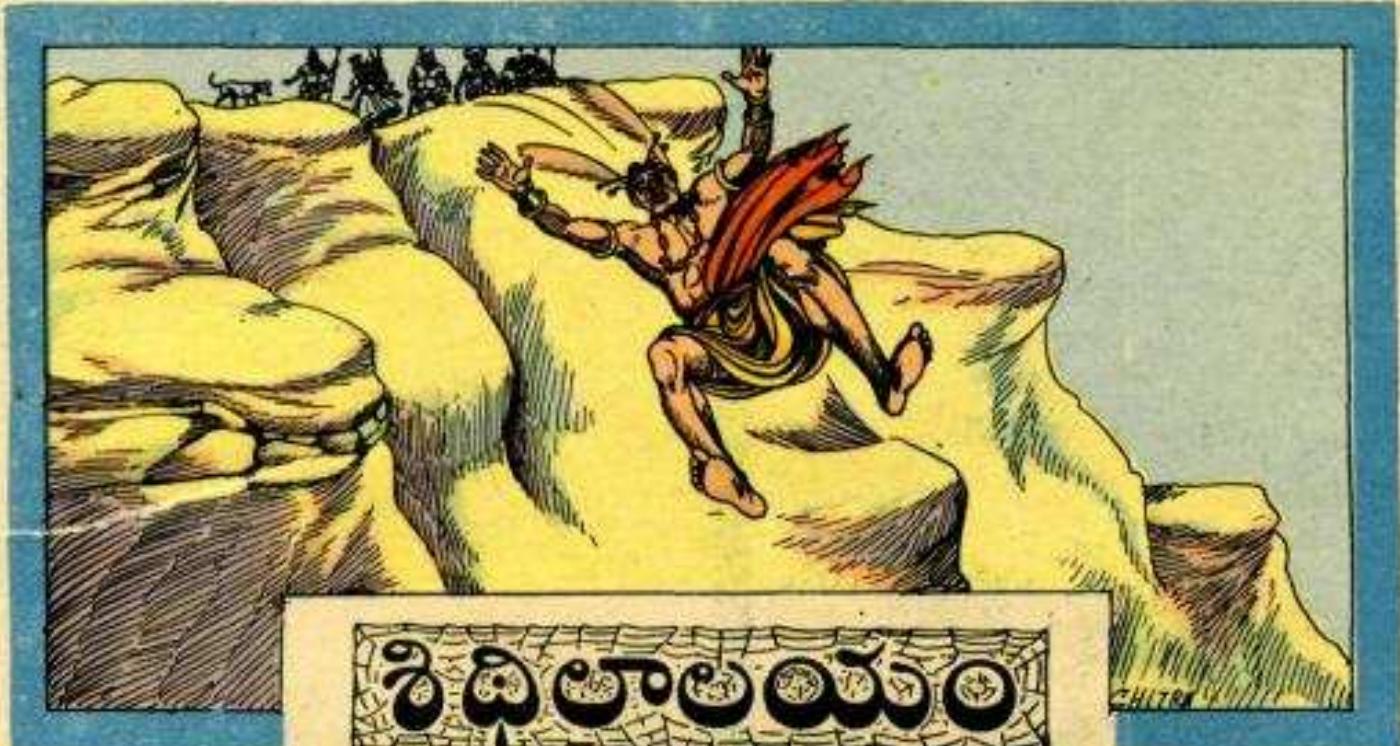
"అందులో ఏ మున్నదే ఎవరికి తెలిదు. ఆ తలుపు తెరవరాదని పెద్దల ఆజ్ఞ," అన్నది రాణి.

అయితే రాజహంసుడు రాణికి తెలియ కుండా ఒక నాడు ఆ తలుపు తెరిచాడు. లోపల సారంగనే ఉన్నది. ఆ సారంగం కుండా వెళ్ళగా సముద్రతిరం వచ్చింది. అతను సముద్రతిరులో అదుగు చెట్టు తూండగానే ఒక బ్రిహ్మందమైన ప్రక్క అతన్ని ఎత్తుకుని, ఎగిరిపోయి, మొదట ఉండిన భవనానికి చెర్చింది.

అతను తన రాణిని తలుచుకుని ఏడవ సాగాడు. ఆ భవనంలో ఉన్నవారంతా ఎందు కెడుస్తారో అతని కిష్టుడు ఆర్థమైంది.

తీర్మాత్రలకు వెళ్ళిన యజమాని తిరిగి వచ్చి, రాజహంసుడిలో మార్పు గమనించి, "మహా మిగిలిన వాళ్ళతే, చేరిపోయావా? నీ మంచి నీకి తెలియలేదు. ఏం చేస్తాం, అసుభవించు!" అన్నాడు.

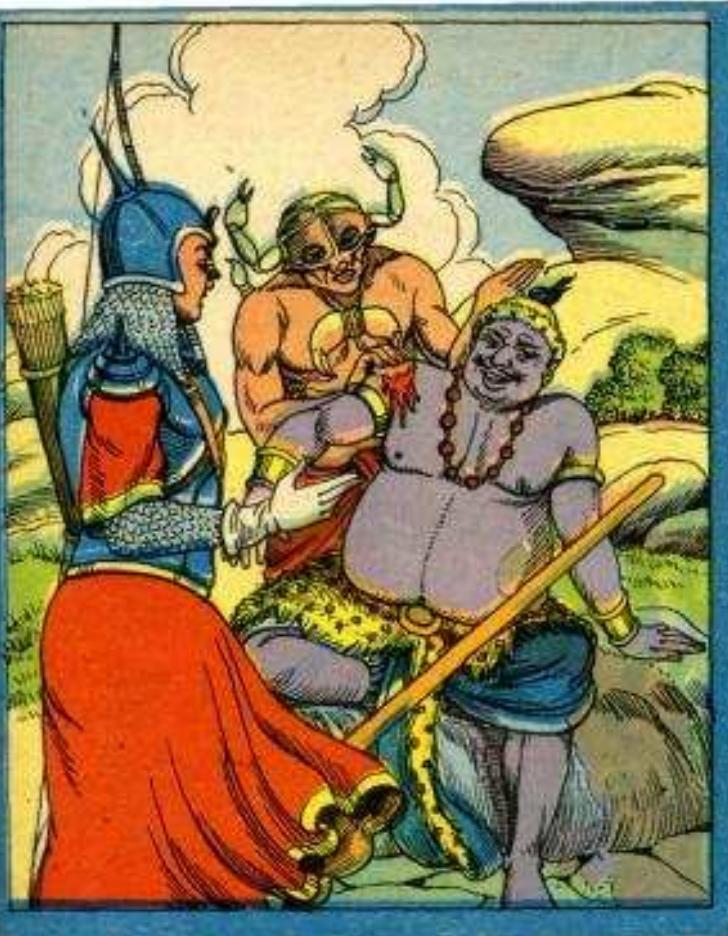
శిథిలాలయం

30

[వైరి వెలగపండు తిన్న నాంగసామ్ మతితది కేకలు పెట్టసాగాడు. శ్రూజారి అతణ్ణి పట్టుకుని, శిథిలాలయం కముక్కునెందుకు బయలుదేరాడు. కండ మీద శిథిముఖీ వాళ్ళు అతణ్ణి ఎదిరించారు. ఆ సందర్భంలో జాంగలా గాయపడ్డాడు. శిథిలాలయ శ్రూజారి కింది లోయలో పడిపోయారు. నాంగసామ్ లోయలోకి దూకేశాడు. తరవాత—]

నాంగసామ్ శిథిలాలయం ఆంటూ ఆరిచి వటం, వాళ్ళిద్దరికి అంతులేని ఆవేదనము లోయలోకి దూకటం చూస్తూనే శిథిముఖీ, కలిగించింది విక్రమకేసరి నిర్విష్టులై పోయారు. గోల్ శరాసుంచి ఎంతే నెర్చుగా అతడు పడవను నడిపి, యా సృష్టికలంకకు చేర్చాడు. మార్గంలోనూ, ఇక్కడికి చేరింతరవాతా మొక్కపొని కైర్యంతో తమకు పహాయ పడ్డాడు. అటువంటి విశ్వాసపాత్రుడు మతి శిథిముఖీ ఏదో జవాబు చెప్పబోయేం భ్రమతో లోయలోకి దూకి ప్రాణాలు కోల్ప తలో జాంగలా పెద్దగా మూలుగుతూ,

‘చంద్రమా’

"ఇధిదో! నాంగ సోమ్ చచ్చిపోయి వుండడు. ఆ దూకటంలో ఏ మహామృక్షం మీద అయినా పడివుంటే, దాని కమ్మలు అతణ్ణి కాపాడే అవకంం వుంది. పైగా, అతడు ఇధిలాలయం కనబడినట్టు కేక వేసి మరీ లోయలోక దూకాడు. అందులో ఏమైనా వాస్తవం వుండవచ్చు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వినగానే ఇధిముఖి మన సులో కొంత ఆశ మొలకెత్తింది. అతడు జాంగులను సమీపించి భుజం మీద చేయి వేసి అప్పాయింగా నిమిరి, "జాంగు! నీ స్వామిభక్తి కాక, ధైర్యసాహసలు కూడా నా కెంతే అనందం కలిగిన్నన్నవి.

సుప్యు పట్టుకోకపుతే ఆ ఇధిలాలయ ఘూజారి మళ్ళీ చేజారి పోయివుండేవాడు," అని జాంగులా భుజం మీద తగిలిన గాయం నుంచి తారిన రక్తం గడ్డకట్టిపోవటం చూసి, "అరెరె! గాయునికి యింకా కట్టుకట్ట లేదా?" అంటూ చుట్టూ కలయచూశాడు.

అదంతా గమనిస్తున్న వృశ్చికజాతి నాయకుడు చప్పున దాపుల నున్న పాద లోకి పోయి ఏదో అకుపసరు తెచ్చి, జాంగులా గాయునికి ఘూసి, కట్టుకట్టాడు. అప్పుడు విక్ర మ కేసరి, జాంగులాతే, "జాంగు! సుప్యు చెప్పేదాన్నిబట్టి నాంగ సోమ్ మాత్రమే కాక, దుష్టుడైన ఇధిలాలయ ఘూజారి కూడా ఏ చెట్టుకోమ్మల మీదనే పడి బత్తిక వుండవచ్చుగదా?" అని అడిగాడు.

"అప్పును, దోరా! ఆలా జరిగితే ఆశ్చర్య పదవలసిందేమీ లేదు," అన్నాడు జాంగులా.

ఆ మాట వింటూనే వృశ్చికనాయకుడు కోపంగా ఒక గింతు గింతి, "బత్తికుంటే వాళ్ళిద్దర్నీ పూర్వమినాడు వృశ్చికమాతకు బలి ఇస్తాను. వాళ్ళల్లో ఒకడు మోసకారి, రండవవాడు వృశ్చికజాతి నాయకుడు మాత్రమే తినే అర్థతగల వెంటివెలగపండు తిని మాతకు అపచారం చేశాడు," అన్నాడు.

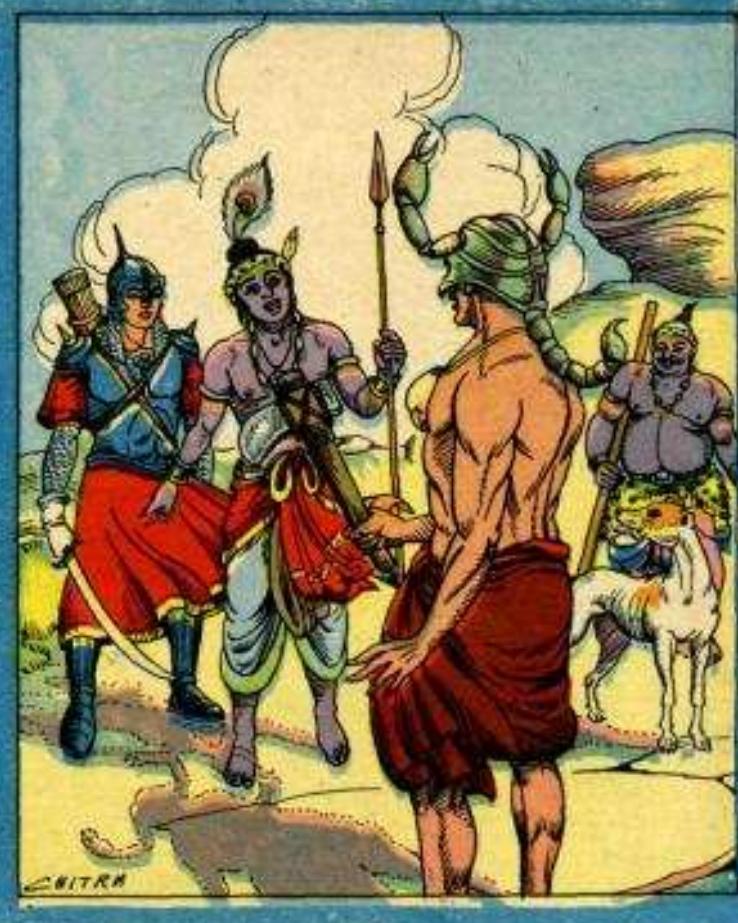

అతడి మాటలు విక్రమకేసరికి చాలా కోపం తెచ్చించినై. అతడు చద్రున కత్తి దూసి, “నువ్వు మొదటి నుంచీ యా లంక కంతా మహారాజువైనట్టు మాటాదు తున్నావు. మనుషుల్ని బలిపెట్టటం అంత చులకన అనుకున్నావా? ఏది నీ శక్తి మాప్తాసు, నీ అయిధం తీసుకుని యివ తలికి రా!” అంటూ కొంచెం దూరంగా పోయి నిలబడ్డాడు.

వృశ్చికజాతివాళ్లలో కలకలం బయలు దేరింది. వాళ్లు వాళ్లు నాయకుడి చుట్టూ చేరి గాదవగాదవగా మాట్లాడసాగారు. ఇలా నాయగ్రహ నిమి పొలు గడిచింతరవాత వృశ్చికనాయకుడు, తన వాళ్లను తొలగ దేసుకుని, రాతిగ్రహం పైకట్టి విక్రమ కేసరిని సమీపించాడు,

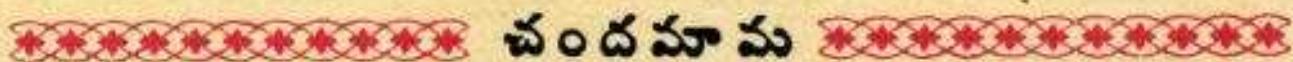
ఇప్పుడు బలి కన్న ఫూరమైన హత్య జరిగిపోనున్నదని శిథిముఖి గ్రహించాడు. కేసరి ముందు వృశ్చిక నాయకుడు ఎందుకూ కొరగాడు. ఒక్క కత్తి వినురుతే అతడు వాళ్లే ముక్కలుగా నరకగలదు!

శిథిముఖి ఒక పెద్ద కేకతో వాళ్లిద్దర్ని వారించి జాంగ్లాను వెంటబెట్టుకుని వాళ్ల మధ్యకు పోయి నిలబడి వచ్చిరాని ఇభ్యు జాపివాళ్లు భాషలో, “నృశ్చికనాయక! నా బానిసలు!” అన్నాడు.

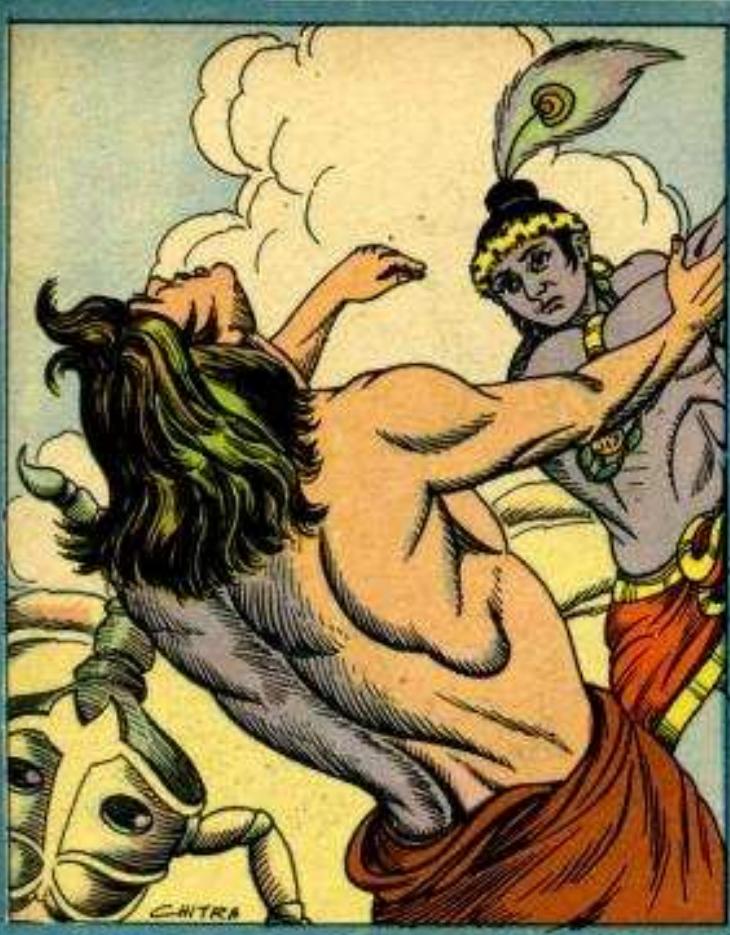

నువ్వు తొందరపడకు. కేసరి చెతిలో పున్న కత్తి పదును ముందు, నీ రాతిగ్రహం నిరుప యోగం. అసలీ పొట్లాటకు అర్థం లేదు. నువ్వింత వరకూ వృశ్చికమాత మందిరం ఎక్కుడున్నదే కనుక్కులేదు. అంతేకాక నాంగసాము బతికి పున్నది లేనిది కూడా మనకు తెలియదు.” అన్నాడు.

జాంగ్లా వృశ్చికనాయకుడికి అర్థ మయ్యి విధంగా శిథిముఖి అన్న మాటలు వివరించి చెప్పాడు. నాయకుడు కోపంతో ముక్కుపుటూలు అదురుతూండగా, “ఈ లంక నాది! ఇక్కడికి వచ్చిన వాళ్లంతా నా బానిసలు!” అన్నాడు.

చందులు

శోపంతో విక్రమకేసరి కత్తి ఎత్తబోయేం
తలో శిథిముఖి అతణ్ణి అపి. "ఎవరూ
ఎవరికి యిష్టమై బానిసలు కారుగదా?
మా కన్న శక్తిమంతుడవని రుజువు చేసు
కుని మాత్రమే నువ్వు మమ్మల్ని బానిస
లుగా చేసుకోగలవు. నీ మంచి కోసం చెబు
తున్నాను; చూడు; ఈ కత్తి, నీ రాతి
గాఢలి కన్న పదునైనది, గట్టిది, బలమైనది.
నీవు దీన్ని మించిన ఆయుధం, శక్తి
సంపాదించుకున్న నాడు, మేము బహుకా
నికు బానిసల మపుతాం," అన్నాడు.

పృశ్చికనాయకుడికి, శిథిముఖి చెప్పింది
నాలుగు వాక్యాల్లో గబగబా చెప్పి, జాంగలా

శేసరి చెతిలో పున్న కత్తి మీద తన మణి
కట్టును గట్టిగా అనించి, పైకి తీసి బొట
బొట కారుతున్న రక్తాన్ని పృశ్చిక నాయ
కుడికి చూపుతూ. "కత్తి పదును ఎలాం
టదే తెలిసిందా? యిక శిథిదోర చెప్పినటు
విను," అన్నాడు.

పృశ్చిక నాయకుడు కళ్ళార్జుజేసి, ఒక
పాలికెక పెట్టి, చెతిలో పున్న రాతిగాఢలిని
దూరంగా విసిరి, "ధర్మయుద్ధం! ఆయుధం
లేకుండా పట్టి చేతులతో పొరాయదాం,"
అంటూ రొమ్ము చరిచాడు.

కత్తి కిందకు జార్పి, పృశ్చికనాయ
కుడితో కలయిబడేందుకు విక్రమకేసరి
పొబోయేంతలో, శిథిముఖి అతణ్ణి అపి, "ఈ
పృశ్చిక తెగ నాయకుడితో పొరాడే హక్కు
మరో తెగ నాయకుడి కొదుకుది! ఇతడి
అనుచరుల్ని మాత్రం ఒక కంట కనిపెట్టి
వుండంది," అంటూ పృశ్చిక నాయకుడి
మీదికి లంఘించాడు.

ఇద్దరూ మహరో షంతో ముప్పిమాతా
లిచ్చుకుంటూ, ఒకళ్ళనేకళ్ళు కింద పద
దోసేందుకు తీవ్రంగా పొరాడసాగారు.
పృశ్చిక నాయకుడు దేహబలంలో శిథిముఖి
కన్న మిన్న అయినా, శిథిముఖి కున్న
నేర్చా ఒడుపూ లేనందున, శిథిముఖి

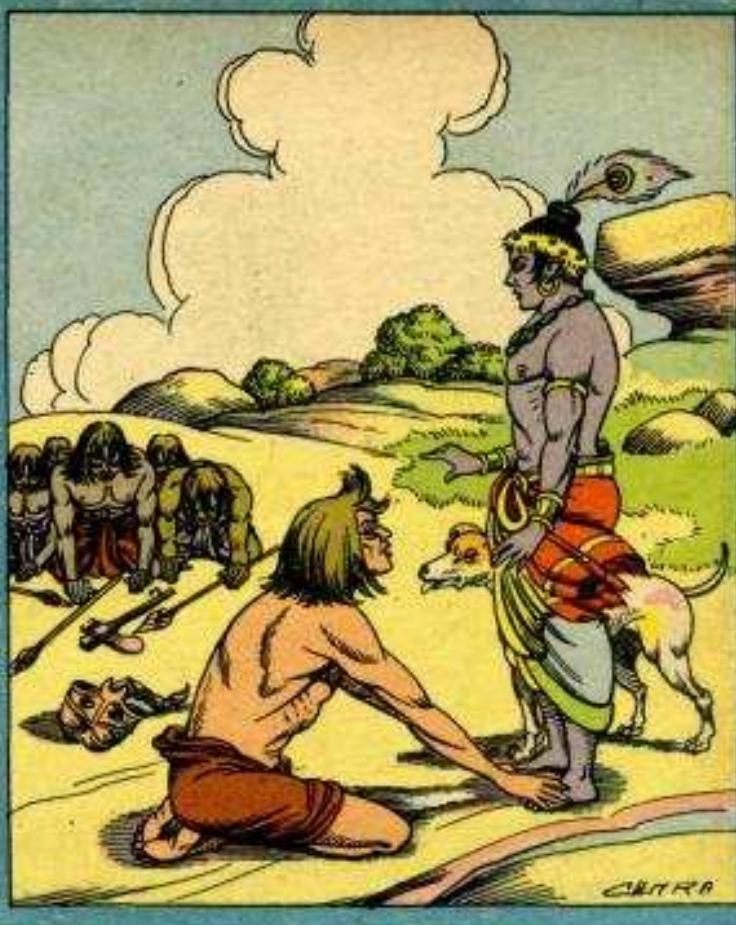
అత్యా తల మీదా, రొమ్ముల మీదా బలంగా పాడిచి, చివరకు ఒక్క జూపుతో నేల మీదికి పదదేసి, ఒక చెత్తే అతడి గంతు బిగబట్టి, రెండవచెత్తే జుట్టు పట్టుకుని, తలను ఒకటి రెండుసార్లు నేలకు వేసి గట్టగా కొట్టాడు.

వృశ్చికనాయకుడు కళ్ళు తెలవేస్తూ, చెతులు రెండూ పైకాత్తి చిన్న గంతుతో ఏదో అనసాగాడు. జాంగోలా అతడి పక్కన వంగి, ఆ మాటలు ఏని, ఇథిముఖితో, “ ఇథి దొరా! ఇక వాళ్ళి ఒదలండి. ఆజన్మ బానిసనని వేయుకుంటున్నాడు,” అన్నాడు.

ఇథిముఖి చప్పున లేచి నిలబ్దాడు. వృశ్చిక నాయకుడు కూడా లేచి కూర్చుని ముందుకు వంగి ఇథిముఖి పాదాలు పట్టుకుని ఏమో గణిగాడు. తమ నాయకుడు అలా చేయగానే వృశ్చికజాతి వాళ్ళంతా పున్న చేటనే ప్రాణాచారం పడ్డాడు.

ఇథిముఖి, వృశ్చిక నాయకుణ్ణి లేవ నెత్తి, “ మనిషి మరో మనిషికి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ బానిస కానవనరం లేదు. జరిగి పొయింది యిద్దరం మర్చిపొదాం. ఇక మంచి మనం మిత్రులం!” అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడి కళ్ళు మంచి నీళ్ళు జలజలా కింద రాలినై. అతడు ఇథి ముఖికి, విక్రమకేసరికి తన కృతజ్ఞత

చెప్పుకుని, తన జాతివాళ్ళతో, “ ఇకనుంచి మనకందరకి నాయకుడు, యా ఇథిదొరి ఆయన మాటకు తిరుగులేదు,” అన్నాడు.

తరవాత అందరూ చెట్ల కింద కూర్చుని, వెంట తెచ్చుకున్న ఆహారం తిన్నారు. అప్పుడు ఇథిముఖి, విక్రమకేసరితో ముందు తాము చేయవలసిన పనిని గురించి సంప్రతించాడు. ఆ ఇద్దరికి నాంగపామ లోయలో ఎక్కడే నురక్కితమైన స్థానంలో పడి బతికే పుంచాడన్న పమ్మకం పున్నది. ఆ సంభాషణ విన్న జాంగోలా, నాంగపామ ప్రాణాలతో పుంపే, ఇథిలాలయ పూజారి కూడా బతికే పుండిచ్చు అన్నాడు.

వృజీక నాయకుడు తనకున్న శంకను మరోసారి బయట పెట్టాడు : వెరివెలగ పండు మహత్తు అమోఫుమైనది. నాంగి సామే లోయలోకి దూకేముందు ఇధిలా లయం అంటూ కేకపెట్టటం మతిభ్రమపల్ల కాదు. అతడికి ఇధిలాలయం కనబడే వుంటుంది !

“ ఇధిలాలయం మాట దేవు డెరుగు, ముందు ఆ లోయలోకి పోయి అతడు బతికున్నాడేమో చూసి. రక్షించవలసిన బాధ్యత మనమీద పున్నది. బాంగిలా అన్నట్టు ఇధిలాలయఫూబారికూడా ఏచెట్లు కొమ్మెల్లోనే నురక్షితంగా దిగిపుంటే, వాళ్లు

వేచాడవలసిన పనికూడా పున్నది. వెలుగు పుండగానే మనం ఆ లోయలోకి దిగుదాం,” అన్నాడు ఇధిముఖి.

“ మీ ఆజ్ఞ, దేరా! కాని, ఆ లోయ చాలా భయంకరమైనది. అక్కడ మహా సర్పాలూ, తెఱ్పే కాక, ఏనుగులూ, సింహాలూ, పులులూ....”

వృజీకనాయకుడు మాటలు ముగించక ముందే ఇధిముఖి అధ్యుపచ్చి. “ ఈ లంకలో భయంకరంగా కాక, ప్రశాంతంగా, సామ్యంగా పున్న ప్రదేశం ఎక్కుడుంది? మవ్వునే వృజీకమాత మందిరం ఆ లోయ లోనే గదా పున్నది. ఆ ఆలయాన్ని కను కుగ్గని, తిరిగి వృజీకమాతకు పూజా పున సాగ్గరాలు చేయవలసిన బాధ్యత మీ జాతి వాళ్లకు మాత్రం లేదా ? ” అని అడిగాడు.

“ ఆ మాత కోసం ప్రాణాలిస్తాం, దేరా! కాని, నేను వెరివెలగపండు తిని పున్నట్ట యితే, పొర్కమినాడు మాతమందిరం చేరి, నరబలి యిచ్చి పుండేవాణి, నరబలి లేందే మాత కరుణించదు.” అన్నాడు వృజీక నాయకుడు.

“ ఆ బలుల సంగతి తరవాత మాట్లాడదాం. ముందు లోయలోక దారి తీయంది.” అన్నాడు ఇధిముఖి.

అందరూ కొండమీది నుంచి లోయలోకి దిగసాగారు. వృష్టికనాయకుడు ముందు ఉండి దారితీశాదు. అతడు చెప్పినట్టు లోయ చాలా భయంకరంగా పున్నది. అక్కడ పున్న మహావృక్షాల్లో ఎక్కువ భాగం పెద్దపెద్ద తూడలు దించుకున్న మరి చెస్తు. వాటి సీడల్లో ఏనుగులు తారట్లాడు తున్నవి. మరి కొన్నిచేట్ల సింహాలు కోరలు పాచి గజ్జిమున్నవి. చెట్లకొమ్మల్లో మహా సర్పాలూ, వాటి బోధెల నంటుకుని పెద్ద పెద్ద తెఱ్ఱు పారాదుతున్నవి.

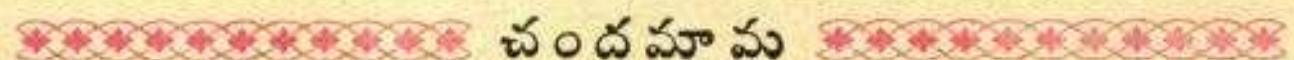
ఈథిముఖీ అతడి అసుచరులూ ఆయుధాలు సిద్ధంగా పుంచుకుని, తమ పరిసరాలు జాగ్రత్తగా పరిక్రించి చూసుకుంటూ లోయ అడుగుకు చేరారు. ఈథిముఖీ చెప్పగా, వృష్టిక నాయకుడు కొండమీది నుంచి నాంగసామ్ కిందికి దూకిన ప్రాంతానికి దారితీశాదు. ఆ ప్రదేశమంతా ఎత్తయిన వృక్షాలతో, వాటిని చిక్కగా అల్లుతూ పెరిగిన లతలతో క్రిక్కిరిని పున్నది.

వృష్టిక నాయకుడు తల ఎత్తి చెట్ల కొమ్మల కేసి చూస్తూ కొంత దూరం నడిచి, చప్పున అగి, "దోరా! నాంగసామ్ దూకిన కొండ అంచు దిగువన మనం పున్నాం. అదుగో, ఆ కొమ్మల్లో ఏదో అకారం కన

బదుతున్నది. కానీ, చెట్లును సమీపించటం ప్రమాదం, ఈథి దోరా! దానికింద ఏనుగు కుటుంబం కాపరుం పెట్టినట్టు న్నది," అన్నాడు.

ఈథిముఖీ, విక్రమకేసరి తల ఎత్తి పైకి చూశారు. వాళ్ళకూడా చెట్లకొమ్మల్లో ఏదో చూసవాకారం లాంటిది అస్సప్రంగా కనబడింది. ఆది నాంగసామ్ అవునే కాదో తెల్పుకొవాలంటే, ముందు చెట్లుకింద పున్న ఏనుగుల్ని బెదరకొట్టి పారదోలాలి. ఇంతా చేస్తే, ఆ కనబడేది నాంగసామ్ కాక కొండమీంచి కాలుజారి పడిన ఏ ఎలుగు బంటో కావచ్చు.....

శథిముఖి, విక్రమకేపరీ యిలాంటి సంశేషయాలతో కొట్టుమిట్టాడుతూండగా ఎద్రగండు పెద్దగా మొరిగింది. కుక్క అరపటం, అది తలవత్తి చూస్తూన్న దిక్కు గమనిస్తూనే శథిముఖికి ఆ చెట్టుకొమ్మల్లో చిక్కుకుని పున్న ఆకారం నాంగసామే అయిపుంటుండన్న సమ్మకం కలిగింది.

“ కేసరి ! మనం నేర్చగా ఆ చెట్లకింద పున్న ఏనుగుల్ని దూరంగా తరమాలి. తరవాత చెట్టుక్కి, ఆ కనబడేది నాంగసామే నేమో చూడవచ్చు.” అన్నాడతను.

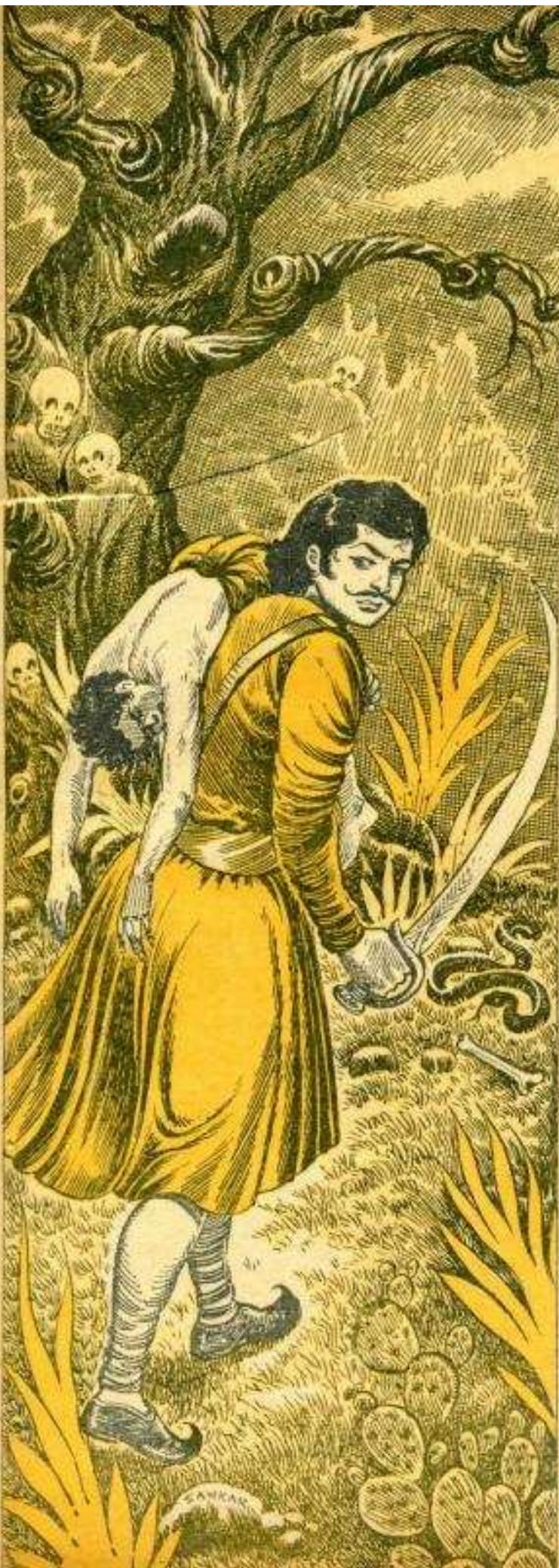
శథిముఖి మాట ముగించే లోపలే, చెట్లు కింద పున్న ఏనుగుల్లో రెండు పెద్దవి, భయంకరంగా ఫుంకరించి, తొండాలెత్తి వాళ్ళ కేసి రాశాగినై. అది చూస్తూనే వృశ్చికనాయకుడు, “ అందరూ త్వరగా ఆ రాళ్ళ చాటుకు పరిగెత్తండి. అక్కణ్ణుంచి బండ రాళ్ళ తేసి ఏనుగుల్ని బెదరకొట్టటం సాధ్యమేమో చూడాం,” అన్నాడు.

ఆ పౌచ్చరిక వింటూనే అందరూ కొండ అంచున పున్న రాళ్ళ వెనక్కు పారి పోయారు. ఏనుగులు చెవులు ఉపటప లాడిస్తూ, తొండాలతో నేలను తాటిస్తూ, వాళ్ళ దాగిపున్న వైపుకు కొంతదూరం పరిగెత్తుకు వచ్చి, అక్కడ పున్న బండ రాళ్ళ మధ్య కాళ్ళకు పట్టు దెరక్క వెనక్కు పోశాగినై. అదే అదనుగా శథిముఖివాళ్ళు అక్కడ అసనాటుగా పున్న బండరాళ్ళను వాటి కేసి దెర్లించారు. ఏనుగులు ఫుంకరిస్తూ వెనుదిరిగి అక్కణ్ణుంచి దూరంగా పరిగెత్తినై.

జప్పుడు అందరూ రాళ్ళ చాటునుంచి బయటికి వచ్చి, జాగ్రత్తగా చెట్ల కిందికి పోయారు. వృశ్చికనాయకుడు తన జాతి వాళ్ళుకణ్ణె చెట్టుక్కమని చెప్పేంతలో కుంట జాంగిలా పట్టుక్కరను చెట్టుబోదెకు ఆనించి, కోతిలా చెట్లు మీదికి గబగబా ఎగబాకి పోయాడు.

—(జంకా పుంది)

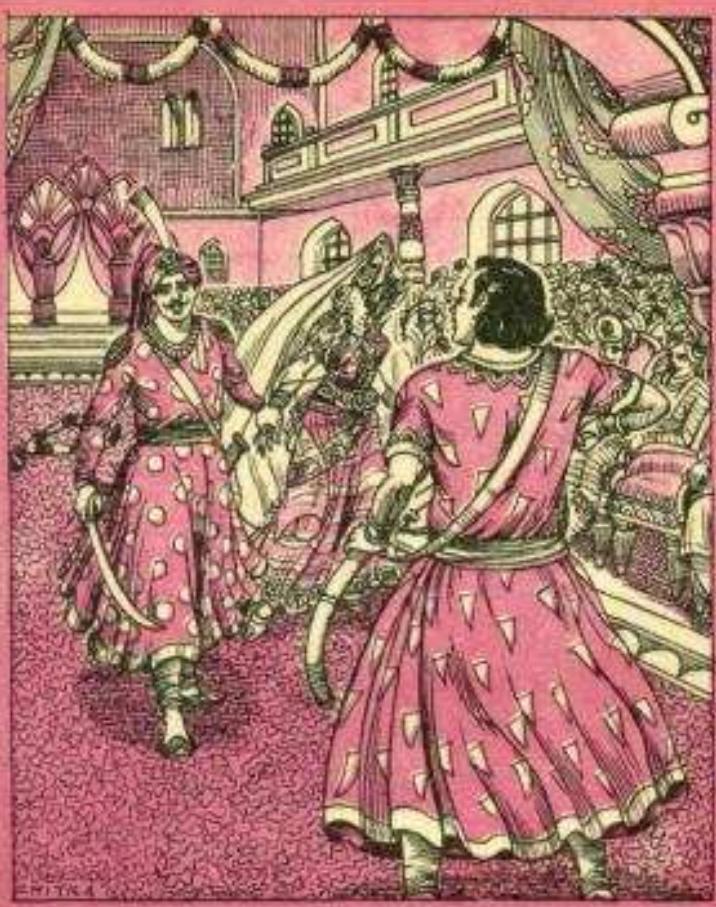

ముగ్గురురాణులు

వినును చెందని విక్రమార్చిడు చెట్టు పద్ధకు తిరిగి వెళ్లి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని. ఎప్పటి లాగే చోనంగా శృంగానం కేసి సదవసాగాడు. అప్పుదు శవంలోని బేతాలుడు, “రాజు, నువ్వు ఎవరియందు విక్యాపం ఉంచి ఇలా క్రమపడుతున్నావే తెలియదు. ఈని వారి విక్యాపపొత్తత నిర్మయించబుం నీ విధి. లేని పక్షంలో మయంకదేశపు రాజైన నుజిత పర్మ లాగా చిక్కులో పుటగలపు. క్రమ తెలియకుండా ఉండగలందులకు నీకు అతని రాణుల కథ చెబుతాను, ఏను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

మయంకదేశపు రాజకుమారుడు నుజిత పర్మ. మయంకదేశపు రాజులకు, ప్రథగా రాజుకు మార్చిలు పట్టిపురాణులుగా ఉండటం అనేక తరాలుగా జరుగుతున్నది. రెండు రాజవంశాలూ గొప్ప పంశగౌరవం

బేటోళ కథలు

గలవి. అందుచేత ఈ ఆచారాన్ని ఉభయ రాజ్యాలవారు పాటిస్తా వచ్చారు.

ఆ కారణం చేత ప్రథగా రాజకుమారి సాదామనిదేవి యుక్త వయస్సురాలు కాగానే అమెను నుజితవర్ష కిచ్చి పెళ్ళి చేశారు. అయితే నుజితవర్ష అప్పటిక పథ్యాలుగేశ్వరావారు. సాదామనిదేవి ఆతని కన్న అంతే జంతే వయసులో పెద్దది.

నుజితవర్ష తన ఇరవై అయిదవ ఏట రాజ్యాభిషిక్త దయినప్పుడు సాదామనిదేవి ఆతనికి పట్టపురాణి అయింది.

నుజితవర్ష రాజ్యాభిషిక్తుడైన కొద్ది కాలానికి విడఱ్ప రాజకుమార్తె సామ్యాలతకు

స్వయంవరం జరిగింది. ఆ స్వయంవరానికి అనేకమంది ఇతర రాజులతోబాటు నుజితవర్ష కూడా వెళ్ళాడు.

స్వయంవర మండపంలోకి సామ్యాలత అదుగు పెట్టగానే నుజితవర్షకు అమెషై అమితమైన మోహం కలిగింది. కాని సామ్యాలత ఒక్కిక్క రాజునే దాటిపోతూ నుజితవర్షను కూడా దాటి ముందుకు పోయింది. కారణమేమంచే అమె అది వరకే మరొక రాజుకుమారుణ్ణి ప్రేమించి, ఆతని మెడలో వరమాల వేయ నిశ్చయించు కుని ఉన్నది.

అయితే పొరుషవంతుడైన నుజితవర్ష, తనను సామ్యాలత పరించక పోవటం తీరని అవమానంగా భావించి, అమెను చెయ్యి పట్టి నిలిపి, “నేనిమెను ‘బలాత్మారంగా తినుకు పొటొతున్నాను. అభ్యంతరం ఉన్న వాళ్ళు నాతే యుద్ధానికి రావచ్చు!” అని గట్టిగా అన్నాడు.

నుజితవర్షతో పొరాటానికి మిగిలిన వారెవరూ పొహసించలేదు, కాని అమెను ప్రేమించిన యువకుడు లేచి కత్తి దూసి, “రాజకుమారి మానరక్షికు నేను నిద్రంగా ఉన్నాను. నాకు సాయం వచ్చేవారవర్రనా ఉంటే రండి!” అన్నాడు.

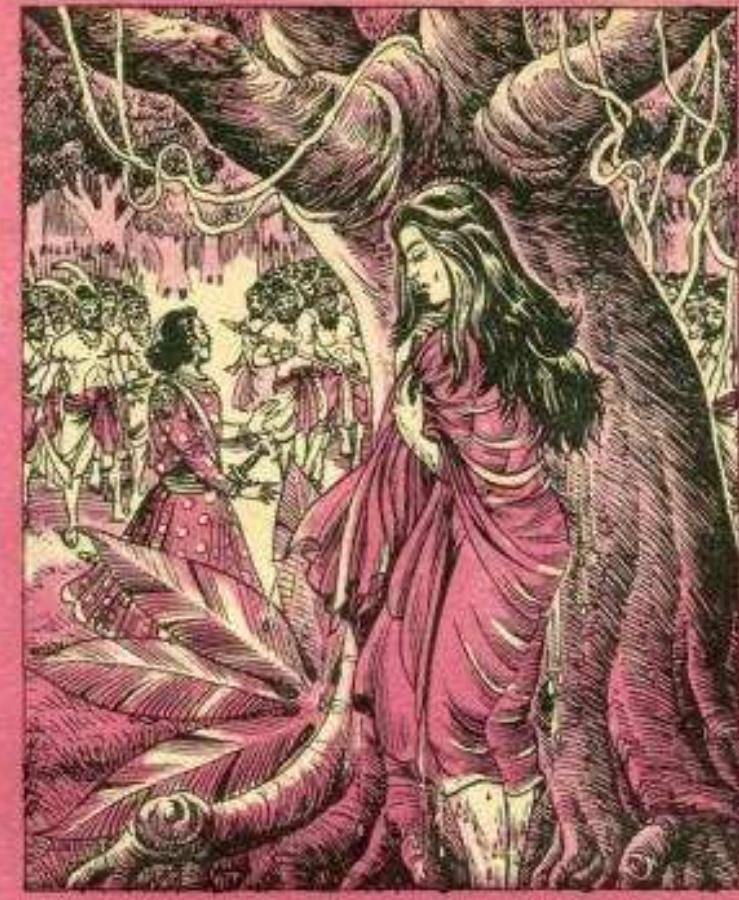
ఆతనికి ఎవరూ సాయం రాలేదు. అతను ఒక్కడే నుజితవర్షుతో యుద్ధం చేసి, ప్రాణాలు వదిలాడు. తరవాత నుజితవర్ష సామృద్ధులతను తన నగరానికి తీసుకు పొయి తనకు రెండవ రాణిని చేసుకున్నాడు.

~~జది జరిగిన కొన్ని ఏళ్ళ అనంతరం నుజితవర్ష అరణ్య ప్రాంతానికి వేటకు వెళ్ళి, అక్కడ ఒక కొలనులో స్వానం చేస్తున్న ఆటవిక కన్యను చూసి, అసాధారణ మైన ఆమె యోవన సాందర్భానికి మతి చెడినవాడై, ఐ లా త్యారంగా ఆమెను చెరిచాడు.~~

ఈ సంగతి క్షణాల మీద ఆటవికులకు తెలిసి, కొన్ని పందలమంది ఆటవికులు ఈటులూ, బాణాలూ పట్టుకుని వచ్చి రాజును చుట్టుముట్టారు. రాజు వెంట వచ్చిన పరి వారులు వారిని ఎదిరించ లేకపోయారు.

నుజితవర్ష తాను చేసిన పనికి శిక్ష తప్ప దని గ్రహించి, ఆ ఆటవిక కన్యను పెళ్ళాడి తన మూడవ రాణిగా చేసుకుని, ఆమె బలగాని కంతకూ బహుమానాలు పంచి, వారిని మంచి చేసుకున్నాడు.

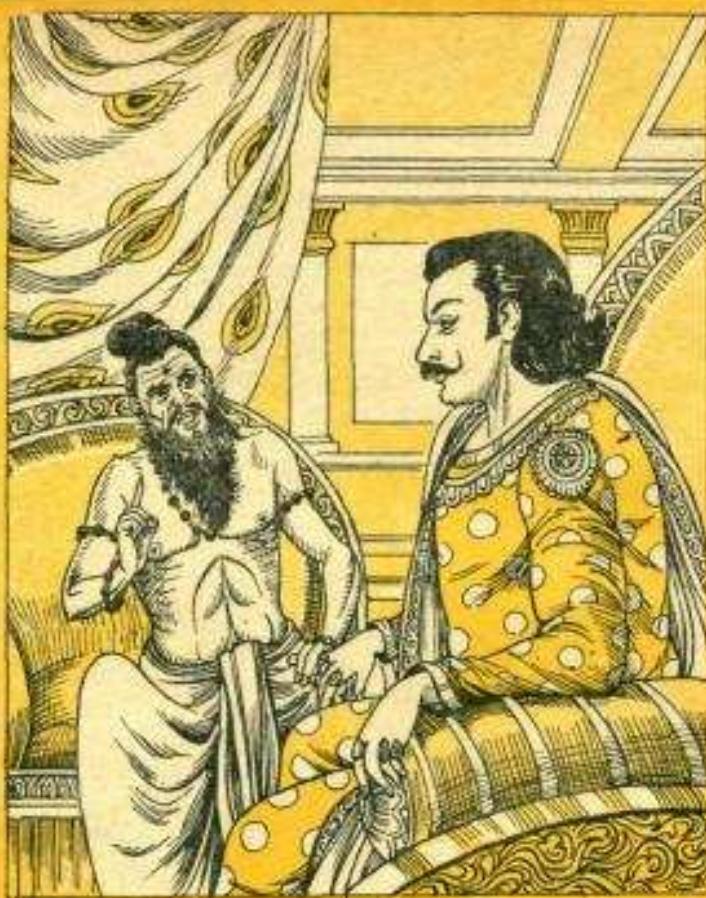
తన ముగ్గురు రాణులతోనూ సుఖంగా కాపరం చేస్తూ నుజితవర్ష రాజ్యపాలన చేస్తూ ఉండగా అతని గృహానికి ఒకనాడు

ఒక సిద్ధుడు వచ్చాడు. ఆయన భోజనం చేసేటప్పుడు ముగ్గురు రాణులూ ఆయనకు వద్దన చేయ వచ్చారు. కాని సిద్ధుడు వారు వద్దించటానికి ఒప్పుకోక, మామూలు సేవ కుల చేతనే వద్దన చేయించుకుని భోజనం ముగించాడు.

అనంతరం రాజు సిద్ధుడితో ఏకాంతంగా కూర్చుని మాట్లాడుతూ, “స్వామీ, మీకు వద్దన చేయమని నేనె నా భార్యలను ఆజ్ఞ పించాను. వారిని ఎందుకు వద్దన చేయ నిచ్చారు కారు?” అని అడిగాడు.

సిద్ధుడు రాజు కేసి తెరిపార జాసి, “రాజు, నీ భార్యలతత్వం నీ కన్న నాకే

బగా తెలుసులాగున్నది. వారిలో ఒకతె ఎంత మాత్రమూ విశ్వసించ దగిన మనిషి కాదు," అన్నాడు.

రాజు నీర్చాంతపోయాడు. అతను ముగ్గురు భార్యల పట్టా సమయాల్లోనే నడుచుకుంటున్నాడు. వారు కూడా అతనిపట్ల అలాగే ఉంటున్నారు. వారిలో వారికి కూడా ఎలాటి కలతలూ, ఈర్చ్చులూ ఉన్నట్లు లేపు.

"స్వామీ, మీ మాటలు వారా చిత్రంగా ఉన్నాయి. నా భార్యలలో చిశ్వసించరానిది ఎవరు?" అని రాజు స్థాపించి అడిగాడు.

"నాకు వారు ఏది విధిగా తెలియదు, నాయనా? నాకు పడ్డించ వచ్చిన వారిలో మనెనారు!" అన్నది దాసిది.

ఒకతె విశ్వించదగినది అని మాత్రం చెప్పగలను. అమె ఎవరో నువ్వె తెలుసుకుని, సాధ్యమైనంత త్వరలో పంపి వెయ్యా," అన్నాడు సిద్ధుడు.

"నాకు ఏ ఒకరి గురించి అనుమానం లేదు. వారిలో ఒకతె నమ్మివగనిదని మీరు రుజువు చెయ్యగలిగితే—" అన్నాడు రాజు.

"రుజువు చెయ్యటం ఏమంత కష్టం కాదు. నేను చెప్పినట్టు చెయ్యా," అని సిద్ధుడు రాజుకు ఒక ఉపాయం చెప్పాడు.

మరి కాస్పీపటిక, రాజు తీవ్రమైన గుల్మివ్యాధితో బాధపడుతున్నట్టూ, త్వరలో చికిత్స జరగకపాతే ప్రాణపాయం కలిగి ఉట్టూ రాజుభవనంలో వార్త పుట్టింది.

అందరూ వచ్చి సిద్ధుష్టి, "స్వామీ, ఈ వ్యాధికి చికిత్స ఏమిటి?" అని అడిగారు.

"రాజుపత్నులు తమ కాళ్ళు కడుగుకొని అనీరు పంచితే, రాజు అనీరుతాగితే వ్యాధి నివారణ అవుతుంది," అన్నాడు సిద్ధుడు.

పెంటనే ఒక దాసీది ముగ్గురు రాణుల అంతఃపురాలకూ వెళ్ళి బంగారు కలశాలతో పాదప్రకాళపేదకం తెచ్చింది. అయితే రెండు కలశాలే ఉన్నాయి.

"మహారాజు, పెద్దరాహిగారు సీరు ఇప్పు మనెనారు!" అన్నది దాసిది.

రాజు ఆమెను పంపేసి, “స్వామీ, ఎప్పటికైనా ప్రాణాపాయం ఉన్నది,” నమ్మడగని మనిషి నా పట్టమహిషే అపు అన్నాడు సిద్ధుడు.

తుందా? ఆమె తన కాళ్లు కదిగిన నీరు ఇవ్వి నిరాకరించుకొనికి ఏమిటి శారణం? నేను ఈ రోగంతో చనిపోవాలనా?” అని సిద్ధుణ్ణి అడిగాడు.

“రాజు, తందరపడకు. రెండు కుక్కలను తెప్పించు,” అన్నాడు సిద్ధుడు. రెండు కలశాలలోని నీరూ రెండు పళ్లులలో పోసి, రెండు కుక్కలచేతా తాగించారు. అందులో ఒక కుక్క గిలగిలా తన్నుకుని చచ్చింది.

“చూకావా, రాజు? ఈ కలశం పంపిన ఆమె వల్ల నీకు కడుగుకుని ఆ నీటిలో విషం కలిపినది తన

రాజు తన బుద్ధి ఉపయోగించి ఆ కలశం పంపినది తన రెండప భార్య అయి ఉంటుందని గ్రహించి, ఆమెను విస్తృంచి, మిగిలిన ఇద్దరు భార్యలతోనూ దాలాకాలం నుఖంగా ఉన్నాడు.

బేతాలు దీ కథ చెప్పి, “రాజు, నాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయి. రాజు తన పెద్ద భార్యను శంకించినప్పుడు సిద్ధుడు ఆ అను మానాన్ని ఎందుకు తోసిపుచ్చాడు? ఆమె

పాదోదకం ఎందుకు పంపలేదు? కాళ్లు భార్య విస్తృంచడగినది.

రెండవ భార్య అని రాజు ఎట్లా నిర్ణయిం చాదు? ఈ సందేహాలకు సమాధానాలు తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమర్యాదు, "నీరు పంపక పోవటాన్ని బట్టి పెద్దరాణి నిరోషి అన్నది స్పృష్టమవుతున్నది. తన పాదేదకంతే రాజుకు వ్యాధి నివారణ కలగకూడదన్నదే అమె ఉద్దేశమైతే అమె మామూలు నీరైనా పంపి ఉండవచ్చు. ఒకవేళ రాజు జబ్బుతే చనిపొతే అపఖ్యాతి తనకు చుట్టుకునే ప్రమాదం ఉన్నదని తెలిసి కూడా అమె నీరు పంప నిరాకరించింది. నిజానికి రాణుల పాదేదకంతే రాజు వ్యాధి నయమవుతుందన్న మాట నమ్మగలది మూడవ రాణి మాత్రమే. అమె జన్మతః ఆటవిక ప్రీతి సంస్కరం గలది కాదు. పెద్దరాణి లాగే రెండవరాణి కూడా తన పాదేదకాన్ని నమ్మి ఉందదు. అంఱతే రాజును చంపటానికి పాదేదకం మంచి సాధనంగా అమెకు దెరి కింది. నీరుతాగి కూడా రాజు చచ్చిపోతే రోగం నయంకాక చచ్చిపోయినట్టు అందరూ అనుకుంటారు. ఒకవేళ రాజు తాగిన నీటిలో విషం ఉన్నట్టు ఏ వైయుడైనా శంకించినా ఆది ఏ రాణి పంపిన నీరో నిర్ణయించటం సులభం కాదు. పోతే, రాజును చంపాలన్న ఉద్దేశం పెద్దరాణికి ఉందదు. అమె పరుపు మర్యాదలు గల వంశంలో పుట్టినది, అభిజాత్యం గల ప్రీతి. అనవాయితి కోసం తన కన్న చిన్న భర్తను చేసుకోవటం అమె కొక త్వాగంలాగా తేచదు. మూడవ రాణి రాజును పెళ్ళాడి ఉన్నత స్థితికి వచ్చింది. రాజు వల్ల తన ప్రియుల్లో కోల్పోయిన విదర్ప రాజుకుమార్తె సామ్యలతే అన్ని విధాలా అనుమానించడగినది," అన్నాడు.

రాజు కి విధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాశుదు శవంతే సహ మాయమై, తిరిగి చెబ్బుక్కాడు. (కల్పతం)

కురూపి రౌజక్కుమార్తై

ఒక గ్రామంలో ఒక రైతు ఉండేవాడు. అ రైతుకు ముగ్గురు కొడుకులు. వాళ్ళకు యుక్కపయును రాగానే రైతు, “మీరు ఒకోక్కరె దేశంమీద వెళ్లి, డబ్బు సంపాదించుకుని, మీకు నచ్చిన కన్యను పెళ్ళాడి, తిరిగి రండి. నాకున్న ఆస్తి పంచుకుంటే మీకేమీ రాదు. ఆస్తి లేని మీకు పిల్లల నెవరిస్తారు?” అన్నాడు.

తండ్రి చెప్పినప్రకారం పెద్దవాడు మొట్ట మొదట దేశాటనకు బయలుదేరాడు. తండ్రి వాడికి దారి ఖర్మలకు కొంత డబ్బు ఇచ్చాడు. తల్లి వాడికి దారిలో తినటానికి ఆహారం మూటకట్టి ఇచ్చింది.

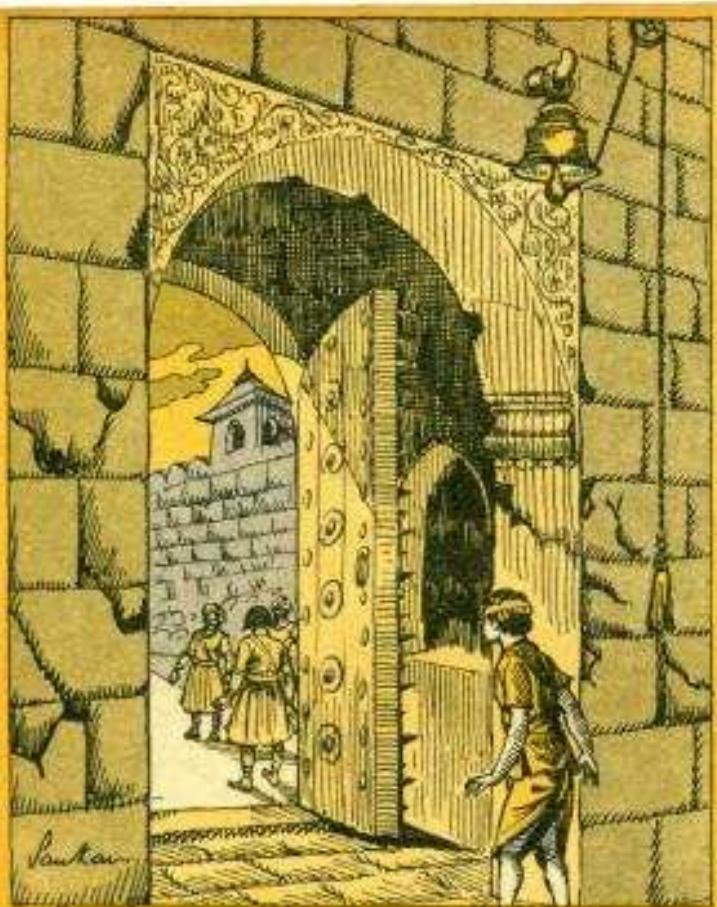
పెద్దవాడు ప్రయాణమై వెళుతుండగా దారిలో ఒక మనిషి కనిపించి, తనతో జూరం ఆఫమన్నాడు. జూరం ఆడి డబ్బు సంపాదిస్తే తాను బయలుదేరిన పని సగం పూర్తి ఆఫుతుందని, డబ్బు సంపాదించు

కున్నాక చక్కని కన్యను నులువుగా పెళ్ళాడ వచ్చునని పెద్దవాడు ఆశపడి, అ జూర గాడితే ఆదటానికి ఒప్పుకున్నాడు.

అయితే జూరంలో పెద్దవాడు తన దగ్గిర ఉన్న డబ్బంతా పొగొట్టుకున్నాడు. చేసేది లేక వాడు ముందుకు సాగివెళ్లి, మధ్యాన్నం పెళకు ఒక చెరుపుగట్టు చేరి, అక్కడ భోజనం చేటామని కూర్చున్నాడు.

పెద్దవాడు తన ఆహారం మూట చిప్పుతూండగా ఎవరో స్త్రీ అతని దగ్గరికి వచ్చి, “ఆకలిగా ఉంది, నాకు కూడా కొంచెం తింది పెడతావా?” అని అడిగింది. అమె వికారంగా ఉన్నది.

“సరే కూర్చో,” అన్నాడు పెద్దవాడు. ఇద్దరూ కూర్చుని తిండి తినేటప్పుడు. “మను ఎవరు? ఏం పనిమీద బయలు దేరావు? ఎక్కడికి పొతున్నావు?” అని ఆ స్త్రీ అడిగింది.

"నేను మంచి ధనవంతురాలైన కన్యను పెళ్ళాడాలని బయలుదేరాను. వేరే ఏని ఏమీ లేదు," అన్నాడు పెద్దవాడు.

"నన్ను పెళ్ళాడతావా? నేనెక రాజు కుమారైను," అన్నదామె.

పెద్దవాడు ఆమె కేసి చూసి ఆసహ్య పడుతూ, "ఇంత అనాకారిగా ఉన్నావు, నువ్వు ఏదేళు రాజుకుమారైవు? నీ మాట నేను నమ్మిను. నా భార్య అందంగా కూడా ఉండాలి. దబ్బా, అందమూ ఉన్న కన్య ఎక్కుడన్న ఉంటే చెప్పు," అన్నాడు.

"ఈ దిక్కుగా బయలుదేరి వెళ్ళావంటే సూర్యస్తమానం వేళకు ఒక పాతకోటు

వస్తుంది. దాని తలుపులు మూసి ఉంటాయి. బయట ఒక గంట ఉంటుంది. ఆ గంట కొట్టావంటే తలుపులు తెరుచుకుంటాయి. ఆ కోటు లోపల అప్పురసల వంటి రాజు కుమారైలు ఇద్దరున్నారు. చాత్నైతే వారిలో ఒక రిని పెళ్ళాడు." అని చెప్పింది ఆ కురూపి మనిషి.

పెద్దవాడికి ఆశ కలిగింది. వాడు వెంటనే బయలుదేరి, చీకటి పడెవెళకు ఒక నిర్మిస్త మైన కోటను చేరుకున్నాడు. దాని తలుపులు మూసి ఉన్నాయి. వాటిని ఎంతసేపు బాదినా ఎవరూ పలకలేదు. తాని ఆపక్కనే ఉన్న గంట కొట్టగానే తలుపులు వాటంతట అవే తెరుచుకున్నాయి.

పెద్దవాడు లోపలికి వెళ్ళాడు. లోపల కూడా సరసంచారం లేదు. తాని ఒక వికాల మైన సావడిలో అనెక శిలా ప్రతి మలు ఉన్నాయి. అవి ప్రీలాచి, పురుషులచినూ. వాటిని తయారుచేసినవాడు అద్భుతమైన శిల్పి అయి ఉండాలనుకున్నాడు పెద్దవాడు.

వాడా బొమ్మలను చూస్తూండగా వెనక నుంచి, "ఎవరు నువ్వు? ఏం తావాలి?" అన్న ప్రశ్న వినపడింది.

పెద్దవాడు ఉలికిపడి వెనక్కు తిరిగి, చూడటానికి మహా అందవికారంగా ఉన్న

ఒక మునిదాన్ని చూశాడు. దాని చేతిలో
ఒక బెత్తం ఉన్నది. అది నల్లని దుస్తులు
ధరించి ఉన్నది.

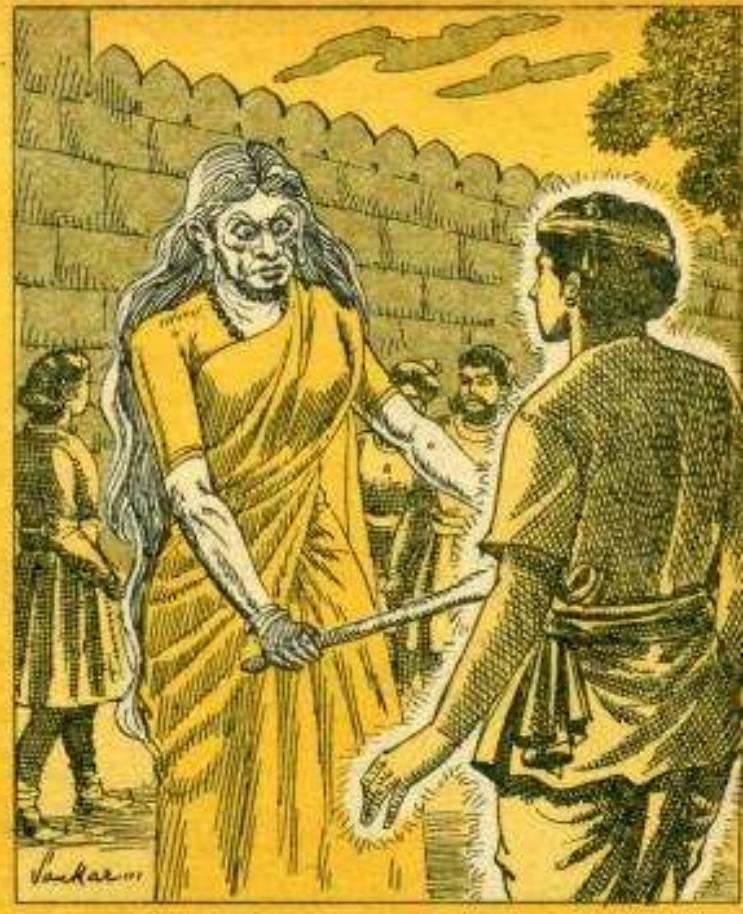
“ పెళ్ళాడే ఉద్దేశంతో కన్యను వెతు
కుగ్రంటూ చాలా దూరం నుంచి వస్తువ్వాను.
ఇక్కడ ఆందమైన కన్యలు నృట్టు విన్నాను.”
అన్నాడు పెద్దవాడు.

“ నీకు పెళ్ళి ఆయ్యేటట్టు నేను చూప్పాను.
నా ప్రక్కలకు సరిఅఱున సమాధానం చెప్పు:
సముద్రంకన్న లోతైన దేది? ముల్లు కన్న
వాడి అయినదేది? ఆహారం కన్న విలువైన
దేది?” అన్నదా మునిది. అమె ఒక
ప్రస్తుత మంత్రగత్తె.

పెద్దవాడు సమాధానం చెప్పులేదు. ముని
లిది ముందుకు వచ్చి, వాళ్ళి తన బెత్తంతో
తాకింది. వెంటనే వాడు జిలగా మారి
పోయాడు.

పెద్దవాడు బయలుదేరి వెళ్ళిన కొద్ది
రోజులకు రెండేవాడు బయలుదేరాడు.
వాడికి కూడా జూదగాడు తగిలి, తనతో
జూదం ఆదమన్నాడు.

“ నాకు జూదం ఆదటం రాదు. కావలిస్తే
నా దగ్గిర ఉన్న డబ్బులో సగం యిస్తాను
తీసుకో. నా దారిన నేను పోతాను.” అన్నాడు
రెండేవాడు.

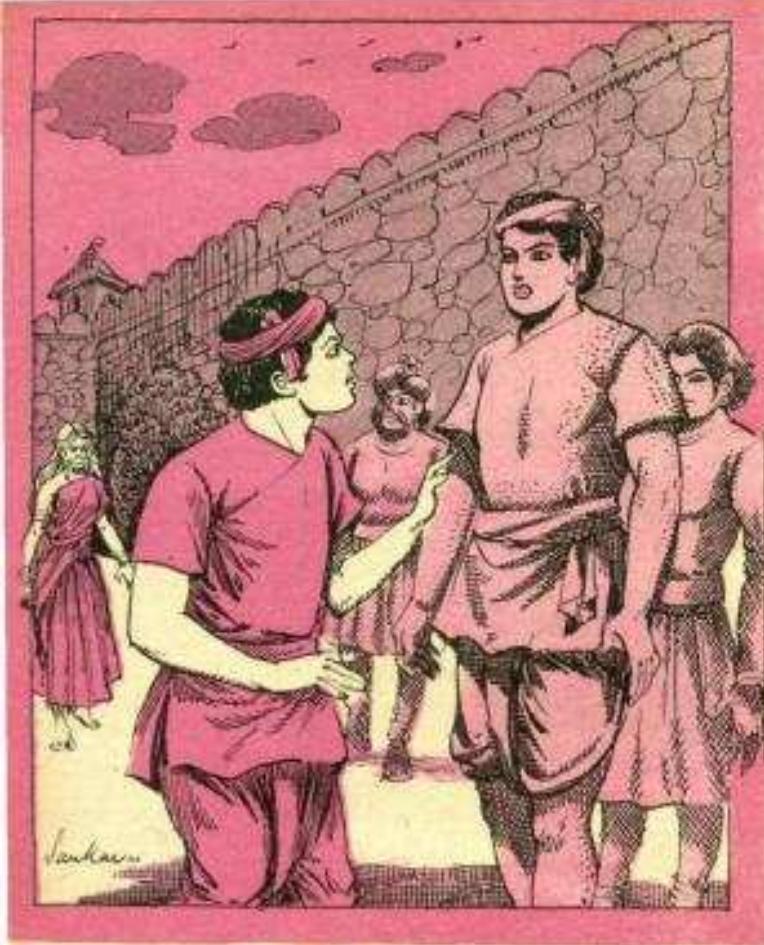

జూదగాడు రెండేవాడి డబ్బులు సగం
తీసుకుని. “ ఏజయి భవ! మరిచిపోకు,
ఆహారం కన్న విలువైనది అణిర్వాదం!”
అని తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాన్నానికిల్లా రెండేవాడు చెరువు
గట్టుకు వచ్చి, తన ఆహారం మూట
విప్పాడు. ఎక్కడినుంచే ఒక ఆందవికార
మైన స్త్రీ వచ్చి, “నాకూడా కొంచెం తిండి
పెడతావా? ఆకలిగా ఉన్నది,” అన్నది.

“ కావలిస్తే తిను, అభ్యంతరం లేదు.”
అన్నాడు రెండేవాడు.

ఆ స్త్రీ రెండేవాళ్ళి కూడా, పెద్దవాళ్ళి
ప్రశ్నించినట్టె ప్రశ్నించింది.

"నేను ఈబ్బు సంపాదించబానికి, మంచి కన్యను పెళ్ళాడబానికి బయలుదేరిపోతూ ఉన్నాను." అన్నాడు రండేవాడు.

"నస్ను పెళ్ళాడతావా? నే నీక రాజుకుమార్రెను!" అన్నది అమె.

"రాజుకుమార్రెవైతే మాత్రం నీ మంటి కురూపిని ఎందుకు పెళ్ళాడతాను?" అన్నాడు రండేవాడు.

"అలా అయితే నీకు అప్పరస్లాంటి కన్యలున్న చేటు చెబుతాను. చాతనైతే వారిలో ఒకతెను పెళ్ళాడు," అంటూ అమె, పెద్దవాడికి చెప్పినట్టు, మంత్రగత్తె ఉండే కోటు గురించి చెప్పింది.

రండేవాడు కూడా ఆ చేటు చేయకుని గంట కొద్ది లోపల ప్రవేశించి, అక్కడి విగ్రహాలను చూస్తూ, అందులో ఒకటి తన అన్నలాగా ఉండటం చూసి దిగ్భ్యంతి చెందాడు.

ఆ సమయంలో మంత్రగత్తె వచ్చి తన ప్రశ్నలు వేసింది. వాటిలో, "అహరంకన్న విలువైనది ఏది?" అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం తెలుసుననిపించింది గాసి, కంగారులో అదేమితో వాడిక జ్ఞాపకం రాలేదు. మంత్రగత్తె బెత్తం తీసుకుని తనని సమీపించే టుప్పుదు వాడికి జరగమన్నది తెలిసి పరిగెత్త వోయాడు. ఇంతలోనే మంత్రగత్తె బెత్తం వాణ్ణి తాకి దిలగా చేసేసింది.

రండేవాడు బయలుదేరిన కొద్ది మాసాలకు మూడేవాడు ఇంటి నుంచి బయలు దేరాడు. వాడిక కూడా దారిలో జూదగాడు ఎదురై. తవతో జూదమాడమన్నాడు.

"అన్నా, నేను చాలా ఈబ్బు సంపాదించే ఉద్దేశంతో ఇంటి నుంచి బయలుదేరాను. నా దగ్గిర ఉన్న కొద్ది ఈబ్బుకే ఆశపది జూదం ఆడతానంటున్నాపు. అందుచేత ఆ ఈబ్బంతా నువ్వే తీసుకుని ముఖుపరు." అంటూ మూడేవాడు తన ఈబ్బు సంచిన జూదరికి ఇచ్చేశాడు.

“విజయాభవ! తమ్ముడూ, గుర్తం చుకో—ఆహరంకన్న కూడా విలువైనది ఆశిర్వదనం!” అని జూదరి తన దారిన శాసు వెళ్ళిపోయాడు.

~~మధ్యాస్తుం ఆయేసరికల్లా మూడేవాడు చెరువుగట్టు చేరుకొని, తన ఆహరం మూటు ఇప్పాడు.~~ ఎక్కుడినుంచే ఒక అనాకారి ప్రీతి వచ్చి, “ఆకలిగా ఉన్నది, నన్న కూడా తిననిస్తావా?” అస్తుది.

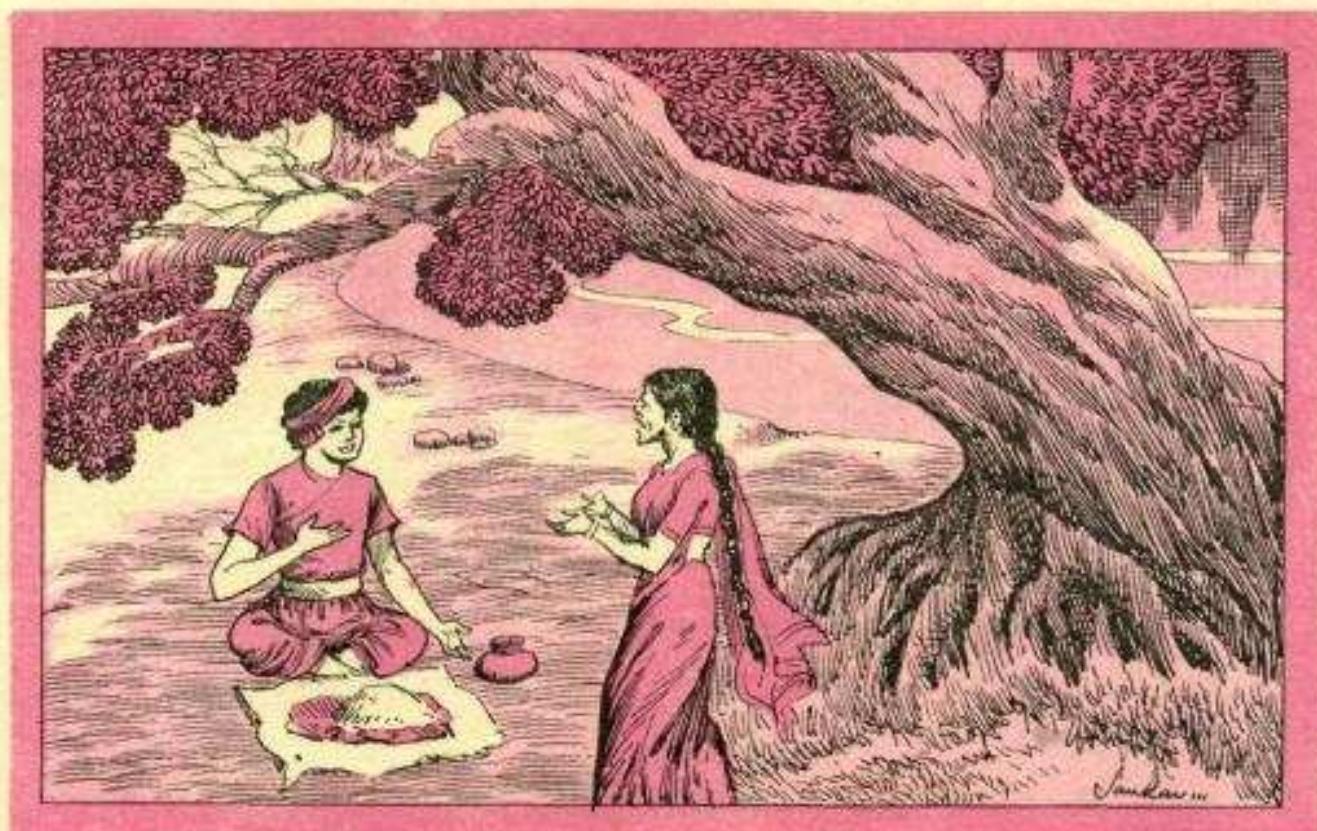
“తప్పకుండా తిను. ఆకలి ముల్లుకన్న వాడి అయినది!” అన్నాడు మూడేవాడు.

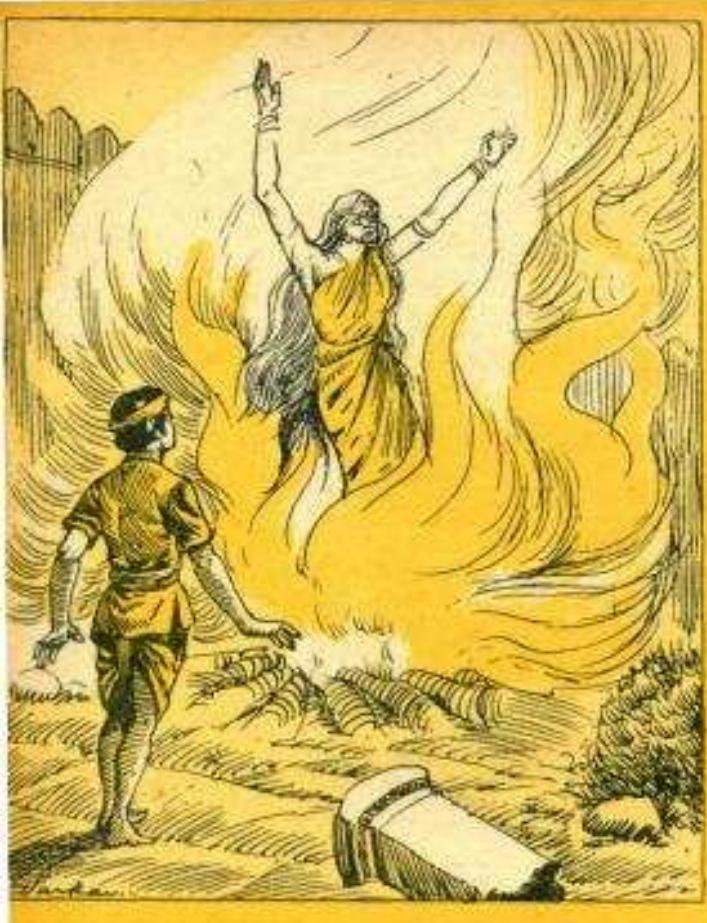
ఆమె మిగతా ఇద్దరినీ అడిగినట్టే మూడేవాణ్ణి కూడా అడిగింది.

“మా బతుకులు మమ్మల్ని చూసుకో మని. మా పెళ్ళిణ్ణ మమ్మల్ని చేపుకోమని మా నాన్న అన్నదమ్ములను ముగ్గురినీ ఇంటి నుంచి వంపేశాదు. మా అన్న లీపాటికి అ పని చేసే ఉంటారు. ఇక నా వంతు వచ్చింది!” అన్నాడు మూడేవాడు.

“నన్న పెళ్ళాడరాదా? నేనెక రాజు కూతుర్లి!” అన్నది ఆ మనిషి.

“ఒక రాజుకుమార్చె నన్న పెళ్ళాడ గోరితె నేను కాదంటానా? తప్పక పెళ్ళాడ శాసు. నన్న మీ ఇంటికి తీసుకు పో. మీ వాళ్ళతో మాట్లాడతాను,” అన్నాడు మూడేవాడు.

“మావాళ్లు ప్రస్తుతం ఒక పాదుషదిన కోటలో ఉన్నారు. నుపు అక్కడికి ముందుగా వెళ్లి, వాళ్లను ఆ కోటలో నుంచి బయటికి తీసుకురా. నేను కూడా అక్కడికి తరవాత చేరుతాను.” అంటూ ఆమె మంత్రగత్తె ఉండే కోటను గురించి ఏవరంగా చెప్పింది. మూడేవాడు బయలుదేరాడు.

“పురిచిపొకు. నేను నిన్ను నిజంగా ప్రేమిస్తున్నాను. ప్రేమ సముద్రం కన్న లోతైనది!” అంటూ ఆ అనాకారి మనిషి ఎతో వెళ్లిపుయింది.

మూడేవాడు కోట చేరుకుని, గంటకొట్టి, కోటలో ప్రవేశించి, లోపల ఉన్న విగ్రహ

లలో తన అన్న లిద్దరినీ గుర్తించి, చాలా బాధపడ్డాడు.

ఇంతలో మంత్రగత్తె పచ్చి. “ఎవరు నుపు? ఇక్కడి కెందుకు వచ్చాడు?” అని అడిగింది.

“పెళ్లి పనిమీద వచ్చాము!” అన్నాడు మూడేవాడు.

“నీకు పెళ్లి నేను చెప్పాను. నేనడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు,” అని మూడు ప్రశ్నలూ చేసింది మంత్రగత్తె.

“సముద్రం కన్న లోతైనది ప్రేమ. ముల్లు కన్న వాడి అయినది ఆకలి. అహరం కన్న విలువైనది ఆశిర్వాదం,” అన్నాడు మూడేవాడు.

“భేష! అలా అయితే నన్ను పెళ్లాడు.” అన్నది ముసలి మంత్రగత్తె.

“తప్పక పెళ్లాడతాను. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్లాడతాను. ఏర్పాటు చెయ్యి,” అన్నాడు మూడేవాడు.

ముసలిది నేలమీద మంత్రదండంతో కొట్టేసరికి అగ్ని పుట్టింది.

“నీ చెయ్యి ఇలాతే! మనం అగ్ని చుట్టూ ఏడుసార్లు ప్రదక్షిణ చెయ్యాలి,” అంటూ మూడేవాడు తన ఎదము చేత్తే ఆమె కుడి చేతిని అందుకోబోయి, ఆమె

చేతిలోని బెత్తాన్ని లాగేసి, దాన్ని విరిచి మంటలో వేళాదు.

మరుక్కణమే మంత్రగత్తె పెద్ద కెక పెట్టి విరుచుకు పడిపోయింది. అమె ప్రాణాలు విదుస్తూండగానే శిలాప్రతిమ లన్నీ మనుషులుగా మారాయి. అదే క్షణంలో ఒక గప్ప పూండర్యవతి లోపలికి వచ్చింది. అమె తన తల్లి దండ్రులనూ, ఇద్దరు అక్కలనూ కలుసుకుని కాగలించుకున్నది. అందరూ అనంద బాష్పాలు రాల్చారు. ఈ లోపల మూడేవాడు తన అన్నలను కలుసుకున్నాడు.

లోపలికి వచ్చిన సుందరి తనవాళ్ళను మూడేవాడి దగ్గరికి తీసుకు వచ్చి. "ఇతనే మన అందరిని కాపాడినవాడు, నేను ఇతన్నే పెళ్ళాడబోతున్నాను," అన్నది.

మూడేవాడు కంగారు పడి, "లేదు, లేదు, నేను ఒక రాజకుమార్తెకు పెళ్ళాడతానని మాట ఇచ్చాను. అమె నన్ను ప్రేమించింది," అన్నాడు.

సుందరి అతని మాటలకు నవ్వు, "ఆమె చాలా అనాకారి. ఆమె నెందుకు పెళ్ళాడ తాపు? నన్నె పెళ్ళాడు!" అన్నది.

"నీకు కృతజ్ఞత అయినా లేదా? ఆమె దయువులనే మీరంతా తిరిగి మనుష్యులయ్యారు! నా అన్నలు ఇద్దరూ తిరిగి నాకు దచ్చారు!" అన్నాడు మూడేవాడు.

"నేనే ఆ కురూపిని. ఈ మంత్రగత్తె నా వారి సందరిని శిలలుగా మార్చేసింది. నేను అదృష్టవశాస రిల కాకుండా తప్పించుకున్నాను. దూరంగా ఉండిపోయిన సన్ను ఈ దుర్భాగ్యరాలు ఆనాకారిగా మటుకు చేయగలిగింది," అన్నది సుందరి.

ఆమె తండ్రి అక్కడికి సమీపంలో ఉన్న సగరానికి రాజు. ఆయన రైతు కొడు కులను ముగ్గురిని తన సగరానికి తీసుకు పోయి, తన ముగ్గురు కుపూర్తెలనూ ముగ్గు రన్నదమ్ములకూ ఇచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. అంతా సుఖంగా ఉన్నారు.

వెండిబాటుగుట్టు

ఒక చిన్న దేశానికి ఒక రాజు ఉండేవారు. అ రాజు కోక చక్కని కూతురుండేది. అమె పేరు ప్రమద. ఆ పిల్ల ఎప్పుడూ వింత వింత అలోచనలు చేసి, ఈహ ప్రపంచంలో విహరించేది. అమెకు తరచు కలలు వచ్చేవి. ఆ కలలు కూడా ఎంతే అందంగానూ, విచిత్రంగానూ ఉండేవి.

ప్రమదకు యుక్తవయసు వచ్చింది. అమె కోసం రాజు, రాణి సంబంధాలు విచారిస్తున్నారు.

“ అమ్మాయి ఎప్పుడూ ఇంకేడే ప్రపంచంలో ఉంటుంది. దీని కెటువంటి మొగుదు వస్తాడో, ఏమో ! ” అని ప్రమద తల్లి దండ్రులు విచారించేవారు.

ఈ సమయంలో ప్రమద ఒక కల కన్నది. అంత వింత ఐన కల అమె కెన్నదూరాలేదు.

ఆ కలలో అమె ఒక అద్భుత లోకంలో ఉన్నది. అక్కడి చెట్లు బుంగారు చెట్లు. అది వెండి గుడ్లు !

వాటి అకులు బంగారంతో చేసినవి. వాటి పూలు కెంపులతోనూ, సీలాలతోనూ తయారయినవి. అక్కడ నెమళ్ళు సృత్యం చేస్తున్నాయి. వాటి పింఫాల నిండా రంగు రంగుల రత్నాలున్నాయి. చందనం చెక్కలు పరిచిన దారుల వెంట ప్రమద సంచరిస్తూ అక్కడి స్థాందర్యానికి ఆనందిస్తున్నది.

ఇంతలో ఒక చిత్రం జరిగింది. ఒక బంగారు బాతు ఎక్కడి నుంచే వచ్చి అంత దూరాన వాలింది. ఎవరో యువకుడు ఆకస్మాత్తుగా ఆ బాతు దగ్గరికి వచ్చాడు. అంతలో ఆ బాతు ఎగిరిపోయింది. అది వాలిన చేటు ఒక గుడ్లున్నది. ఆ యువకుడు ఆ గుడ్లును తీసుకుని, ప్రమదను సమీపించి, అమె చేతిలో ఆ గుడ్లు పెట్టి, ఎతో వెళ్లి పోయాడు.

ప్రమద ఆ బాతుగుడ్లు కేసి చూసింది.

మర్మరు ప్రమద ఈ కలను గురించి అందరికి చెప్పి. అది మామూలు కలకాదనీ, శాసు కలలో చూసిన ప్రదేశం ఎక్కుడే ఉన్న దనీ, ఆ కలలో తనకు వెండిగుద్దు ఇచ్చిన యువకుడే తనకు భర్త అపుతాడని మొండిగా వాదించింది. చివరకామె, వెండి బాతుగుద్దు తెచ్చి ఇచ్చినవాళ్లి తప్ప పెళ్లాడని కూడా శపథం చేసింది.

ఆమె తల్లిదండ్రులకు ఏమి చెయ్యాలో తేచలేదు.

“తల్లి, నీకు కలలో కనిపించిన వాడెలా ఉన్నాడే చెప్పి. అలాటివాళ్లే చూసి పెళ్లి చేస్తాము,” అన్నారు తల్లిదండ్రులు.

“నాకు గుర్తు లేదు. ఈని వెండి బాతు గుద్దు తెచ్చినట్టయితే ఆ మనిషిని నేను గుర్తించగలుగుతాను,” అన్నది ప్రమద.

ప్రమద వెండి బాతుగుద్దు తెచ్చినవాళ్లి తప్ప పెళ్లాడని తెలియగానే అనేకమంది రాజకుమారులు నిట్టుమార్పులు విజిచి, ఆమెను పెళ్లాడే ఆశలు వదులుకున్నారు. కొద్ది మంది వెండి బాతుగుద్దు ఎక్కుడన్నాడిరుకుతుందేమోనని వెతకటం కూడా మొదలు పెట్టారు.

ప్రమదను పెళ్లాడాలనిగాథంగా వాంచించిన వారిలో విజయు దనే రాజకుమారుడున్నాడు. అతను ప్రమదకు వచ్చిన కల

గురించి వినగానే తమ ఆస్తానంలో ఉండే బంద్రజాలికుడి పద్ధకు వెళ్లి, “వెండి బాతు గుర్తు కావాలి, ఏమయి సాధనం ? ” అప్పి అడిగాడు.

బంద్రజాలికుడు కొన్ని పుస్తకాలు తిరగ వేసి, ఒక ప్రక్రియ కనిపెట్టాడు. అయిన ఒక మామూలు బాతుగుర్తు తీసుకుని, విజ యుణ్ణి వెంటు బెట్టుకుని తన ప్రయోగ శాలలోకి వెళ్లాడు. గుర్తును శుభ్రంగా తుడిచి, అరకెట్టి, సూనె దీపం పాగ మీద గుర్తుకు మనిషి పట్టించాడు. పట్టుకారుతో తిప్పుతూ గుర్తు ఘూర్తిగా, అన్ని పక్కలా, మనిషి అయ్యేటట్టు చేశాడు. తరవాత ఒక గాజు పాత్రలో నీళ్లు పోశాడు. పట్టుకారుతోనే ఆ గుర్తును ఎత్తి నీటిలో ముఖిగేటట్టు ఉంచాడు. వెంటనే ఆ గుర్తు వెండితో చేసిన గుర్తు లాగా మెరవపొగింది.

“ దీనిని ఇలాగే తీసుకుపోయి రాజుకుమారైకు చూచించు. ఆ గుర్తును తాకినా,

నీటిలో నుంచి పైకి తీసినా దాని ప్రభావం పొతుందని ఆమెతో చెప్పా. ఆమెను పెళ్లాడి, వెంటు పెట్టుకురా ! ” అని బంద్రజాలికుడు విజయుణ్ణి ఆశిర్వదించాడు.

వెండి బాతుగుర్తును చూసి ప్రమద తన్నయత్వం చెందింది. ఆమె ఆ గుర్తును నీటి నుంచి పైకి తీయబోతే విజయుడు వారించి, “ ఇది ఈ లోకానికి చెందినది కాదు. మనం తాకితే దీని ప్రభావం పొతుంది,” అన్నాడు. ఆమె అతని కేసి చూసి, తనకు కలలో కనిపించినది ఆతనే నన్నది.

ప్రమద తల్లిదండ్రులు పరమానంద భరుత్తలై, ప్రమదను విజయుడి కిచ్చి పెళ్లి చేశారు. తరవాత విజయుడు తన భార్యకు తాను చేసిన యుక్తి చెప్పాడు. ప్రమద అతన్న క్షమించింది.

విజయుడు చేసిన గ్రిట్కు మనమూ చెయ్యావచ్చు.

మాయదారిముసుది

హోరుసల్ రషీద్ బ్యాడీల్ ఖలీఫాగా ఉండిన కాలంలో ఆ రాజ్యంలో పాపురాల టపా నడిచింది. దాన్ని సదపటానికి ఖలీఫా ఒక సమర్థుల్లి నియమించి నెలకు వెయ్యి దీనారాల జీతం ఇచ్చాడు.

అయితే కొంతకాలానికి ఆ మనిషి చని పోయాడు. అతనితేనే పాపురాల టపా కూడా నిలిచిపోయింది. ఆ టపా నిమిత్తం ఏర్పాటయిన పాపురాలూ, సలభైమంది సీగ్రో బానిసలూ, సలభై వేటకుక్కలూ ఖలీఫా వద్దకు తిరిగి వచ్చేశాయి.

ఆ పాపురాల టపా నడిపినవాడికి దిల్లెలా అనే భార్య, జీనాబ్ అనే కూతురూ ఉండేవారు. తన భర్త చనిపోగానే దిల్లెలా ఖలీఫాకు ఒక విజ్ఞాపన చేస్తూ, పాపురాల టపా తాను నిర్వహించగలననీ, తన భర్తకు ఇస్తూ ఉండిన జీతమే తనకూ ఇవ్వపల సిందని వేడుకున్నది. కానీ ఆమె విజ్ఞా

పను ఖలీఫా తిరస్కరించాడు. దిల్లెలా శక్తిపాముర్చ్ఛలను ఆయన ఎరగడు.

ఇది జరిగిన కొద్ది రోజులకే ఖలీఫా ఇద్దరు ప్రసిద్ధులైన దౌంగలను కొత్యాశ్వుగా నియమించాడు. ఒకడు అహృదీ, రండే వాడు హసన్. వారిని పట్టటానికి విశ్వ ప్రయత్నాలు చేసి విఫలుడై; అంత సమ ర్ధత గల దౌంగలు కొత్యాలు పనిని చక్కగా నిర్వహించగలుగుతారని ఖలీఫా భావించాడు.

తన విజ్ఞాపనను తోసిపుచ్చిసు ఖలీఫా దౌంగలకు గొప్పపదవు లిచ్చేసరికి దిల్లెలాకు చాలా అగ్రహం వచ్చింది. “ ఈ దేశంలో దౌంగలకూ, మోసాళ్ళకూ గౌరవమర్యాదలు లభించే వక్కంలో, మనమేనా చేతగాని వాళ్ళం? ఈ హసన్గాని, అహృదీగాని నా మూందు ఎందుకూ పనికిరారని రుజువు చేస్తాను, చూసుకో! ” అన్నదామె తన కూతురు జీనాబ్తో.

దిలైలా వయను మళ్ళినదే అయినా యుక్తిలో చాలా గట్టిది. జీవాన్ కూడా తల్లికేమాత్రమూ తిసిపోదు. తల్లి అన్న మాటలకు ఆమె చాలా సంతోషించింది.

తన మాయలతో బగ్గాద నగరాన్ని అట్టుదికించాలని తిలైలా నిశ్చయించింది. ఒకనాడామె మెడనిండా తావళాలూ, ముఖానికి మునుగూ, చేతిలో సూఫీ బిచ్చగాళ్ళు జెండా ధరించి, సూఫీ సన్మానిని అవతారంతో ఇంటి నుంచి బయలుదేరింది.

ముస్తఫా అనేవాడు బగ్గాదులోని గొప్ప అధికార్లలో ఒకడు. అతను ఖలీఫా రక్షక దళానికి నాయకుడు. అతనికి పెద్ద జీతం

ఉండేది. బ్రహ్మందమైన చక్కని ఇల్లు ఉండేది. దానికి గంధం చెక్కుతే చేసిన తలుపులూ, వెండి తాలాలూ ఉండేవి. ముస్తఫా బాహ్యర్యానికి తగ్గట్టే అతనికి మంచి యువ్యసంలో ఉన్న, అందాలరాశి అయిన భార్య ఉండేది. ఆమె పేరు భాతూన్. ఆ భార్యను ముస్తఫా నెత్తిమీది దెవతలాగా చూసుకునేవాడు. అందుకే, ఆమె వల్ల తనకు సంతానం కలగకపోయినా అతను మరొక భార్యను కట్టుకోలేదు. అయితే, సాటి అధికార్లుల్లాగా తన వెంట దివాణానికి తీసుకుపోవటానికి కొదుకులు లేరే అని లోలోపల బాధపడేవాడు,

పిల్లల కోసం తన భర్త కుమిలిపోతున్న సంగతి భాతూన్ ఎరుగుసు. అందుచేత తనకు పిల్లలు లేరన్న బచారంతో ఆమె కూడా బాధపడి, సంతానం కోసం ఎన్నో మందులు తిని, ఎన్నో తిప్పలు పడింది. అయితే ఆమె ప్రయత్నాలు ఘలించలేదు.

సూఫీ సన్మానిని వేషంలో, “అల్లా! అల్లా!” అని కేకలు పెడుతూ, నగరం వీధుల వెంబడి తిరుగుతున్న దిలైలా, ముస్తఫా ఇంటి ముందుకు వచ్చి తల ఎత్తి చూసింది. మెడ మీద కిటకి వద్ద నిలబడి ఉన్న భాతూన్ అంతులేని అభరణాలు

ధరించి, కొత్త పెళ్ళికూతురి లాగా వెలిగి
పొతూ దిల్లెలా కంటపడింది.

"ఈ పిల్లను తీసుకుపోయి ఆ నగలన్నీ
కాబియ్యుకుపోతే నా ప్రజ్ఞ ఏమిటి?" అను
కున్నది దిల్లెలా.

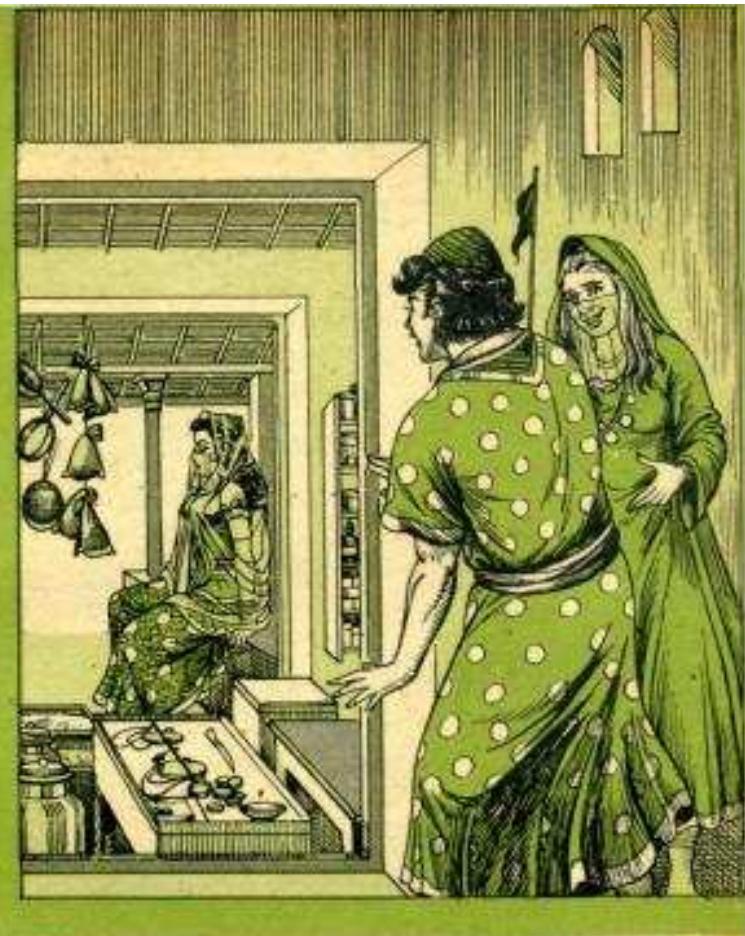
దిల్లెలాను చూడగానే ఖాతూనేకు కూడా
ఆశ కలిగింది. ఈ సూఫీ సన్యాసిని తన
కేమైనా సంతాసప్రాప్తి కలిగే మార్గం చెబు
తుందేమో! ఆ సన్యాసినిని పిలుచుకు
రమ్మని ఖాతూన ఒక దాసీని పంపింది.

దాసీది వెళ్ళి దిల్లెలాను మేడ మీదిక
తెచ్చింది. ఖాతూన కళ్ళనీళ్ళు పెట్టు
కుని దిల్లెలా కాళ్ళుపెన పడి, తన సమస్య
వళ్ళబోసుకున్నది.

"నీదిక పెద్ద సమస్య కాదు. ఈ నగ
రంలోనే సంతాస సాధువేకాయన ఉన్నాడు.
ఆయన దర్శనం చేసుకున్నావం తే
నీ కోరిక తీరే ఉపాయం చెప్పగలదు,"
అన్నది దిల్లెలా.

ఖాతూన విచారంగా. "నే నెప్పుదూ
ఇల్లు దాటి వెళ్ళినదాన్ని కాను," అన్నది.

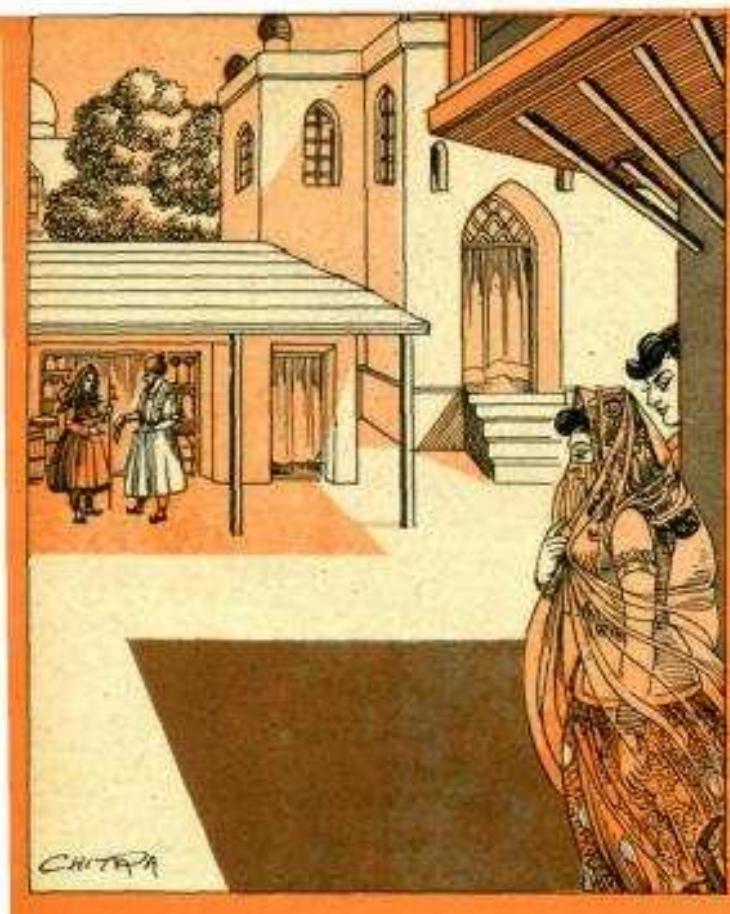
"అలా అయితే నా పెంట రా, ఇప్పుడే
నిన్నా సాధువు దగ్గరికి తీసుకుపోతాను.
నీ భర్త ఇంటికి తిరిగి వచ్చేలోపల సుపూ
వచ్చేద్దువుగాని," అన్నది దిల్లెలా.

తన కోరిక ఈదెరినట్టే భావించుకుని
ఖాతూన, తన కున్న మిగతా నగలు
కూడా ధరించుకుని దిల్లెలా వెంట
బయలుదేరింది.

ఇద్దరూ కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి సద్గు
మొహసిన్ అనేవాడి దుకాణం వచ్చింది.
సద్గుమొహసిన్ యువకుడు. అతని కింక
పెళ్లి కాలేదు. అతన్ని చూడగానే దిల్లెలాకు
�క ఆలోచన కలిగింది. అమె ఖాతూనును
బయటి అరుగు మీద కూర్చుని ఉండ
మని, తాను దుకాణంలోకి వెళ్ళింది.

అమె మొహసిన్తో, "చూడు, నాయనా,
ఆ అరుగు మీద కూచున్న చక్కనిచుక్క

నా కూతురు. దానికి పెళ్ళియాడు వచ్చింది. సీవంటి బుద్ధిమంతుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేష్టామనినా ఉద్దేశం. దాని తండ్రి వర్తకం చేసి పుష్టిలంగా సంపాదించాడు. నీకు బోలెదంత కట్టుం ఇస్తాను. కావాలంపే ఇలాంటి దుకాణాలు మరి రెండు తెరపవచ్చు," అన్నది.

మొహసిన పరమా నందభరితుడై, "ప్రథానం ఎప్పుడుచేస్తావు?" అన్నాడు.

"నా వెంట వచ్చావంటే ఇప్పుడే చేస్తాను," అన్నది దిలైలా.

మొహసిన దీనారాల సంచికట్టు చంకన పెట్టుకుని దిలైలా వెంట బయలుదేరాడు.

ఖాతూన్నము కూడా వెంటబెట్టుకుని ఏధి వెంట సదుస్తుండగా దిలైలాకు హజు ముహమ్మద్ అనే కలంకారీవాడి దుకాణం కనిపించింది.

ఆమె ఖాతూన్నమూ, మొహసిన్నమూ దూరంగా నిలిపి, తాను దుకాణం ప్రవేశించి, ముహమ్మద్తే, "అయ్యా, ఆ నిలి ఐద్దవాళ్ళు నా కొదుకూ, కూతురూనూ. మా ఇల్లు కూలిపొయీటుట్టుగా ఘంటే మరమ్మతు ప్రారంభించాం. అది పూర్తి అయీదాకా—నాలుగు రోజులపాటు— మేం ఉండటానికి, మీ ఎరికిన ఖాళీ ఇళ్ళే మైనా ఈన్నాయా?" అన్నది.

కలంకారీవాడు కొంచెం ఆలోచించి, "నే నుండే ఇంటి పై భాగం ప్రస్తుతం ఖాళీగానే ఉన్నది. తరుణమప్పుడు నీలి మందు వర్తకులు ప్రస్తుతి ఉండటానికి అది ఉపయోగపడుతూ ఉంటుంది. నాలుగు రోజులపాటు మీరు కావలిస్తే వాడుకోండి," అన్నాడు, తాళపుచెపులు ఆమె కిస్తూ.

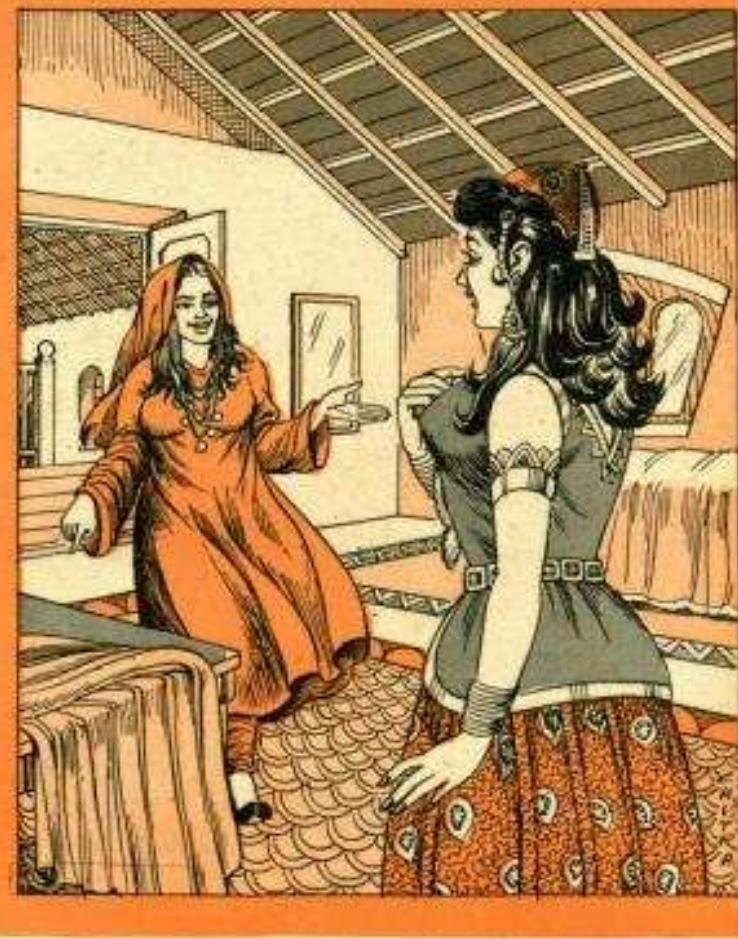
దిలైలా ఖాతూన్నమూ, మొహసిన్నమూ వెంటబెట్టుకుని హజు ముహమ్మద్ ఇంటికి వెళ్ళి, కిందిభాగం తెరిచి, లోపలికి వెళ్ళి మని మొహసిన్కు సైగచేసి, ఖాతూన్నము వెంట బెట్టుకుని మేడ మీదికి వెళ్ళి.

“అమ్మాయా, నేను చెప్పిన సాధువు
తు మేడ కింది భాగంలోనే ఉండేది.
నేను వెళ్ళి ఆయనతో నీ విషయం చెప్పి
ఇప్పుడే వస్తాను. ఈ లోగా నువ్వు నీ
నగలన్నీ తీసి భద్రంగా మూటగట్టి,
ఆ సాధువు దర్శనం చేసుకోవటానికి
సేద్ధంగా ఉందు. ఆయన దగ్గిరికి అలంక
రించుకుని వెళ్ళటం మహాపరాధం !”
అని చెప్పి కిందికి వెళ్ళపోయింది.

ఆమె కిందికి రాగానే మొహసిన్,
“విమితి, పెళ్ళిఖరారు అనుకుండామా ?”
అని అడిగాడు.

దిల్లెలా వగలపిడుపు ఏడుస్తూ, “నే నెం
చేసేది, నాయనా ? టర్చులేని దుర్మార్గు
లెవరో పిల్ల మనము విరిచేశారు; నీకు
తామర ఉన్నదనీ, బోల్లి ఉన్నదనీ దాన్ని
నమ్మించారు. అది నిన్ను పెళ్ళాడనంటు
న్నది. ఒక పని చేధాం. నీ చోక్కు విష్ణు
దీసి కూర్చు. దాన్ని తెచ్చి నిన్ను చూపి
పెళ్ళికి ఒప్పిస్తా. నీ సంచీ, చోక్కు ఇలా తే,
పైన భద్రంగా ఉంచుతాను,” అన్నది.

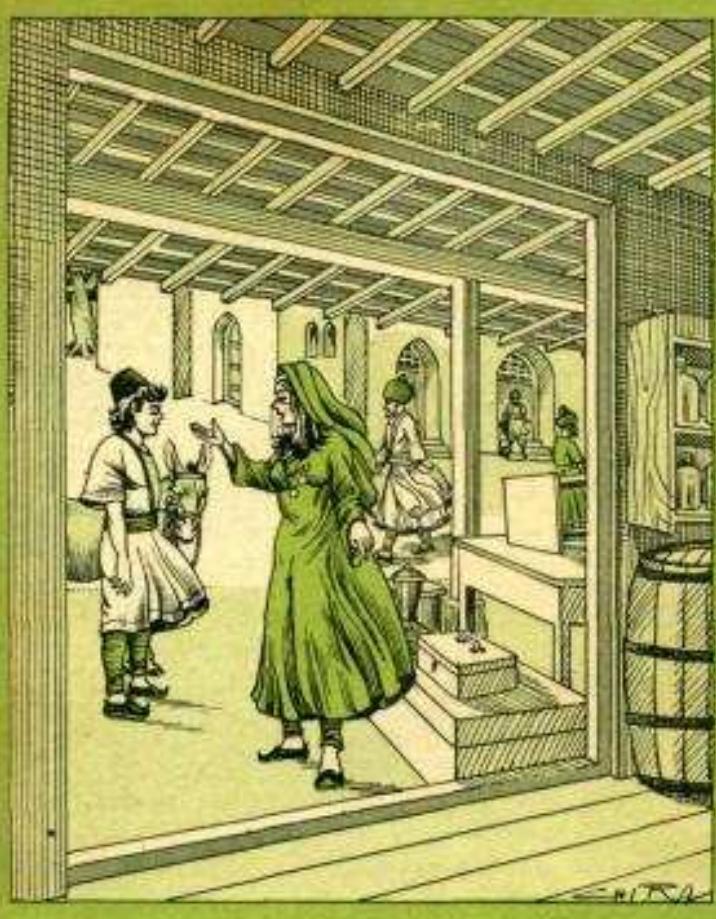
మొహసిన్ ఆమె మూటలు నమ్మి,
వెయ్యి దీనారాలున్న తన సంచీ, చోక్కు
ఆమె చెతి కిచ్చాడు. వాటని తీసుకుని
దిల్లెలా మేడమీదికి వెళ్ళి. ఖాతూన్తో,

“నీకోనం సాధువు ఎదురు చూస్తున్నారు.
నీ అధృష్టం బాగుంది. కిందికి పద. నీ
నగల మూట దాచి నీ వెనకే నేనూ వస్తు
న్నాము.” అన్నది.

ఖాతూన్ కిందికి దిగి లోపలికి వెళ్ళింది.
దిల్లెలా ఆమె వెనుకగా రెండు మూటలూ
పట్టుకుని కిందికి దిగి, ఇన్నగా పీధిలోకి
పెళ్ళిపోయింది.

ఖాతూన్ కిందిబాగం లోపలికి వెళ్ళి,
సాధువు కోసం చూస్తే, అతగారు కనిపించ
లేదు. కానీ మొహసిన్ కనిపించి,
“చూనుకో, నా వంటి మీద ఒక్క మచ్చ
అయినా ఉన్నదేమో !” అన్నాడు.

శాతున్ బదిరి, మళ్ళీ మేడమీదికి పరిగ్రిపోయి, తలుపు వేసి గడియపెట్టుకున్నది. అక్కడ సూఫీ సన్మానిని లేదు— తన నగలమూట కూడా లేదు!

దిలైలా తాను సంగ్రహించిన మూటలను తనకు తెలిసిన ఒక దుకాణంలో ఉంచి, కలంకారీవాడి దుకాణానికి వెళ్లి, హజీముహుద్దెతే, "బాబూ, ఇల్లు చాలా నుఖంగా ఉన్నది. మీరు చాలా పుణ్యం కట్టుకున్నారు. నేను సామాను తెచ్చుకోవటానికి మా ఇంటికి పోతున్నాను. ఏల్లి లిద్దరూ ఆకలి అంటున్నారు; ఈ దినారం తీసుకుని, వాళ్ళ కేమన్నా తినటానికి పట్టుకు

చొగలరా? వారితోపాటు మీరు కూడా ఫలపోరం చెయ్యండి," అన్నది.

హజీముహుద్దె, అమె ఇచ్చినదీనారం అందుకుని, తన పనివాణ్ణి దుకాణం చూస్తూ ఉండమని, బయలుదేరాడు. దిలైలా కూడా తాను దాచిజంచిన మూటలు తీసుకుని, కలంకారీ దుకాణానికి తిరిగి వచ్చి, ఆ దుకాణం చూస్తున్న పనివాడితే, "మీ యజమాని రొప్పల దుకాణంలో ఉన్నాడు. నిన్ను వెంటనే రమ్మన్నాడు. వెళ్లు నాయనా! నుపు తిరిగి వచ్చేదాకా దుకాణం నేను చూస్తూ ఉంటాలే!" అన్నది.

పనివాడు అమె మూట నమ్మి వెళ్లి పోయాడు.

దిలైలా ఆ దుకాణంలో కదిలించటానికి ఏలైనడెల్లా ఎత్తి ఒక పక్కగా పెట్టింది. దుకాణం ముందుగా ఒక మోతగాదిదను తోలుకుంటూ ఒక కుర్రాడు వెళుతుంటే వాణ్ణి ఏలిచి, "చూడు బాబూ? నీ కి దుకాణంవాడు తెలుపుగా? వాడు నా కొడుకే. మా వాణ్ణి అప్పులవాళ్ళు పట్టుకు పోయారు. ఈ సామానంతా ఉళ్ళేశవాళ్ళది. వాళ్ళది వాళ్ళ కిచ్చేయ్యాలి. దీన్ని ని గాదిద మీద వేసి నా వెంట పంపిస్తావా? ఇదుగో, ఈ దినారం ఉంచు. నేను తిరిగి

పచ్చోగ నీలిమందు సీసాలూ, కుర్రా
సాముగ్రి విరగ్గాప్పెల్యా. లేకపోతే జప్తు
చేస్తారు," అన్నది.

గాడిదగల కుర్రవాడు ఒప్పుకున్నాడు.
దిల్లులా సామానంతా గాడిద మీద వేసు
కుని, తన ఇంటికి వెళ్లిపోయింది.

తల్లిని చూడగానే జీవాబ్, "అమ్మా,
ఏం వేసుకొచ్చావు?" అని అడిగింది.

"నలుగురి కళ్లులో దుమ్ముకొట్టాను.
ఈ నగలు ఒక అధికారి భార్యావి. ఈ దీనా
రాల పంచి, చెక్కు ఒక దుకాణదారువి.
ఈ పరుకంతా ఒక కలంకారీ వాడిది.
ఈ గాడిద నాలుగే వాడిది," అన్నది
దిల్లులా గర్వంగా.

"చేసిందేదో బాగానే చేశావుగాని, ఇక
ఇల్లు కదలకు. వాళ్లు నలుగురూ నీ కోసం
గాలిస్తూ ఉంటారు," అన్నది జీవాబ్.

"అప్పుడే ఏమయిందే, ఏచ్చిదానా?
ఉన్నదంతా ముందే ఉన్నది," అన్నది
దిల్లులా.

ఆక్కుడ కలంకారీవాడు రొట్టెల దుకా
ణంలో రొట్టెలూ, కూరా కొంటూండగా.
పనివాడు పవ్వి. "ఎందుకు రమ్మున్నారు?"
అని అడిగాడు. తాను పెలిచినట్టు ముసలిది
పనివాడితో ఎందుకు చెప్పవలిని పచ్చిందో

తలీక, కలంకారీవాడు తన దుకాణానికి
పచ్చేసరికి, గాడిద గల కుర్రాడు దుకా
ణాన్ని ధ్వంసం చేసేస్తూ కనిపించాడు.

"ఇదేం పనిరా నిన్ను పగలగాయ్యా!"
అన్నాడు కలంకారీవాడు.

"మిమ్మల్ని బాకీదార్లు పదిలేకారా ఏం?"
అన్నాడు గాడిద గల కుర్రవాడు.

ఒకరనేది మరొకరికి చాలాసేపు అంతు
బట్టలేదు. చిట్టచివరకు, సంగతి కొంత
బుర్రకెక్కు, కలంకారీవాడు, "ఆ ముస
లిది ఏమైనట్టు?" అని అడిగాడు.

"నా గాడిద మాటెమిటి?" అన్నాడు
కుర్రాడు.

ఇద్దరూ లబ్ధిన మొత్తుకుంటూ
ఉండటం చూసి జనం పోగయారు.
అందరూ కలిసి కలంకారీవాడి ఇంటికి
వెళ్ళారు.

కలంకారీవాడు తలుపు తట్టగా మొహ
సిన చేక్కు లేకుండా పచ్చి తలుపు
తెరిచాడు.

"దంగవెథవా! మీ అమ్ము ఎక్కడ?"
అని కలంకారీ ఆరిచాడు.

"మా అమ్ము ఎప్పుడనగా పోయింది!"
అన్నాడు మొహసిన.

ఒకరి గొడవ ఒకరికి అర్థం కావటానికి
కొంతకాలం పట్టింది.

"ఆ ముసలిది నాకు తన కూతుర్రిచ్చి
పెళ్ళి చెప్పానని తీసుకొచ్చింది. తల్లి
కూతుర్చు మేడమీద ఉన్నారు," అన్నాడు
మొహసిన చివరకు.

కలంకారీవాడు పైకి వెళ్ళి, తలుపు
తుట్టితే ఖాతూన తలుపు తెరిచింది.

"మీ అమ్ము ఎక్కడ?" అన్నాడు కలం
కారీవాడు.

"మా అమ్ము ఎప్పుడనగా పోయింది!"
అన్నాడి ఖాతూన.

సలుగురూ తలలు చేర్చినమీదట జరిగిన
మోసంయొక్క ఆసలు స్వీరూపం క్రమంగా
తెలియవచ్చింది. ఖాతూనేను ఆమె ఇంటికి
చేర్చి, మిగిలిన ముగ్గురూ నగరరక్షకు
డైన ఖాలిద వద్దకు వెళ్ళి, జరిగినదంతా
తెలిపారు.

ఖాలిద అంతా ఏని, "ఇంత పెద్ద నగ
రంలో ఎందరో ముసలమ్మ లున్నారు.
అందులో మీ ముసలిదాన్ని ఎలా పట్టు
కొనేది? మీరే దాన్ని ఎలాగొనా పట్టి తెచ్చా
రంశు, దాన్ని తప్పక కికిప్పాను," అన్నాడు.

తప్పేది లేక, మోసపోయిన ముగ్గురూ
దిల్లెలా కోసం వెతుకుతూ నగరం మూడు
దిక్కులకూ బయలుదేరారు.

—(ఇంకా పుండి)

వాణీకుమారి

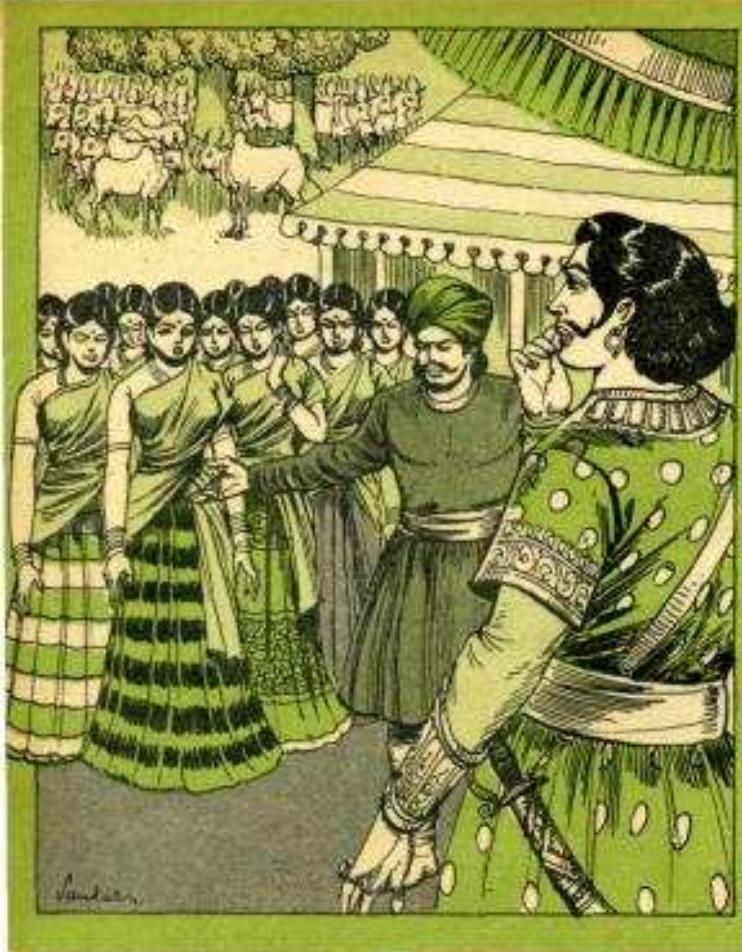
పతంగపురాన్ని భాగ్యసింహు దనే రాజు ఏలుతూ ఉండేవాడు. అతను ఆన్ని విధాలా అసమర్థుడు. కాన్తయినా ధైర్యం లేదు. బుద్ధి మొదలే లేదు. ప్రజలు అతన్ని రోజు తిట్టిపోసుకునేవారు. కానీ భాగ్యసింహుడి అసమర్థపు పరిపాలన నుంచి ఎలా బయట పడాలో వారికి తెలిదు. ఎందుచేతనంటే ఈ రాజు దగ్గర ఇతనికన్న కూడా అవివేకి అయిన మంత్రి దుర్జయు దనేవాడు ఉండే వాడు. వాడికి కొన్ని కుద్రశక్తు లుండేవి. అవి చూసి ప్రజలు భయపడే వాళ్ళు. అ మాటకు పస్తే రాజుకూడా తన మంత్రిని చూసి భయపడేవారు. మంత్రికి రాజ్య పాలన ఏమీ చాతకాదని తెలుసు; అతన్ని తిలగించి మరొకణ్ణి పెట్టుకోవచూనికి రాజుకు ధైర్యం లేదు. ప్రజలు తనను అభాగ్యసింహు దని, మంత్రిని దుర్జనమంత్రి అని చెప్పు కుంటారని కూడా రాజుకు తెలుసు.

పతంగపుర రాజ్యాన్ని అనుకుని ఇంకొక దేశం ఉంది. దాన్ని ఏలేవాడు కరాళ ధ్వజాడు. ఈ కరాళ ధ్వజాడు మహాక్రూరుడు. అతను మహాబలసంపన్నుడని, యుద్ధంలో అతన్ని ఎవరూ ఓడించ లేరని ఒక ప్రతీతి ఉండేది.

ఈ కరాళధ్వజాడు ఒకవాడు భాగ్యసింహుడి పద్ధకు దూతను పంపి. “నాతే సంధి చేసుకుంటావా? లేక నీ రాజ్యాన్ని ధ్వంసం చెయ్యనా?” అని అడిగాడు.

భాగ్యసింహుడికి ముచ్చెమటలు పోసి. కాళ్ళు చల్ల బడ్డాయి. మంత్రి అయిన దుర్జయుణ్ణి అడిగితే, “అలాటి ప్రబల శక్తువుతో సంధి చేసుకోవటమే మేలు. నా మంత్ర శక్తులు అతని మీద పారపు. అతనికి బేతాళుడి అండకున్నది,” అన్నాడు.

భాగ్యసింహుడు కరాళుడితో సంధిక అంగీకరించాడు.

ప్రతి ఉగాదినాడూ భాగ్యసింహుడు కరాళుడికి పన్నెండు మంది పదిహేనెళ్లు మించని అందగత్తిలయిన కన్యలనూ, వెయ్యి గోవులనూ కానుక పంచి, కరాళుడి స్నేహికి పాత్రుడుగా ఉండేటట్టు సంధి జరిగింది.

ఈ సంధి చాలా గోప్యంగానే జరిగింది గాని, కాలక్రమాన దాని సంగతి ప్రజలకు తెలిసిపోయింది. అటువంటి సంధి చేసు కున్నందుకు ప్రజలు తమ రాజును తిట్టు కున్నారు. “ఇంతకన్న యుద్ధం చేసి చన్సే ఎక్కువ పరువుగా ఉండేది!” అని అందరూ అన్నారు.

ఉగాది రాబోతున్నదనగానే రాజు పది హేనెళ్లోపు కన్యలను సేకరించే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. రాజోద్యేగులు ఆపుల మందలు గల మోతుబరుల వద్ద ఆపులను పన్నుగా పసూలు చేశారు.

ఏర్పన్న అనే ఒక సంపన్ముద్దైన కాపు నగరానికి కొండలకూ మధ్య నిషిష్టా ఉండే వాడు. ఆపులను రాజుగారు పసూలు చేస్తున్నారని తెలియగానే ఆతను తన ఆపులన్నిటినీ అమ్మేసి మేకలమంద కొను కుగ్గున్నారు. ఆతను చాలా పారుషంగల వాడు, తాని తనకు సమస్య అయి కూచుం టునేగాని ఏది పట్టించుకునే వాడు కాదు.

ఒకటి రండు సంపత్తురాల పాటు కరాళుడికి కప్పం నిర్విఘ్ణంగా ముట్టింది.

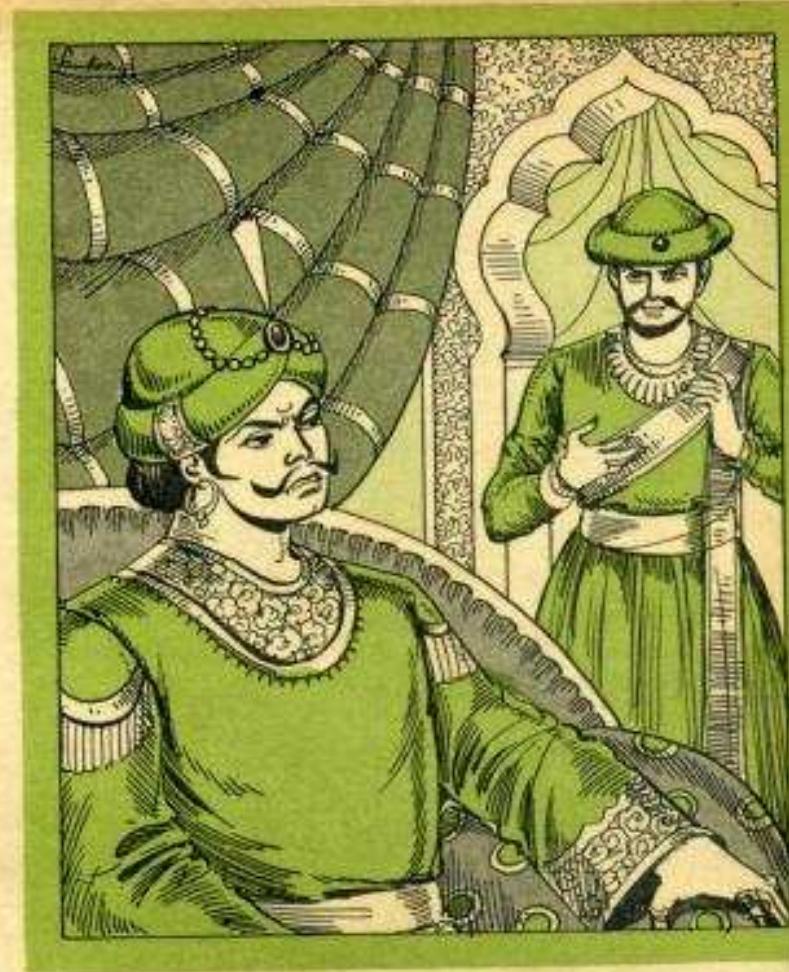
ఇంతలో రాజు కొక పెద్ద భయం ఎదురయింది. రాజుకున్న సంతాన మల్లా ఒకే ఒక కుమార్తె. ఆమె పేరు వాణి. చాలా చక్కని చిల్ల. చురుకైనది కూడానూ. ఆమెకు పథ్ఱాలుగేపెడు ప్రారంభమయింది. వచ్చే ఉగాదికి కరాళుడు ఆమెను అడిగితే తన గతి ఏమిట?

భాగ్యసింహుడు తన మంత్రితో, “మంత్రి, వచ్చే ఉగాదికి మనము పంపే పన్నెండు మంది కన్యలలోనూ వాణి కూడా

ఉండాలని మన మిత్రుడు కరాణుడు పట్టు బడితే మనం ఏం చెయ్యాలి? కిందటి సారి మనం పంపిన కన్యలలో ఇద్దరు అందంగా లేరని అతనికి ఎంత కోపం వచ్చిందే చూశావుగా? మన ముష్టిరాజ్యంలో పన్నెందు మంది అందగత్తెను, అందులోనూ కన్యలను వెతకాలంటే ఎంత కష్టమో చూడు," అన్నాడు.

మంత్రి ఈ సమస్యగురించి ఎప్పుడో ఆలోచించి పెట్టాడు. దుర్భయుడికి విలంబు దని ఒక పనికి మాలిను కొదుకున్నాడు. వాడికి పది హేను, పదహారేళ్ళంటాయి. చదువులో శుంఠ తని చించుకున్నాడు. వాడికున్న నెర్పంతా పిల్లల్ని పట్టుకోవ టంలో మాత్రమే.

"అమ్మాయికి ఉగాది లోపల వివాహం చెయ్యటం తప్ప మరోమార్గం లేదు. అది యనా చాలా రహస్యంగా జరిగిపోవాలి. మన మిప్పుడు నానాదేశాల రాజకుమారులకు దూతాలను పంపామంటే మన మిత్రుడు కరాణుడికి సంగతి తెలిసిపోయి. మన ప్రయత్నాలను భగ్నం చేస్తాడు. అందు చేత, తమరి సెలవైతే, నేనెక్కిమాట చెబుతాను. మా విలంబుడికి, వాణీకుమారికి గుట్టుచప్పుడు తాకుండా పెళ్ళి చేశా

మంటే ఈ ఆపద తప్పుతుంది," అన్నాడు దుర్భయమంత్రి.

ఈ మాట వినగానే రాజుకు వాంతి అయినంతపని అయింది. ఆయనకు విలంబు దంటే చాలా అసహ్యం. తాని ఇప్పుడు దుర్భయుడు చెప్పిన సలహాకు భిన్నంగా మరో ఉపాయం ఏది కనిపించలేదు.

"అమ్మాయితో కూడా సంప్రతించి. దానికి అభ్యంతరం లేకపోతే అలాగే చేధ్యాం," అన్నాడు రాజు.

"అమ్మాయిగారికి మీరు నచ్చి చెప్పటం మీద అంతా ఆధారపడి ఉంటుంది," అన్నాడు మంత్రి.

“తప్పని సరైతే నన్ను కూడా ఆరాక్
సుదికి శాసుకగా పంపండి. ఇదిపరకు
మీరు పంపిన కన్యలూ, ముందు పంప
బోయే కన్యలూ నా పంటివారు శారా ?”
అన్నది వాణి.

వాణి పెళ్ళి ఒప్పుకోవటం లేదని తన
మంత్రితో చెప్పే ధైర్యంలేక రాజు, “ఒక్క
సారి మన విలంబుడు రాజకుమారైతో
స్వయంగా మాట్లాడితే అంతా చక్కబడు
తుందనుకుంటాను,” అన్నాడు.

కాని విలంబుడు తన పద్ధతు రాగానే
వాణి అతన్ని బయటికి గెంటంచినంత పని
చేసింది.

కాని, విలంబుణ్ణి చేసుకోవటానికి ఎంత
మాత్రమూ ఒప్పలేదు వాణి ; “నా కప్పడే
పెళ్ళి ఏమిటి? ఎప్పటికైనా నేను పెళ్ళా
దితే విలంబుడి లాచి చపటను పెళ్ళాడ
తానా? మీరు చేసుకున్న దిక్కుమాలిన
సంధి ఎవడైతే తుదముట్టిస్తాడే అలాట
వాణి పెళ్ళాడతాను,” అన్నది.

రాజు భయంతో వటికిపొతూ, “వచ్చే
ఉగాది లోపల నీకు పెళ్ళి చెయ్యకపోతే
నిన్ను కూడా మన మిత్రుడు కరాణుడికి
శాసుకగా పంపవలిని రావచ్చు. అంత
కంటె మంత్రి కొదుకును పెళ్ళాడటం
వెయ్యారెటు నయం గద !” అన్నాడు.

ఇది తెలిసి దుర్జ్యయమంత్రికి చాలా కోపం
వచ్చింది. రాజకుమారైను పెళ్ళాడి తన
కొదుకు రాజయ్యే అపకాశం చెయ్యి జారి
పోతున్నది. “వచ్చే ఉగాదికి తమకు
శాసుకగా పంపే కన్యలలో రాజకుమారై
వాణీకుమారి కూడా ఉండాలని కోరండి.”

అని కరాణుడికి కబురు చేద్దామా అను
కున్నాడు దుర్జ్యయుడు. కాని అలా చేస్తే
విరు దాటకుండానే తెప్పను తగలబెట్టు
కోపటం అపుతుందేమోనని తోచింది. ఆంత
కంటె, రాజకుమారై కరాణుడి చేతిలో
పడకుండా ఏదైనా తుంత్రం అలోచిస్తే

ఎప్పటికైనా అమెను తన కోదలు చేసుకునే
అవకాశం ఉన్నది.

దుర్జయుడికి ఒక గప్ప అలోచన కలి
గింది. మనిషిని పాముగా మార్చే కుద్ర
విద్య ఒకటి అతనికి తెలుసును. వాణిని
పాముగా మార్చి, కొంతకాలం పాముగానే
జీవించ నిచ్చి, తరవాత మనిషిని చేస్తే
అమె తిరిగి మనిషి రూపం వచ్చిన ఆనం
దంలో తాను చెప్పినట్టు వివాహం చేసుకో
వచ్చును.

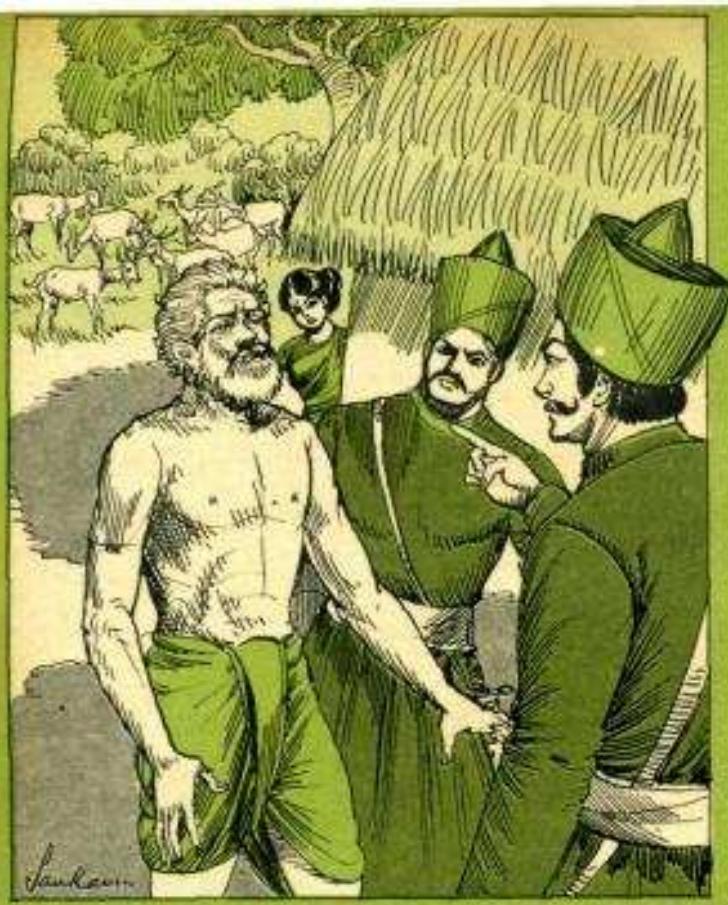
పాముగామారిన మనిషి తిరిగిమనిషిగా
మారాలంటే ఎవరైనా ఆ పామును ముద్దు
పెట్టుకోవాలి. ఆ పని విలంబుడే చేసి
పించాడు. మంత్రి వచ్చేసరికి పక్కిమీది

నట్టయితే రాజకుమారై వాణ్ణి విధిగా
పెళ్ళాడుతుంది.

ఇది దుర్జయుడికి చాలా తలివైన ఎత్తు
గడగా తేచింది. అయిన ఒకరాత్రి రాజ
కుమారైను పాముగా మార్చాడు. తెల్లవారి
చూసేసరికి రాజకుమారై మంచం
మీద, పాము నిద్రపోతున్నది. రాజకుమారై
జాడలేదు.

పామును చూసిన దాసీలు కెప్పున కేక
పెఱారు. రాజు, రాణి పరిగెత్తుకుంటూ
పచ్చారు. వాణి పాముయిందని అందరికి
తెలిసిపోయింది. రాజు మంత్రిని ఏలి
పించాడు. మంత్రి వచ్చేసరికి పక్కిమీది

పాము లేది పడగ విష్ణు, మంత్రిని చూసి బున కొట్టింది.

దుర్జ్యయుడి గుండెల్లో రాయిపడింది. వాణి మామూలు పాముగా మారక విషసర్వంగా మారింది. తీవ్ర స్వభావంగల వ్యక్తులను పాములుగా మారిస్తే వాళ్ళు విషసర్వాలపు తారు. ఈ సంగతి దుర్జ్యయుడికి తెలియదు. ఈ పామును తన కొదుకు ఎలా ముద్దు పెట్టుకుంటాడు? శాచేసి చంపెయ్యదూ?

“మహారాజా, ఇది విషసర్వం, చంపె య్యంది,” అన్నాడు దుర్జ్యయుదు.

“ఏ విషసర్వమైనా అది నా కూతురు. దాన్ని ఎలా చంపుతాను? ప్రారబ్ధం చాలక

నా కూతురు పాముయింది. మళ్ళీ ప్రారబ్ధం అనుకూలిస్తే అదే మనిషి అప్పతుంది. ఏదో రూపంలో దాని బతుకు అది బతికితే నాకంతే చాలు!” అన్నాడు రాజు.

పాము మంచం మీది సుంచి దిగి ఎటో వెళ్ళిపోయింది. తిరిగి రాజుభవనంలో అది కనిపించనే లేదు.

రాజుగారిక ఏర్పడిన సమస్యలాటిదే వీరన్నకు కూడా ఏర్పడింది. ఆయన అప్పలను ఆమ్మి మేకలను కొని “అప్పలపన్ను” తప్పించుకున్నాడే గాని, వాణి ఊడుడే అత నికి ఒక కూతురున్నది. అమె కూడా చాలా చక్కనిది. ఏడాదిక్రితమే రాజోద్యగి ఒకడు అప్పలపన్ను వసూలుచేస్తూ వచ్చి, వీరన్న ఇంటిముందు నిలబడి ఉన్న గౌతమిని చూసి, “ఈ పిల్ల కెన్నెళ్ళు?” అని అడిగాడు.

అందుచేత, వచ్చే ఏడాదిక రాజోద్య గులు గౌతమిని కరాణుడికి శాసుకగా పట్టుకుపోవటం నిశ్చయం. ఆ మాట తలుచుకుంటే వీరన్నకు పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. ఆయన తన కొదుకు సునందుట్టి పెరిచి, “ఒరే, నీ చెల్లెలు కరాణుడికి శాసుక శాసుండా ఏదన్నా మార్గం చూడు!” అని చెప్పాడు.

సునందుడు చాలా సమర్పుదు, అమిత ధైర్యకాలి, ఉపాయకాలి కూడానూ. అతను తన తెచియువకులను, సాహసవంతులైన వాళ్ళను కొండరిని కూడగట్టి చిన్నసేన తయారుచేసి, "మనమంతా ఒక చీకటి రాత్రి వెళ్లి కూడాకుడి రాజభవనం ఏద పెదదాం. అక్కడి కాపలావాళ్ళతో యుద్ధం చేశాం. కరాళ్ళట్టి చంపకుండా ప్రాణాలతో తిరిగిరామని అందరమూ ప్రమాణాలు చేశాం," అన్నాడు.

ఇందుకు అందరూ ఒప్పుకున్నారు. ఒక్కరూ ప్రాణాలతో తిరిగిపస్తామన్న ఆశ పెట్టుకోలేదు. జాము రాత్రివేళ సునందుడి

"సేన" సరిహద్దు దాటి, అర్థరాత్రికి కరాళ్ళట్టి రాజభవనం చేరింది. పహరావాళ్ళు పెద్ద యుద్ధమేమీ చెయ్యలేదు. వాళ్ళు చాలా అక్రోఢగా ఉన్నట్టు కనిపించారు. చాలామంది సునందుడికి సులువుగా లొంగి పోయి బంధితులయారు. కొండరు పారి పోయారు. తనవారిలో ఒక్కడు కూడా చాపకుండానే సునందుడు తన అనుషరులతో కరాళుడి శయనగృహాన్ని చేరుకున్నాడు.

సరిగా అదే సమయంలో శయనగృహంలో సుంచి భయంకరమైన ఆరుపు వినిపించింది. కొద్ది కణాలలో కరాళుడు తలుపు తెరుచుకుని బయటికి వచ్చి, నురు

గులు కక్కతూ నునందుడి కాళ్ళ ముందు పడిపోయి, కొద్దిసేపు విలవిలా తన్నుకుని ప్రాణాలు వదిలాడు.

ఆ క్షణంలోనే ఒక విషప్రం రాజు శయన గృహం నుంచి బయటికి పాకుతూ రావటం నునందుడి కంట పడింది. అతనికి వెంటనే అర్థమైపోయింది — ఆ పామే రాజును కాటు వేసి చంపింది!

నునందుడికి పాములను పట్టుకునే ఒదుపు తెలుసును. అతను వంగి పాము తలను చప్పున పట్టుకుని ఎత్తి, కృతజ్ఞతాభావంతో దాన్ని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

మరుక్షణమే పాము మాయమైపోయి నునందుడి ఎదట ఒక రాజకుమార్తె ప్రత్యక్ష మయింది. సునందుడు నిర్మాంతపోయాడు.

"అంతా చెబుతాను. మనం ఇక్కడ ఉండటం కేమం కాదు. ముందు మన పాలిమేరలో వెళ్ళి పఠదాం," అన్నది రాజు కుమార్తె వాణి.

అందరూ వీరన్న ఇల్లు చేరాక రాజు కుమార్తె నునందుడికి అంతా చెప్పి. "మనం చెయ్యవలిసిన పని ఇంకా చాలా ఉన్నది. ఈ రాజ్యంలో నిజమైన శురుడిని నువ్వే కనబదుతున్నాపు. నన్ను మనిషిని చేశావు గనక నేను నిన్ను పెళ్ళాడటం ఖాయం. పొతె మన దేశానికి ఇద్దరు చీడపురుగు లున్నారు. ఒకడు మా నాన్న. రెండోవాడు మంత్రి దుర్జయుడు. వీళ్ళిద్దరినీ తొలగిస్తేగాని దేశం బాగుపడదు. నీ సేనను తీసుకుని బయలు దేరు," అన్నది.

భాగ్యసింహుడు సింహసనం దిగటానికి సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు. దుర్జయుడు మాత్రం డొరకలేదు. అతని జాద ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. అతను గచ్ఛిలంగా మారి చీకల్లో ఎగిరిపోయాడని చెప్పుకునేవారు. సునందుడు వాణిని పెళ్ళాడి, రాజ్యాభి షేకం చేయించుకుని సమర్పించేన రాజు అనిపించుకున్నాడు.

శ్రీసూయోద్యమార్తిల

విదురుడు వెళ్లి పొగానే దుర్యోధనుడు తన తండ్రి పద్మకు పచ్చి. "నాన్నా, అస్త మానమూ ఈ విదురుడు నీ వెంటే ఉంటూ ఉన్నాడు. అందుచేత నా కడుపులో ఉన్న మాట చెప్పుకోవటానికి ఏలు లేకుండా ఉన్నది. అతగాదు ఎప్పుడూ నా శత్రువు లైన పాండవులను తెగపొగడతాదు. మనకు కావలసినది మన శత్రువుల పతనంగదా? అందు కేదన్నా మార్గంచూడ్దాం," అన్నాడు.

ఆ మాటకు ధృతరాష్ట్రుడు, "నీ ఉద్దేశం ఒకటి, నాది మరికట్టనా, నాయనా? విదురుడు పాండవులను మెచ్చుకుంటూంటే ఎదురు చెప్పలేక ఉకొడతాను, అంతే. నుహూ, కర్ణుడూ ఏమైనా అలోచించి ఉంటే చెప్పి," అన్నాడు.

"పాండవులు ద్రుపదుడికి అల్లూళ్లు కాపటం చేత చాలా బలవంతులయారు. పాండవులకు ఆ ద్రుపదుడి అండ లేకుండా చేయాలి. నేర్ప రు లైన శాంతికులను ప్రయోగించి, పాండవులకు ద్రుపదుడి తోసూ, ధృష్టద్యుమ్ముడితోసూ పడకుండా చేయాలి; పాండవులను పాంచాలం నుంచి వెళ్లగట్టించాలి," అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

దుర్యోధనుడు ఇంకా పెద్ద ఆలోచనే చేశాడు. ద్రోపదికి అఱ్యాదుగురు భర్తలు గనక అమెకూ, పాండవులకూ మధ్య ద్వేషం పుట్టించటానికి సమర్పులైన మోసకత్తెలను ప్రయోగించాలి. ఈ ఎత్తులు పారే పక్షంలో పాండవులకు మళ్ళీ హస్తినాపురం చేరాలని పించవచ్చు: అందుచేత కొండరు మను

మలు వారి వద్దకు వెళ్లి, హస్తినాపురంలో జీవితం చాలా రోతగా ఉన్నట్టు నమ్మకం కలిగించారి.

“పాండవులలో నిజంగా పరాక్రమ పంతుడు బీముడే. వాళ్లి రహస్యంగా చంపేద్దాం. భీమార్థునులు ఇద్దరూ కలిస్తే అగ్నికి వాయువు తేడైనట్టే! కాని భీముడు చచ్చాడంటే అర్థద్దునుడు మన కర్మడుకి చాలడు. ఇంతెందుకు? భీముడు లేకపోతే మిగిలిన పాండవులు నలుగురూ మనకు దానులే. ఒక ఎత్తు వేసి వాళ్లను ఇక్కడికి రప్పించి మన అధినంలో ఉంచుకోవచ్చు.” అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

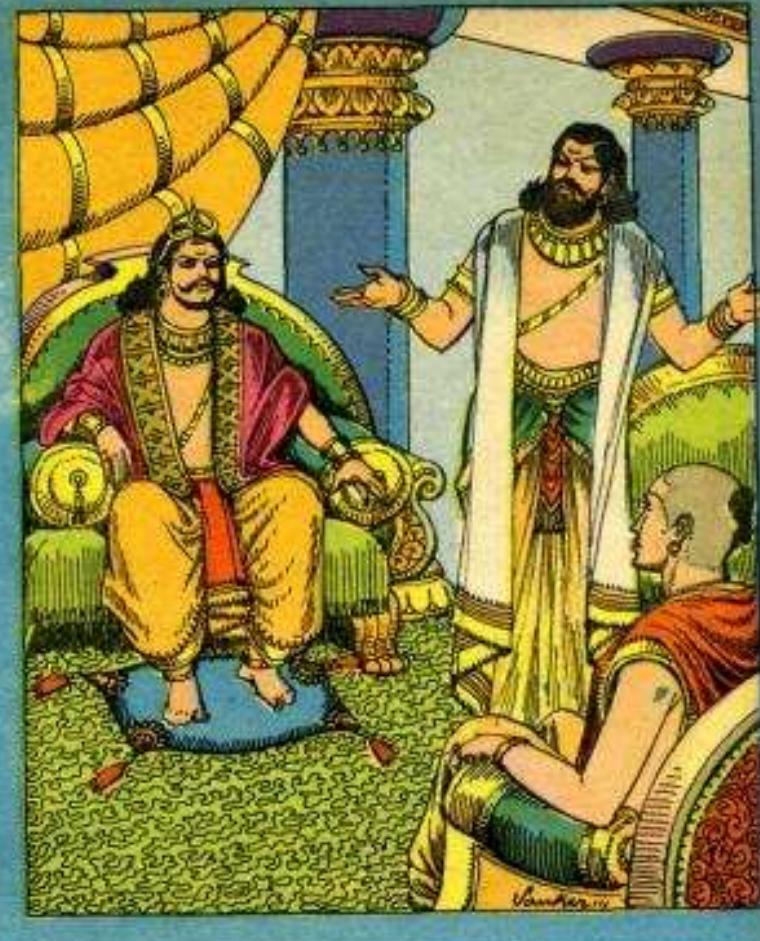
ఇక్కడికి వచ్చి దుర్యోధనుడి అలోచన లన్నీ విన్న కర్మడు, “ముఖు చెప్పే ఉపాయాలేవీ జరిగేవి కావు. వీటివల్ల పాండ పులకు ఏమీ నష్టం రాదు. ముహోశూరు లైన అల్లుభ్యము ద్రువదురు లంచాలకు అణించి వదులుకుంటాడా? అమిత హీన స్థితిలో ఉన్నప్పుడే పాండవులను వరించిన ద్రోపది, వారిప్పుడు మంచి దశలో ఉండగా వదిలేస్తుందా? అదీగాక వాళ్లు అమెను ఎంతో ప్రేమతో చూసుకుంటున్నారు. అందు చేత ఆ యొక్క పారదు. పోతె, భీముడై రహస్యంగా చంపింతామంటున్నావు. ఇది వరకు ఇలాటి యత్నాలు ఎన్ని విఫలం కాలేదు? హస్తినాపురంలో జీవితం రోతగా ఉన్నదని నీ వెగులవాళ్లు చెబితే నమ్మి టంత వెప్రివాళ్లనుకుంటున్నావా అ పాండ పులు? సాముదానభేదేపాయాలతో మనం వారిని ఏమీ చెయ్యాలేం. ప్రస్తుతం మనం అవలంబించదగినదిదండేపాయం ఒక్కటే. వాళ్లు కన్న మనకిప్పుడు పెద్ద సేన ఉన్నది. యాద వులూ, తైయ్యలూ, మాగధులూ వారికి సాయం వచ్చేలోపుగా మనం దండెత్తి వెళ్లి వారిని నాశనం చెయ్యాలి. ఇందులో అధర్మం, అన్యాయం లాంటిది ఏమీ లేదు,” అన్నాడు.

అది విని ధృతరాష్ట్రుడు, "కర్మదు చెప్పి నది ఉచితంగానే ఉన్నది. మన భీమ్యుడూ, ద్రేషుడూ, విదురుడూ దీనికి ఏమంటారో కనుక్కుండాం." అన్నాడు.

భీమ్య ద్రేష విదురులకు కబురు వెళ్లింది. వాళ్లు వచ్చి ధృతరాష్ట్రుడి సేఱనంగతంతా విన్నారు.

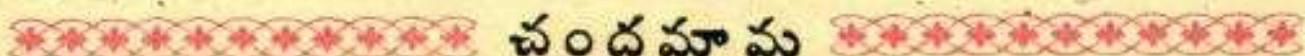
భీమ్యుడు తన అభిప్రాయం ఇలా చెప్పాడు: "నా ధృష్టిలో పాండవులూ, దుర్యో ధనాదులూ సమానమే. పితృపితామహుల నాటి సుంచి పసున్న ఈ రాజ్యంలో పాండవులకు సగం చెందాలి. వారిని పిలిపించి వారి అర్థరాజ్యం వారి కివ్వటం ఘర్యం. అలా చెయ్యుకపోతే మీ కందరికి ఆపక్కిర్చి చుట్టూ కుంటుంది. రాజులకు ఆపక్కిర్చి కన్న మరణం మేలు. దుర్యోధనా, ఇప్పటికే పాండవుల పట్ల చాలా దుర్మాగ్రాలు చేశాపు. కని వారికి హని చెయ్యులేక పొయ్యాపు. లక్ష్మియింట కాలి చెచ్చినవాడు పురోచనుడు మాత్రమే. వారు కొంపకు నిప్పుపెట్టి, అందులో కాలిపొయాదంటే ఎవరన్నా సమ్ముతారా? కుంటి, పాండవులూ లక్ష్మి ఇంట కాలిపొయారని విన్నాక నాకు ఎవరి ముఖం చూడాలన్నా అసహ్యం వేసింది. వాళ్లు బతికి ఉన్నారు గనక నిమానం

దక్కింది. ఇకనైనా కాస్త మంచి పేరు తమ్ముకుని ముఖంగా ఉందు."

తరవాత ద్రేషుడు ఇలా అన్నాడు:

"భీమ్యుడి అభిప్రాయమే నాదీనూ. పాండవులను తీసుకువచ్చి, వారికి అర్థరాజ్యం ఇవ్వటం ఆపసరం. గ్రుపదుడికి, ఆయన కొడుకులకూ, కుంతిదేవికి, పాండవులకూ, గ్రోపదికి వస్త్రాభరణాలను కానుకగా పంపండి. వాటిని తీసుకుని దుక్కాన నుడుగాని, విక్రూదుగాని కాంపిల్చునగరానికి వెళ్లటం మంచిది. అలా వెళ్లినవాళ్లు పాండవులతో ఆప్యాయంగా మాట్లాడి, అక్కడ వారితో కొంతకాలం గడిపి, సద్గు

పంతే హస్తినాపురానికి వారిని అహ్వానించి,
వెంటబెట్టుకు రావాలి. ఇందుకు ద్రుపదుణ్ణి
కూడా ఒప్పించాలి."

వెంటనే కర్ణుడు కలిగించుకుని ధృతి
రాష్ట్రుడితే, "రాజు, ఈ వృద్ధు లిద్దరూ
ఎల్లప్పుడూ శత్రువులను మెచ్చుకుని, నీ
పురోభివృద్ధికి అడ్డుతగులుతారు. ఏరి
మాటలు ఏనవద్దు," అన్నాడు.

ఈ మాటకు ద్రోణుడు ఆగ్రహించి,
"నీకు పాండవుల మీద పగ ఉన్నదిగదా అని
మా మీద తప్పవేస్తావా? ప్రస్తుతం కొరవుల
మేలు కోరేవాడివి మా కన్న నువ్వే కాబోలు?
ఏమైనా, మా సలహ ప్రకారం పనులు

జరగకపాతే కొరవులు నిష్టారజంగా
చెదతారు," అన్నాడు.

అప్పుడు విదురుడు, "రాజు, మేము
హాతం చెప్పేవాళ్ళమే గాని నీ చెత ఏ పని
చేయించలేం. భీష్మదేణులు హతమే
చెప్పారు. కాని కర్ణుడు అది హాతం కాదం
టున్నాడు. ఎవరెమి చెప్పినా, భీష్మదేణుల
కన్న నీ హాతం కోరేవారెవరూ ఉండరు.
ఏరి పల్ల నీకు కిడు కలగట మన్నది
ఉహాంచటానికైనా లేదు. వారికి పక్షపాత
బుద్ధి లేదు. నీకు నీ కొదుకుల మీద పక్ష
హాతం గనక ఇచ్చుకా లాడేవాళ్ళుంటారు.
వారి మాటలు విన్నా వే నీ వంటనికి
ప్రమాదం పున్నది. దుస్సాహసం వాశన
కారి. పాండవులను జయించడం మాటలు
కాదు. వారికి కృష్ణుడి 'అండ ఉన్నది,
ద్రుపదుడి అండ ఉన్నది. భీమార్థునులు
అనవ్య పరాక్రమం గలవారు. మంచిగా
సాధించదగినది దండంతే సాధ్యంకాదు.
హస్తినాపురపారు లందరూ పాండవులను
చూడాలని ఉవ్యాళ్యారుతున్నారు. అందు
చెత వారిని పిలిపించి ఆందరికి ఆనందం
చేకూర్చు," అన్నాడు.

ధృతరాష్ట్రుడు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి,
"భీష్మదేణులూ, నువ్వు చెప్పినదే హాతం.

నాకు నా కొడుకులు ఒకటి, పాండవులు ఒకటి కాదు. విదురా, ముఖు వెంటనే వెళ్లి, పాండవులనూ, వారి తల్లినీ, వారి భార్య అయిన కృష్ణనూ ఇక్కడికి ఏలుచుకురా. అదృష్టవశన వారు లక్ష్మియింట కాలిపో కుండా బతికాతు. ద్రుపదుడి కూతురు వారికి భార్య కావటం మరింత అదృష్టం! అందుచేత నా దిగులంతా పోయింది, అన్నాడు.

అనేక రత్నాభరణాలూ, మేలివస్త్రాలూ, ఇతర కానుకలూ తీసుకుని విదురుడు కాంపిల్చునగరం చేరుకుని, ద్రుపదుట్టి, ధృష్టమ్యమ్యుడు మొదలుగాగల వారినీ, కృష్ణుట్టి, పాండవుల నూ కలునుకుని, కైమసమాచారాలు అడిగి, చెప్పి, ఎవరి కివ్యవలసిన కానుకలు వారికి అందజేశాడు.

తరవాత విదురుడు సభలో ద్రుపదుట్టి చూసి, "మహారాజా, ధృతరాష్ట్ర భీష్ములు తమరితో బంధుత్వం కలిసినందుకు మహాదానందం పొంది, తమ కైమసమాచారాలు తెలుసుకురమ్మని నన్ను పంపారు. తమ స్నేహాతుదైన ద్రోణుడు తనకు మారుగా నన్ను తమను ఆలింగనం చేసుకోవలసినదిగా చెప్పాడు. మీ కుమారై భార్య కావటం పాండవులకు రాజ్యప్రాప్తి కన్న కూడా

ఎక్కువైనది. పాండవులు హస్తినాపురాన్ని విడిచిపెట్టి చాలాకాల మయింది. కౌరవులు వారిని మళ్ళీ చూడాలని చాలా అత్రంగా ఉన్నారు. అంతఃపుర ప్రీతిలు ద్రోపదిని చూడటానికి తహతహలాడిపోతున్నారు. తమ అనుమతితో పాండవులను కుంతి ద్రోపదులతో సహా హస్తినాపురానికి తీసుకురావలసి నదిగా ధృతరాష్ట్రుడు నన్ను ఆజ్ఞాపించాడు. అందుచేత తమరు అనుమతి ఇవ్వండి," అన్నాడు.

ఆ మాటలు విని ద్రుపదుడు విదురుడితో, "కౌరవులతో బంధుత్వం కలిసినందుకు నేను ఆనందపారవశ్యం చెందుతున్నాను.

ధృతరాష్టు దంతలివాడు ఆజ్ఞాపించటమూ. నీ వంటి దూరాలోచనాపరుడు రాపటమూ—ఇక అభ్యంతరాలకు అవకాశమేదీ? కానీ, బిలరామకృష్ణ లేమంటారో తెలు సుకోవాలి; పాండవుల శ్రేయస్సును వారెల్ల ప్రేదూ కోరుతారు. పాండవులు కూడా మహాప్రాజ్ఞలు, ధర్మపరులు, శక్తిమంతులు—వారేమంటారో?" అన్నాడు.

ద్రుపదుడిమాటకు ధర్మరాజు అద్దువచ్చి, "మహారాజా, మేము మీ అధీనంలో ఉన్న వాళ్ళుం. మీరు ఆలోచించి మా కర్తవ్యం ఎలా నిర్ణయిస్తే అలా నడుచుకుంటాం," అన్నాడు.

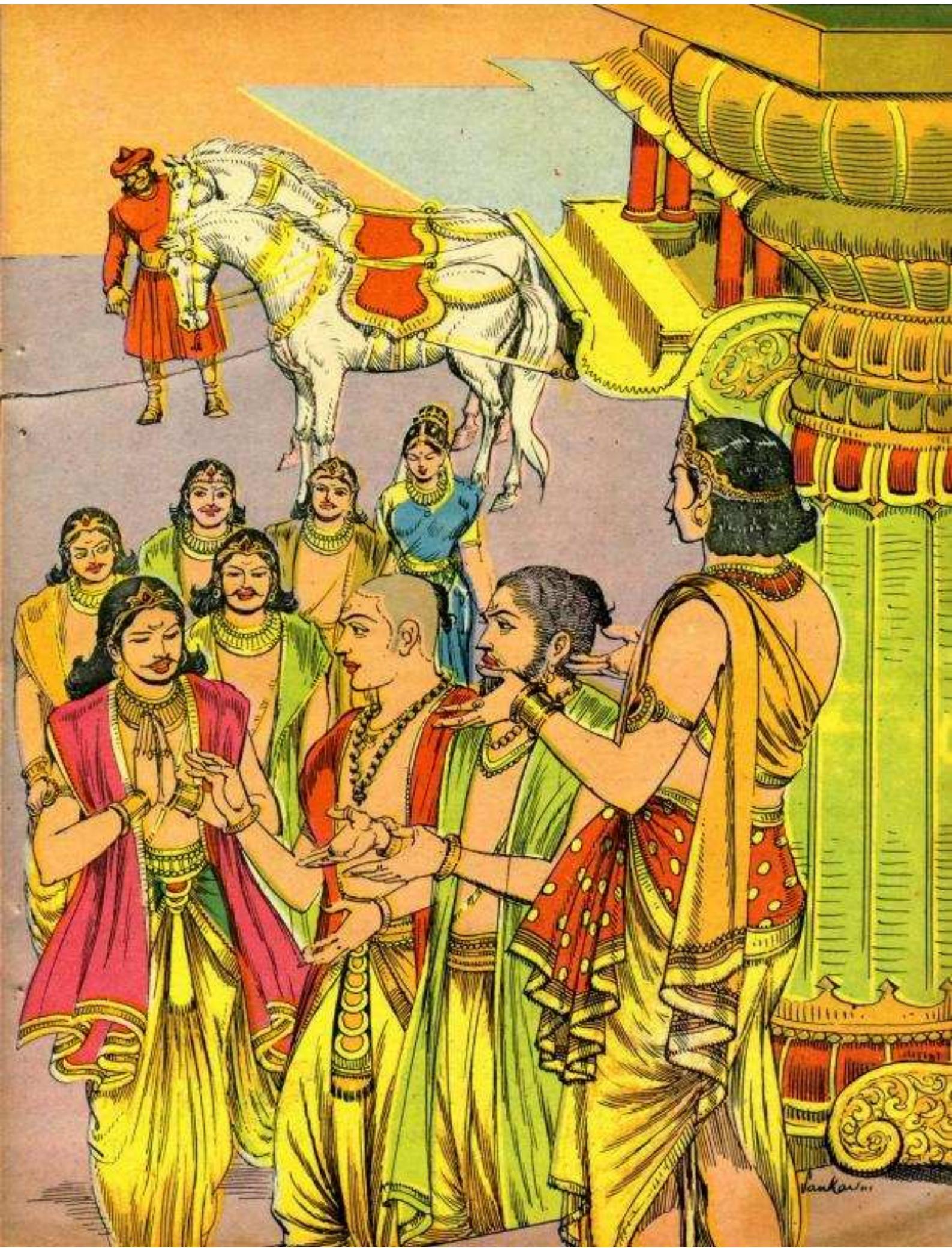
* * * * *

ఆప్యుదు కృష్ణుడు సభవారితో, "ఏదు రుడు కోరిన ప్రకారం ఆతని వెంట పాండవులను హస్తినాపురానికి పంపటమే ఉచితమని నాకు తేప్తున్నది. కానీ, అన్ని విధాలా పాండవుల మేలు కోరే ద్రుపదుడి అభిప్రాయ మేమిటో?" అన్నాడు.

దానికి ద్రుపదుడు, "పాండవులు ఇవాళ నాకు దగ్గిరవారైనారు, కానీ ఈ కృష్ణుడికి వారు చిన్నతనం నుంచీ ఆప్తులు. ఎంత దూరాన ఉండి కూడా ఆతను వారి మేలు కోరుతూ ఉంటాడు. అందుచేత ఆయన అభిప్రాయమే నాదినూ," అన్నాడు.

ద్రుపదుడి ఆనుమతి లభించింది. పాండవులు ద్రౌపదినీ, కుంతినీ వెంటబెట్టుకుని విదురుడి వెంట హస్తినాపురానికి బయలుదేరాడు. కృష్ణబలరాములు వారి వెంట వచ్చారు. విదురుడు వంపన దూతముందుగా వెళ్ళి పాండవుల రాకసు ధృతరాష్ట్రుగికి తెలిపాడు. ధృతరాష్ట్రుడు సంతోషించి, పాండవులకు ఎదురు వెళ్ళుటానికి వికర్ణుణ్ణి, చిత్రసేనుణ్ణి, ద్రౌషుణ్ణి, కృపాచార్యుణ్ణి పంపాడు.

వారి వెంట పాండవులు హస్తినాపురం ప్రవేశించే సరికి నగరమంతా అలంకరించి ఉన్నది. ప్రజలు వారిని చూసి చాలా ఆనం

దించారు. పారుల దీవనలు ఆందుకుంటూ పాండవులు రాచనగరు చేరి, ధృతరాష్ట్రుడికి, భీమ్యుడికి, ఇతర పెద్దలకూ మొక్కారు.

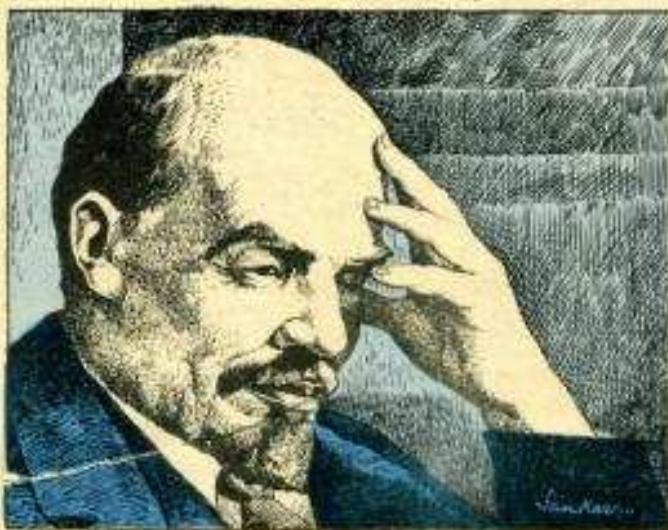
కొద్దిరోజులు గదిచాక ధృతరాష్ట్రుడు పాండవులనూ, కృష్ణున్నీ పిలిచి, “నాయన లారా, మీకూ దుర్యోధనాదులకూ వైరం రాకుండా కౌరవరాజ్యంలో సగం మీ కెప్పుడే ఇచ్చేస్తున్నాను. ఈనాటి నుండి మీరు ఖాండవప్రస్తంలో స్థిరపడి, నుఖంగా మీ పంతు రాజ్యం మీ రేలుకోండి.” అన్నాడు.

ధర్మరాజు సరేనని పెద్దల కందరికి నమస్కరించి, తన తమ్ములనూ, ద్రౌపదినీ, ఐలరామ కృష్ణులనూ వెంటబెట్టుకుని ఖాండవప్రస్తావికి చేరుకున్నాడు. ఆ ఖాండవ ప్రస్తం ఆన్నది మహా భయంకరమైన అరణ్యం. ఆ సంగతి గుర్తించి కృష్ణుడు ఇంద్రజితుచుకున్నాడు. కృష్ణుడి ఉద్దేశం గ్రహించి ఇంద్రుడు విశ్వకర్మను అక్కడికి పంపాడు.

విశ్వకర్మ ఒక మంచి ప్రదేశం నెఱ్యించి ఆక్కడ ఒక చక్కని సగరం నెర్చించాడు. దాని చుట్టూ ఎత్తయిన ప్రాకారాలూ, ప్రాకారం వెలుపల లోతైన ఆగద్దా, లోపల తెల్లగా మెరిసే భవనాలూ, గయాకారంగల పురద్వారమూ, విశాలమైన విధులూ, రాజు స్థానాలూ, దేవాలయాలూ, ఆక్కడక్కడా అందమైన ఉద్యానవనాలూ ఉన్నాయి. దానికి ఇంద్రప్రస్త మనె పేరు వచ్చింది. సగరం మధ్యలో విశాలమైన ప్రస్తలంలో పాండవులు నివసించడానికి భవనా లున్నాయి. నాలుగువ్యాలవారూ, వివిధ శిల్పాలలో నైపుణ్యం గలవారూ వచ్చి ఇంద్రప్రస్తంలో నివసించారు.

ధర్మరాజు తన తమ్ములతోనూ, భార్య తోనూ ఆక్కడ నుఖంగా జీవిస్తూ రాజ్యపాలన చేశాడు. కొంతకాలం జరిగాక కృష్ణుడు పాండవుల వద్ద సెలవు తీసుకుని ద్వారకకు తిరిగి వెళ్ళాడు.

ఆసక్తి గాంధీ

3

చిన్నతనంలోనే లెనిన్కు కష్టాల పరంపర
సంప్రాత్త మయింది. 1886 జన
వరి నెలలో అతని తండ్రి, తన 54 వ
వీట ఆక్సైకంగా మరణించాడు. ఒక సంవ
త్యరం అసంతరం 1887 మార్చిలో లెనిన్
అన్న అల్గ్రాండర్ (సామ) సేంట్పేటర్స్
బర్డ్లో అరెస్ట్ యాడు—జార్ రాజును
హత్య చేయడానికి జరిగిన కుట్రలో అతను
కూడా ఉన్నాడు. అల్గ్రాండర్ అరెస్ట్ యిన
కొద్ది రోజులకే అతని అక్క అన్న కూడా
అరెస్ట్ యింది.

అల్గ్రాండర్ వీరుడు. తన విచారణ
సమయంలో తన పక్షాన శాస్త్ర వాదించు
కుంటూ, "జార్ పరిపాలన పతనం శాపటం
సాధ్యమే శాదు, అనివార్యం," అన్నాడు.
అతన్ని మే నెలలో మరి నలుగురు విష్వవ
కారులతో బాటు స్క్రిప్సెల్ బర్డ్ కోటలో ఉరి

తీఖారు. అప్పు దతని వయస్సు 21. అతని
విచారణకు అతని తల్లి హాజరయింది.

అన్న మరణం లెనిన్కు తీవ్రమైన
అఫూతం. అతను తన అన్నను ప్రతిదానికి
అదర్చంగా పెట్టుకుని, అనుకరించేవాడు.
అయితే జార్ పరిపాలనను ప్రతిఫుటించా
లంచే జార్ ను శాసి, ఆతిది అధికారులను
గాని తుదిచిపెట్టటం సరిఅయిన మార్గం
కాదని లెనిన్ నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఇంత విచారకర పరిస్థితిలోనూ లెనిన్
మాధ్యమిక (ప్రైస్‌గ్రూపు) విద్య విజయ
వంతంగా పూర్తిచేసి, మంచి మార్గులు
తచ్చుకుని, బంగారు పతకం కూడా సంపా
దించుకున్నాడు.

1887 వేసవిలో లెనిన్ కుటుంబం
సింబిర్స్క్రు నుంచి కజాన్ పట్ట జానికి
మారింది.

లెనిన్ ప్రవాసం

ఆసంతరం ఆయనను కజాన్ నగరానికి తిరిగి రాని చ్చారు గాని. విశ్వవిద్యాలయంలో చేయుకోలేదు.

ఈ రోజుల్లోనే లెనిన్ మార్క్స్ గ్రంథాలు బాగా చదివి మారిక్కపుగాను. కమ్యూనిస్టుగానూ గట్టి పునాది వెసుకున్నాడు. లెనిన్ కుటుంబం కజాన్ నుంచి సమారాకు మారింది. 1891 లో లెనిన్ సేంట్పీటర్స్ బర్గ్ విశ్వవిద్యాలయ పరిక్షలకు ప్రయాచిస్తున్నాడు. మొదటి ప్రేసిలో ఉత్సిర్పయాడు.

తరవాత లెనిన్ విష్టవ శార్యక లాపాలలో చురుకుగా ప్రవేశించి, కమ్యూనిస్టు మాని ఫాస్ట్సోను జర్మను నుంచి రష్యను భాషలోకి అనువదించాడు.

నిరంకుశ పరిపాలనకు వ్యక్తిరేకంగా ఓరాటం సాగించాలంపై సమారా సరిఅయిన రంగం కాదనిపించింది. లెనిన్ జార్కచక్ర పర్టుల రాజధాని అంబున సేంట్పీటర్స్ బర్గ్కు 1893 లో చేరాడు.

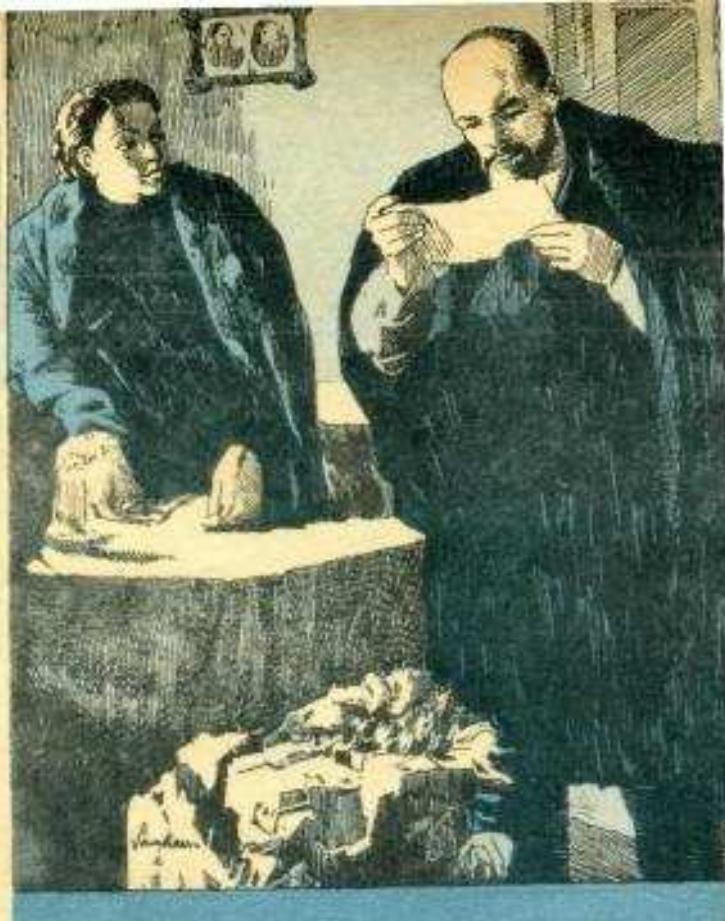
రాజధానిలో లెనిన్ గడిపిన నాలుగ్గిదేళ్ళు (1893-97) చాలా ముఖ్యమైనవి. అక్కడ ఆయన కార్బూకులను సంఘటిత పరచణానికి, కమ్యూనిస్టు పార్టీని స్థాపించ టూనికి కృషిచేశాడు.

1894 అరంభంలో నవ్వెజ్జక్కువెన్నృయా అనే అమెతో లెనిన్కు పరిచయం అయింది. అమె అదివారాలు రాత్రి పారశాలలో వయో జనులకు విద్య చెబుతూ ఉండేది. అమె మార్కెస్టు కార్యకర్తల బృందంలో చేరి, ఆశయసామ్యం కారణంగా లెనిన్కు సన్నిహితురా లయింది. వారిద్దరూ పెళ్ళాడి, జీవితంలోనూ, విష్వవ జీవితంలోనూ కూడా భాగస్వాములయారు.

లెనిన్ దాలా రకాల తప్పుడు వాడనిలను ఖండిస్తూ పుస్తకాలు రాశాడు. రఘ్యాలో పెట్టుబడిదారి అభివృద్ధి కాదనీ, నాసనాన్ని, నిరసించరాదనీ, రకరకాల తప్పుడు సిద్ధాంతాలను "అభ్యుదయ" వాదులే ప్రచారం చేశారు. నిరంకుశపాలనసూ, భూస్వాములనూ, "బూర్జువా" లనూ ప్రతిఫుటించటానికి కార్బూకవర్గానికి, రైతాంగానికి మధ్య మైత్రి ఏర్పడాలనీ, వారే సమనమాణాన్ని నిర్మించగలరనీ లెనిన్ సిద్ధాంతికరించాడు.

నిస్తవ్మన సిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించి, తప్పుడు సిద్ధాంతాలను ఖండిస్తూ రచనలు చేసి లెనిన్ సేంటపీటర్స్ బిల్డ్ మార్కెస్టులకు నాయకుడుగా అయాడు.

1895 వసంతంలో, స్వేచ్ఛాండ, ప్రాన్స్, జర్జునీలు పర్యాటించి, అక్కడి

కార్బూకులనూ, ప్రముఖ విష్వవకారులనూ కలుసుకున్నాడు. అదే ఏదు హేమంత రుతువులో ఆయన రఘ్యాకు తిరిగి వచ్చి, రాజధానిలోని మార్కెస్టు బృందాలన్నిటని ఒకటిగా చేసి, "కార్బూకవర్గ విముక్తి పొరాట సమితి" ఏర్పాటు చేశాడు. మాస్ట్రికీయవ లాటి మరికన్ని సగరాలలో కూడా జలాటి సంపూల్చా, దుఱానియనులూ ఏర్పాటుయాయి.

ఈ ఉద్యమం కొరకు "రబోచియ్ ద్వేల" (కార్బూక కర్తవ్యం) అనే పత్రిక ప్రారంభించటానికి కూడా నిర్మించాడి గింది. అయితే ఈ పత్రిక తాలి సంచిక

వెలువడ నున్న సమయంలో పోలిసులు దాడి చేసి, లెనిన్సూ, అయన సహాచరు లనూ అరెస్టు చేసి, బైలుకు పంపారు.

కానీ ఇలాంటి ఆవాంతరాలు చూసి నిరుత్సాహ పదే రకంకాదు లెనిన్. అయన బైలులో వుండే విషుక్తిపోరాట సమితిని నడిపాడు. సమితికోసం కరపత్రాలూ, ప్రకటనలూ రాశాడు. అని బయటికి వెళ్ళి, రహస్యంగా అచ్చు అయ్యేవి. అయన 14 మాసాల పాటు బైల్లో ఉన్నాడు.

ఈ రోజుల్లోనే లెనిన్ "రహ్యాలో పెట్టు బడిదారీ విధానాభివృద్ధి" అన్న అతి ముఖ్య మైన గ్రంథం రచించటం ప్రారంభించాడు.

1897 అరంభంలో లెనిన్కు తూర్పు సైటీరియాలో మూడేళ్ళపాటు ప్రవాసికి విధించబడింది. అయనను మపెన్సాగ్రాయ అనే గ్రామానికి పంపారు. అది రైలుకు దాదాపు 400 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న చిన్న గ్రామం.

లెనిన్ సైటీరియా చేరిన ఒక సంవత్సరానికి క్రూపస్క్రాయా కూడా విషుక్తి పోరాట సమితి కార్యక లాపాల సందర్భంలోనే అరెస్టు అయింది. ఆమె లెనిన్ వద్దకు వెళ్ళి టానికి ప్రభుత్వం ఆనుషుతించింది. వారిద్దరి వివాహమూ సైటీరియాలోనే జరిగింది.

సైటీరియా ప్రవాసంలో ఉంటూ లెనిన్ పార్టీ కార్యక్రమ ముసాయిదా తయారు చేశాడు. అంతేకాక 30 కి పైగా పుస్తకాలు రాశాడు కూడా.

1900 జనవరి 29 న లెనిన్ ప్రవాసం పూర్తి అయింది. అయన తిరిగి వచ్చాడు. అయితే అయనను ప్రభుత్వం మాస్క్రాలో గాని, రాజధానిలో గాని, ఏ ప్రముఖ పారిశ్రామిక నగరంలో గాని స్థిరపడనివ్వు లేదు. అందుచేత అయన, సెంటపీటర్స్‌బర్గుకు దగ్గరలో ఉండాలనే ఉద్దేశంతో: "ప్స్ట్రైఫ్" అనే గ్రామంలో తన నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు.

ప్రపంచపు వింతలు: 103. ప్రాచీన విగ్రహం

టుక్కి నైర్మతి మూలలో ఉన్న కొనెదివిలో అస్త్రపియోని దేవాలయం ఉండేది. ఇది కెషధ చెవత అలయం. అప్పుడు శిథిలమైపోయింది. ఈ శిథిలాలయ ప్రాంతంలో ఒక కర్మకుడు భూమి దున్నతూండగా ఈ ప్రాచీన శిల్పం బయటపడింది. ఇది 1800 ఏళ్లాటిదని అంచనా వేశారు. సుప్రస్ిద్ధ గ్రికు “ధవ్యంతరి” అయిన హాపోక్రటీన విగ్రహమే ఇది అని నమ్ముతున్నారు. అయిన ఈ దీవిలోనే జన్మించాడు.

Chandamama, June '70

Photo by R. Udaya Bhaskar

టప్పుమతి
పాందిన వ్యాఖ్య

ఈ వేషం

పంచినవారు:
ద. క్రపాదరావు, వెమూరు

Chandamama, June '70

Photo by Prabhakar Mahadik

శముషుకి
పూందిన వ్యాఖ్య

ఎవరి కోసం?

వంపినవారు:
డి. ప్రపాదరావు, వెమూరు

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 20 లు
ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1970 అగస్టు నెల సంచికలో ప్రకటించబడును

- ★ తై పోతొలకు నరి ఒన్న వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావారి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)
- ★ జూన్ నెల అభిరు తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాను చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశిలింపబడతాయి.

- ★ మాను చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా పున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 20/- లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోట్టుకార్య పైన వ్రాని, ఈ అద్దముకు పుంపాలి :—చందమామ పోతో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు—26.

జూ నీ నె ల పో టీ ఫలితా లు

మొదటి పోతో : ఈ వేషం
 రెండవ పోతో : ఎవరి కోసం?
 పంచినవారు : దానరి ప్రసాదరావు,
 వెమూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 20/- ఈ నెలాభిరులోగా పంపబడుతుంది.

‘చదువులోనూ లుటులోనూ
తేమె నేర్చు గలది! ’

ఎం, రాజుకు మండు అమృత
ఎళ్ళ నీనంగా పుంజీ. ఈ తు
ఖము శక్తికి దూసిందాడ.

అంతి, ఇం, అమృత: “అదిపు
రీ కొనం మీ అమృతయి
శాంతిక్కు అవ్వండ.”

శాంతిక్కు ప్రాగంపం అమృతయి
శాంతిక్కు అప్పి వేతన్నాట!

హర్లిక్స్ అదనపు శక్తిని కలిగిమన్నా

అంతి, మీద కి కొండి
ప్రాగంపం అమృతయి
శాంతిక్కు అప్పి వేతన్నాట
శాంతిక్కు అప్పి వేతన్నాట

HL 7373 A

vision 703 tel

కుంకు-కుంలా సాంగత్యం బ్రతుక ఒక సారస్వత

Enjoy
Coca-Cola

CMCC-14-563 TEL

Chandamama [Telugu]

June '70

ఆంతు లేని ఆనందాన్ని పొందండ్రి చూయంగి గమ్ చష్టించి చూడండ్రి!

కష్టని పెవ్వర్ మించ్ రుటగం
లకశ్రూ
చూయంగి గమ్

60 బైస్ లక్కు 12

10 బైస్ లక్కు 2

W.H. H&M

అదమ్మువారి ప్రేష్ణిన కయిల్

సవ్యమైన పెంపకానికి రక్తి బోర్నువిటా శక్తి !

ఎదిగే వయసులోని దడువుకానే నీలులు కోఱవారి లోపనంవలన చేణాలే
ళక్షీ ధారకు, వారికి కలిగే ఇకి అంతా దడువులో అటులలో హారించు
అయిపోరుంది, నీలం సవ్యమైన పెంపకానికి నరియైన
పోషణకు అదిక ఇక్కి ధారా అణుపరం, తగిన ఇక్కిని
సమయాన్ని పాటికి ప్రఠిఱి బోర్నువిటా
ఇప్పారి, బోర్నువిటా పీటిలు అరోగ్యంగా
ఉంచుపాంగా ఉండగలరు, యిదికరమై ఇక్కి
పోషకమైన బోర్నువిటా కోకో, పాయ, మూర్క,
పందచారల సంకులిక ముగ్గుము, మరి దీనిల్లి
కయాద చేసేపాటు — ర్యార్డుపిన్

Bournvita/0391/TEL

ఇక్కి, ఉత్సాహం మరియు రుచికోసం-ల్యోకులు బోర్నువిటా !

బ్రూక్ బండ్ A-I దన్వ
వ్యాకెట్టుకు
పొచ్చ కప్పుల మంచి టీ

mama [Telugu]

BB 5381

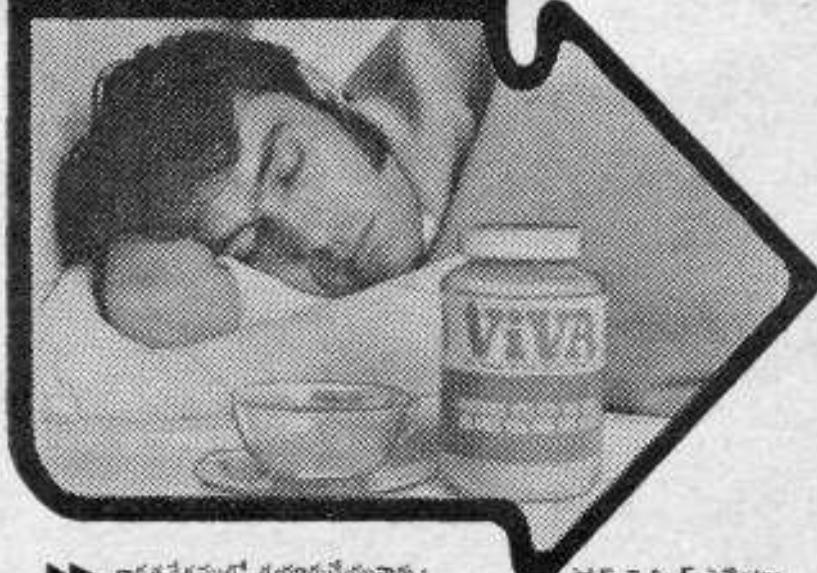
June '70

వివా

రెండు విధములుగా అరోగ్యమును కలగించే పాశీముసు

**పగలంతూ ఎంతో శక్తి...
ఖంతంతూ సుఖమైన విశ్రాంతి**

సార్కెషణ్ణ రఘునాథరావు:
ఐగెక్సిట్ ఇంజనీర్ లిమిటెడ.,
అంబుల్ నగర, హైదరాబాద్ (హంగామ)

కార్ సిటీస్ ఎంబ్లెంట్:
ఐగెక్సిట్ మార్కెట్స్ ఎంబ్లెంట్
ఎంబ్లెంట్ అండ్ సారాఫామ్ నక్క ప్రైస్ రిస్టర్

shilpi j.i.la/70 tel.

Ramana Rao Arts

పల్లుడుకు పూడుక్కు

చందమా

ఎంట్రీ ఫిలిం
ఎంట్రీ

కెడ్జెసిఎం:
K.V. నందనరావు · P. వీరు షురుకావు · K. రఘువు

LAKSHMI

AWARDS!

WON PLenty

YET WE DON'T SAY
WE ARE THE BEST

ONLY

WE DO OUR BEST

भारत सरकार

सूक्त और प्रसारण मंत्रालय

दूषादृ और सजाकट पर राजपुरुष

चत्ता प्रमाणपत्र

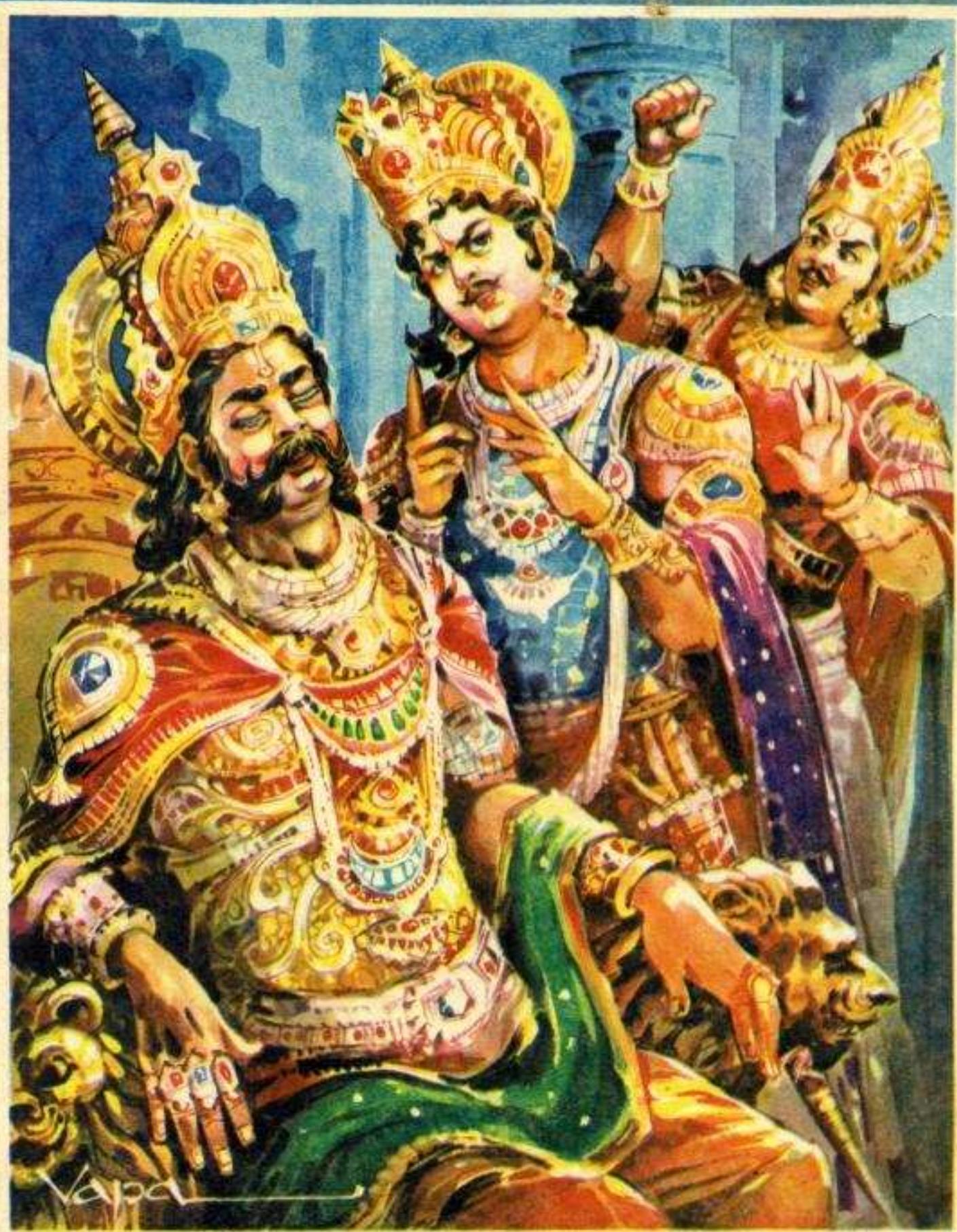

PRASAD PROCESS PRIVATE LTD
CHAMBAKALI BUILDINGS MADRAS - 26

CHANDAMAMA (Telugu)

JUNE 1970

Regd. No. M. 4854

ముఖ భారతం